

342309

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ డిసెంబరు నెల 3-వ తేది మంగళవారము
MADRAS, TUESDAY, 3rd DECEMBER 1929.
శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర మార్గశిరమాస శుద్ధ ద్వితీయ

సంచిక ౨౦౨
No. 202

గొప్పగొప్ప వారిచే
పేలకుపేలు యోగ్యత
వత్తములు పొందియున్నది
తలనొప్పల మాన్పును. నాలుపుపొట్ట
కాపును. పార్శ్వపునొప్పల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. జ్వరములు భేదించును.
నాలుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే పెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పలకు
నండివివంటిది
వంచభాష చిట్టచూచి గొప్ప
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట నుభ్యముగా నుండవలసింది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 రెండు తెట్టిపిడి, ముద్రాను
జే
109, ప్రెసిడెంట్, ఫోటో, బోర్డు, యి.

స్వామి ప్రేమానంద గారు వ్రాసిన వశీకరణ తంత్రము

ఈ నశ్వరగ్రంథమును తక్షణమే వెలసినది చదివి లాభమును పొందుడు. ఇందు, కోరినవీలు పెండ్లియా
డుట, భార్యప్రేమను భర్తపొందుట, ప్రేమభివృద్ధి, స్త్రీసమాజమున గౌరవముపొందుట, స్త్రీ పురుషుని లోపములను
దిద్దుట, పోగొట్టుకొనిన విశ్రేష్టహమును మరల చేపట్టుట, సోమరిపిల్లలకు చదువుదనము పుట్టించుట, పెండ్లికిముం
దుగ పెండ్లిమాతురి ప్రేమను సంపాదించుట, ప్రేమములేని పెండ్లిని ప్రీతికరముగ జేయుట, పురుషుని వశీకరించుట,
స్త్రీని జ్యేష్ఠుచేయుట, విరోధులైన బంధువుల ప్రీతిని సంపాదించుట, అధికారి యనుగ్రహమును సంపాదించుట, దేశ
నాయకుడగుట, స్త్రీపురుష భేదములు, మానవజ్యేష్ఠ, జీవజంతువుల నశ్యము, ఉచ్చాటన, ఆకర్షణ, మోహన, ప్రం
భన, విద్యేష్ఠ, వారణ, కాంతిప్రయోగములు మొదలగు 300 విషయములు ముఖ్యతైలిలో లిఖింపబడినవి. ఆందర్య
సుప్రయోగమైన యాయుర్మాత్య గ్రంథము నింతవర కెవరను తెలుసుభావయందు వ్రాయలేదని ధైర్యముతో చెప్పు
చున్నాడు. ఎన్నియో మర్మములు! అన్నియు రహస్యములు!! మర్మములు - రహస్యములు-వశీకరణములు-చదువ
చదువ చూడమాడ అత్యద్భుతములు!!! ఈ గ్రంథమును ఎప్పుడెప్పుడు బంశాదు మర్యాదకలదనుటయం దతిశ
యోక్తి లేదు.
పైన వివరింపడిన విషయము ల్లిందు లెవని నిరూపించుకేని ఈ ప్రత్యక్షమునకు మిరియిన వెలను మీకు త్రిప్పితే
యగును. ఇంతకన్న నెక్కుడుగ నీగ్రంథముయొక్క మహత్వమునుగూర్చి వేరేమి చెప్పవచ్చును? ఈ యుర్మాత్య
గ్రంథరాజమును పకంజనులు చదువుటకుగాను దేవరచేసిన మిక్కిలి తక్కువ
వెల రూ. 2-0-0 తపాలుచార్జి 0-6-0 అణాలు.
ఎం. ఎస్. రాములు అండు కంపెనీ, పుస్తకవ్యాపారులు, రాయపురం, మదరాసు.
M. S. RAMULU & Co., Booksellers & Publishers, Royapuram, Madras.

8-12-1929 తేది ఆదివారము రోజున
ఆనందీయండు
సాంవత్సరిక వనభోజనము
యేర్పాటు చేయబడినది
ప్రవేశ రుసుము:—రూ 5, 4, ఆ 8.
వివరములు ఈదిగువ లాపసనకు వ్రాయవలెను:—
డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీనాథ్, బి.ఏ, ఎం.బి. & సి. ఎమ్.
ప్రెసిడెంటు, భారతయువక్ సంఘం,
43 హాన్స్ రోడ్, మాయిరొడ్ పోస్టు, ముద్రాను.
వల్లెటూరు గ్రంథమండలి,
రాజమండ్రి
అద్వితీయమును వారితొలుగ్రంథములు వెలువడుచును.
సంవత్సరం ౧౯౩౦ వాస్తవలో ౧౯౩౧ ఇదివరలో వెలువ
డించిన వివరములు పొందుట. 0-10-0 వాస్తవలో యూనై
టెడ్ రూపాయి ఆ. 10 వేలకి కిందియు ఆ. 10 ఇతర పుస్తక
ములును కలెక్టర్, కేటలాగు కోరినచో దొరుకును.
ముద్రాగెంటి బిగ్గెన్ శాస్త్రి.

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.
గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయుచున్నాం "ఇండియాలో" నెల్లను
మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.
అన్ని రకములలోను వక్కారంగులు సలిసుగా చిక్కును.
ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు. మా రంగునూలు వివా, మరి
యితర రకములను ముట్టరు.
180
శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

ప్రకటన
'బాలవ్యాకరణ సుపార్థప్రకాశిక'
800 పుటలు. వెల 5-0-0
శ్రీమన్మహాపాఠ్యులు
బ్ర|| కల్లూరి వేంకటరామశాస్త్రిగారి కృతము
ఇప్పుడని చిన్నయనూరి బాలవ్యాకరణమునకు వ్యాఖ్యా
నము. తెనుగుభాష నభ్యసించగోరువారిని బాల్యాకా పరీక్షను:
జయపు విద్యార్థులను ని 2 నశ్యంతో బహుగము. ఈద్వితీయ
ముద్రణముం దనేక విశేషములు చేర్చబడియున్నవి.
గ్రంథము కోరుటకు త్వరపడును.
విలాసము:—
కల్లూరి రామచంద్రమూర్తి బి. యే. బి. యిది.
అసిస్టెంటు టీచరు, బోర్డు హైస్కూలు, కొత్తూరు

ద్రవ్య శాస్త్రము

ప్రాశస్త్యము శివరామ్, దివాన్ బహదూరు చిత్రప్రభు వెంకటాచలంపంతులు, నల్లూరి సూర్యనారాయణరావు పంతులు, ప్రాశస్త్య వి. యస్. శర్మ, కే. వి. ఆర్. స్వామి, యం. యల్. సి. మొదలగు అర్హత ప్రాప్తవీరులు, లోకజ్ఞానసర్వీణు లగువారిచేత ఆంధ్రభాషను అమూల్యంకార మని వినుతుంపబడినది. మొదలు 1-0-0.

గ్రంథకర్త యద్వనపూడి వెంకటరత్నం,

180 మద్రాసు తాజ్ పత్రికాదానం (చక్రవర్తి నామక బిల్లు)

జాతక మార్తాండము

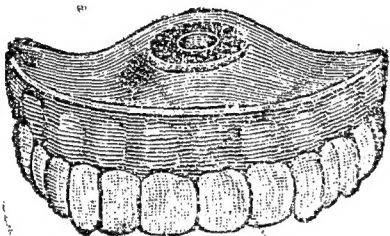
3వ భాగము అమృతమూర్తి: యిందు ఏలగ్నమును ఏలగ్నము ఎక్కించునందిన యే దేవతలనుబట్టి ఆమె మంత్రము మేలగ్నములగాయిదు మేలగ్నము అభిరుచియొనర్చు ఫలములు సంపూర్ణముగా లోకార్థములతో జానాయబడినవి, మొదలు 1-8-0. పోస్టు ఖర్చులు చేరు.

ఆకెళ్ల వెంకటశాస్త్రి, గోపాలపురం,

కొత్తపేటపాడు, గోదావరిజిల్లా.

పండ్ల డాక్టరు DENTIST

హెచ్. యం. రావుగారి దంతవైద్యాలయము

గుంటూరు (బాంబి) లింగమల్లు రామచంద్రరావుగారి మేడలో జీవవాడ (హెడ్డాఫీసు) పెద్దబాబు

భోజనపదార్థములను బాగుగా నమలుటకు అనుకూలముగా నుండు ఆర్థిఫిషియల్ దంతములు కట్టబడును.

పండ్లనొప్పికి మందు; బాధ వెంటనే తగ్గిపోవును మొ 1-4-0

శ్రీ సనాతన గ్రంథమాల

శ్రీరామతీర్థస్వామి, శ్రీ వివేకానందస్వామి, శ్రీరామకృష్ణపరమహంస, సోక్రటిసు మున్నగు మహాపూర్వుల యువదేశములను తేటతెలుగున తెలుపు గ్రంథరాజములు.

ఒక్కొక్కటి 50 పుటలకు తగ్గిన సంఖ్యలు రెండేసి నెలల కొకటిగా ప్రకటింపబడును.

సంవత్సరమునకు 800 పుటలకు పైగా గల ఆరుసంచికలు

సంవత్సరమునందా, పొట్టేటి సహా రూ. 1-0-0

1 ప్రసూనము. గృహస్థశ్రమ తత్త్వము (శ్రీరామ తీర్థ స్వామి ప్రణీతము)

2 ప్రసూనము. వృద్ధ్యుజయము (సోక్రటిసు ప్రవచనము)

మొదటి గ్రంథముయొక్క ప్రతులు ఒక నెలలోనే కచ్చె పోయి, ప్రసక్త్యుద్ధము గానున్నవి. త్వరపడుదు. మించదలను మన్నితరహ చేయుదు.

విడిసంచిక ఒక్కొక్కటికి 0-3-6 కరీకుగల పోస్టుచీట్లను పంపిన బడయవచ్చును.

శ్రీ సనాతన గ్రంథమాల మేనేజరు,

శ్రీ సనాతనాశ్రమము; రావబోస్ట్ via కొల్లూరు(గుంటూరుజిల్లా)

కావలెను.

ఆంగ్లో-అమెరికన్ ఆయిల్ ప్రొడక్టు కంపెనీ

కావలెను: వెకంపెనీకి సంబంధించిన అమెరికన్ లూబ్రికేటింగ్ ఆయిల్స్, మోటార్ ఆయిల్స్, గ్రీస్ మొదలగు వాటి మృదాను రాజధానిలో పలుచోట్లయందు విక్రయించుకై ఏజన్సీల నేర్పాటు చేయుటకై సామర్థ్యము గల జిల్లా ప్రతినిధులు కావలెను. నెల 1 కి రూ. 75 జీత ముందును, రూ. 150 వరకు పెచ్చును. సంవత్సర రూ. 15/- అధికము చేయబడును. ప్రయాణాత్మ ఖర్చులకు రూ. 25 లు కమిషను వగైరా లివ్వబడును. ఈవనికి నియమింపబడుచూ నాటా 1 కి రూ. 25 ధరగల 10 నాటాలు పుచ్చుకొనవలయును. ఉద్యోగ మైనవెంటనే రూ. 100 లు చెల్లించవలెను. తతిమ మొత్తమును 3 దశలుగా 3 నెలల కొకసారి చెల్లింపవలెను. ఒక సం॥ రం చక్కగా పనిచేసిన నెల 1 కి రూ. 150 ల చొప్పున జీవజనతో ఏజంటుగా నియమింపబడుటకు నూచనగలుగు. దరఖాస్తులు తపోత్ కార్డుమాలముగా పంపినను అంగీకరించబడును. వారివారికి గల అనుభవములతో దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

MODERN TRADING Co., Managing Agents, P/105, Russa Road, South P. O. Kalighat, Calcutta

గుంటూరుమండల సమావేశము

మంత్రనానిపాలెం

డాక్టరు బ్రహ్మజోస్యుల సుబ్రహ్మణ్యంగారి

అధ్యక్షకోపన్యాసము

సోదర సోదరీమణులారా:—

నన్నీ మహాసభకు ఆద్యక్షునిగా ఎన్నుకొనుటలో విశేష మారద్యుష్టితో య్యమారంప లేదని తెలిసియు, మీకు నన్ను ఎన్నుకొనవలయునని సంకల్పము కలుగజేసిన భగవంతుడే యీ సభ జయప్రదముగా జరుగు అనకాశము కలుగజేయకపోడు. —అను వ్యవస్థియముతో ఈపని సంగీకరించితిని.

మహాత్ముని సిద్ధాంతములు

రాజకీయములో నాకు నయస్క 9 సంవత్సరములు. మహాత్ముని రాజకీయసృష్టిలో బయలుదేరిన యువకులలో నే నొకడను. మహాత్మునియొక్క మేలుకొలుపుగీతములను విని నామనసునకు వాటి వైశిష్ట్యము అనేకమందిలో నే నొకడను. మహాత్మునియొక్క నూతనసిద్ధాంతములను దేశమునకు ప్రపంచ మునకు చాటి తొమ్మిది సంవత్సరములైనను యీలోన కార్యక్రమములో అనేకమార్పులు కలిగినను ఆ మొదటిసిద్ధాంతములే నన్ను నేటికిని ఆనందించుచున్నవి. మన బానిసత్వమును పారవోలవలె నన్ను ఆ కార్యక్రమమును సంపూర్ణముగా పొందయ ప్రార్థనముగా అంగీకరించుట తప్ప మన విముక్తికి వేరుమార్గము మరి కనుపించదు. కేయిసంవత్సరములనుండి పరరాజులపాల బడి అందులో ముఖ్యముగా 150 సంవత్సరములనుండి ఆంగ్లేయులకు లోబడి ప్రార్థనప్రొత్సేమమును, సభ్యత్వమును సంపూర్ణముగా మరచిపోయి జాతికి వికాసము నశించి, వీర్యము గోల్పోయి దుగ్గరదారిద్ర్యములో మునిగి ఆలసత్వము, మాంద్యము దేశీయులను గాఢముగా ఆవరించియున్న యీతరుణమున, ఎట్టి దివ్య జ్యోతి మనమార్గమును మనకు చూపగలదో, ఎటువంటి దైర్య సాహసములను ప్రకటించిన గాని మనము పైకి రాకేమో, ఎంతరాజకీయ ప్రబోధము దేశములో జరుగవలయున్నదో ఎంత ఏహ్యభావము ప్రస్తుతపరిపాలనావిధానముపట్ల కలిగిన అలసత్వమునుంచి తప్పకవిన వైశిష్ట్యము మన మూహించు కొనవలసియున్నది. ఇందుకుగాను భారతీయులకు అలవరుచుకొనవలసినవి ముఖ్యముగా నూడు విషయములు. మహాత్ముని త్యాగము, గాఢమైనకార్యదీక్ష, దృఢసంకల్పము, కోల్పోయిన నిర్మాణకర్తని దేశీయులలో తిరిగి ప్రతిష్టాపన చేయవలసి యున్నది. వీటి కన్నింటికిని తనకీ తోడ్పడునది మహాత్ముని యొక్క బహిష్కారనిర్మాణకార్యక్రమములు. మన బానిసత్వమును కాక్రేతముగ చేయు నుద్దేశ్యముతో ఏర్పాటుచేయబడిన బ్రిటిషు సంస్థాపనల యందు దృష్టి నుంచి మన బానిసత్వమును నవలించుకొనుటెట్లో మనకు తోచదు. ప్రజాప్రతినిధిసంస్థలని ఏర్పాటుచేయబడిన కానసభలలో ప్రజలమట్ల చెల్లదని నేను

చేరుగచెప్పవలసిన యవసరము లేదు. దేశమునుటను మరపించి, దేశపు పూర్వపు ప్రొత్సేమమును నిర్లక్ష్యభావముతోచూచి దేశము దేశీయులయొడ అసహ్యభావమును పురికొల్పి కాక్రేతముగా బానిసలుగా నుండుటకే మనము దొంగులమని మనయువకుల చేతనే అనిపించగల ప్రభావము గలిగినవిద్యాసంస్థలలోని విద్య మన స్వరాజ్యసంస్థాపనకై రమనకు మనకుకావలసిన యువకులను ఇవ్వగలదో నాకు తోచుటలేదు. మనదేశములో ఏలెటిమ సంస్థాపన చూచినను ఇటుల నెలకొల్పబడినసంస్థలే. వీటినుంచి దేశీయులయొక్క దృష్టిని మరల్చవలసియున్నది. ఇందుకుగాను మనమే వాటియందు ప్రవేశించి మన పిల్లలకు ఆ విద్యనే గరవించో మన సంకల్పసిద్ధి ఎన్నటికిని జరుగనేరదు. కాబట్టి కాంగ్రెసు మహాసంస్థ, కాంగ్రెసునాయకులు వీటిని మనవి పోయి, వీటియందు సంపూర్ణమైన విముఖత్వమును కలుగజేయు కార్యక్రమమును మనకిచ్చినరోజుననే మనకు సంకల్పసిద్ధి కలుగ గలదు. ఈ ప్రతిష్టాపనలను స్వల్పలాభము ఉన్నను మనకు కావలసినది స్వల్పలాభము కాదు, స్వల్పసంస్కరణ కాదు గావున వీటిని మనలక్ష్యములో నుంచుకొనగూడదు.

నిర్మాణకార్యక్రమము

150 సం॥రములనుండి దుగ్గరదాస్యములో మునిగి అలసత్వమునకులొనై ప్రార్థన ప్రొత్సేమమును సభ్యత్వము మరచి యున్న మనజాతికి ప్రస్తుతము కావలసినది నిర్మాణకర్త. నిర్మాణకార్యక్రమ అవలంబనములో మనకర్తరి, మేధావు, ఓర్పును, సంపాదించుకొని తిరుగ తలయెత్తుటకవకాశము కలుగును. భిన్న భిన్నములై విచ్ఛిన్నమైపోయిన జాతినంతను కూడగట్టుటకు నిర్మాణ మే మూల సూత్రము. అన్ని జాతుల యొక్క యువత ముల యొక్క యువ భిన్న భిన్నవృత్తులవారిని తిరుగ ఏకజాతివారమును భావము కలుగుటకు నిర్మాణము అవసరము. మన అనైక్యముమీదనేనిలిచి మన చేతివృత్తుల నాశనమువలననే తనదేశమునకు కొటానుకొట్ట రూపాయలను చేర్చుకొని మనదేశములో 6 కొట్లజనమునకు ఒక పూట త్రాగుటకు గంజియొనను లేకుండజేసిన ప్రభుత్వవిధానమును తిరుగ మనము స్వాధీనముచేసికొనవలెనన్న, నిర్మాణము అవసరము. మహాత్ముని నిర్మాణకార్యక్రమములో ఖద్దరు ధారణ, అస్పృశ్యతానివారణ ప్రధానాంశములు.

దేశములో పనిలేనివారికి పని కల్పించుటకును కూడులేనివారికి కూడు పెట్టుటకును ఖద్దరు వుత్పత్తికంటె వేరు సాధన మేమి యులేదు. గ్రామములలోని రైతులను, సాలెవానిని, తిండిలేని సోదరసోదరీమణులను, నడ్రంగిని, రంకులవానిని, పంచముని ఒకచోట చేర్చగలిగినది ఖద్దరే. మన రాజకీయము పట్ల సంపూర్ణ విశ్వాసము సామాన్య జనములో నెలకొల్పవలెనన్నవారి ఆర్థికస్థితిని బాగుపరచి మనలోనికి తీసికొని రాగలిగిన భావము ఖద్దరనందే కలదు. ఖద్దరు విషయమై 9 సం॥ నుంచి ప్రబోధము కలిగి అందుకుగాను అనేకసంస్థలు నెలకొల్పబడి అనేకమంది విద్యా సంపన్నులు సహితము దానికై తమ జీవితమును ధారపోయ నిర్ణయించుకొని అంకెలతో సహితము దేశ

YOUR NAME AND ADDRESS MUST BE THERE! Whether you are a resident or a business-man your name and address must be listed in the ASYLUM PRESS DIRECTORY AND ALMANAC 1930. Send particulars early for correct listing in Southern India's only Reference Book Rs. 3 a copy Best Advertising Medium Rates on Request. Publishers: CHAKRAVARTHI COMPANY, Mount Road, P.O. Madras.

వరుసగా 3 వత్సరముల ఫలితములు ఒకటి కొకటి మించియున్నవి.

Table with 4 columns: సం॥, సం॥ ఆదాయం., వ్యాపారం., లోకం. Rows for years 1926, 1927, 1928 showing increasing trends in revenue, trade, and population.

ఇండియాలోని అభివృద్ధిలో నున్న భీమకంపెనీతో అన్యులో చేసుకొనుదు. జనరల్ అన్యురన్స్ సొసైటీ లిమిటెడ్ హెడ్ ఆఫీసు (అబ్దురు)

The General Assurance Society, Ltd., Ajmer. Apply to:—Dr. R. P. Aiyar, Superintendent, 44 Linghi Chetti St. MADRAS or General Manager at AJMER.

చారిత్రమును మాపుటకు వేరు సాధనము లేదని ఋజువు చేసిన తరువాత యంతకన్నను భిక్షువు విషయమై విశేషము చేపట్టవలసిన అవసరములేదు. రాజకీయమున నైతికముగ, ఆర్థికముగ, ఘన ప్రస్తుత దురవస్థకు లొంగింప గలిగినది భిక్షులే.

అస్పృశ్యతానివారణ

దేశము ప్రస్తుతమున్న పరిస్థితులలో ఆయిదవ వంతు జనసంఖ్య గల జనకోటిని అంటరానివారని, అనాగరికులని, అశుభ్రులని గ్రామములలో నైనను పుండుటకు యోగ్యులుకారని, హిందువులను దైవసాన్నిధ్యమునకు రానట్లుడు కాడని స్పష్టముగా మానవుడై పుట్టినను యేమానవహక్కులకు యోగ్యులైనది దూరముగా తరిమివేయబడుచున్న పంచములను ఆస్థితిలో పుంచి మనము మన హక్కులను యెటుల సంపాదించగలమో నాకు లోచింపలేదు. ప్రస్తుత పంచమునియొక్క దురవస్థకు స్పృశ్యులైన నై సంఘములవారే కారకులు. మనతో కలిసిమెలసి యుండుటకు అవకాశమిచ్చినయెడల మన యిల్లువాకిలి చూచుటకు అవకాశమిచ్చినచో మన పిల్లలను, వారి పిల్లలను కలిసి ఒకచోట నుండి చదువుకొనుటకు ఆశుకొనుటకు అవకాశమిచ్చినచో తదితర సంఘములవారినలేనే పంచముడని పిలువబడువాడు కూడను దేశములో ఆత్మగౌరవముతో, తగు నాగరికతతో మనతో పాటుండుటకు సావకాశముండును. మానవకోటిలో ఆ యిదవవంతు జనసంఖ్య గలిగిన 6 కోట్ల మానవులను జంతు కోటి కంటె నీచముగా చూచుచున్న భారతీయులకు దుర్భర దాస్యము అందుతో కూడుకొనిన తదితర విష ఫలములు దక్కవేరు ప్రాయశ్చిత్త మేముండగలదు.

మనయవస్థలలో శిక్షణ చాలాతక్కువగా నున్నది. కోజు కోజుకు సుశీతులగుటకు మనము ప్రయత్నముచేయుచున్నను తగు సంస్థల సేర్పరచి రాచకీయ మొదలగు శిక్షణలకు మనములోబరచి తగు సావకాశములు మనలోని పెద్దలు మనకు కలుగజేయుటకు మన దౌర్భాగ్యము. గుంటూరుమండలము యీవిషయములో ముందంజ వేయుట కెన్నియో సావకాశములున్నవి. రాష్ట్రములో తక్కిన మండలములకన్న యీమండలములో దేశమునకై ప్రాణము లర్పించు యువకుల సంఖ్య హెచ్చు. మండల ప్రజలన్నను 1921 సంవత్సరములో దేశములోనికెల్ల ముందంజ వేసి పన్నులనిరాకరించి తమ సర్వమును ధారపోసి దేశమునకంతటికి ఆదర్శప్రాయమైన ప్రజలు ఇక నాయకుల విషయములో ఆంధ్రరాష్ట్రమున కంతటికి నాయక ముజేయి ఆంధ్రులయొక్క విశ్వాసమును, కృతజ్ఞతను చూరగొనిన దేశభక్తుడు యీ మండలములోని వాడు. అద్భుతమైన నిర్మాణకౌశల్యము ప్రదర్శించుచున్న గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణ యీ మండలములోనివాడు. సజాహితైకప్రబోధమును విరివిగా జరుపుచు స్త్రీ రత్నములను దేశ హితైకకార్యములకు సంసిద్ధులగు చేయుటకుగాను కార్యతమైనట్టియు, ఆదర్శప్రాయమైనట్టియు సంస్థ నొకదాని సేర్పరచి యావజ్జీవము దానికై ధారపోయ నిశ్చయించుకొనిన వున్నవ దంపతులు యీ మండలమువారు. రాష్ట్రమునే గాక దేశమునంతటిని తన దివ్య జ్యోతిచే తనవాక్కు అను సమ్యాపనాస్త్రముచే రాష్ట్ర మంతటను యువకుల హృదయములలో స్వేచ్ఛా బీజములను నాటి దివంగతుడైన ఆంధ్రరత్నము ఈమండలమువాడే. ఈ సహజసంపత్తి దైవనిర్మాణము ఎప్పటికైనను ఆంధ్రరాష్ట్రములో స్వాతంత్ర్య పతాకమును ప్రప్రథమును ఎగురవేయ బలినది యీ మండలమే యని నాదృఢవిశ్వాసము. కాన పెద్దలు యువకులందరిని చేర్చి ఒక ఆదర్శ ప్రాయమైన, ఒక రాచకీయ సంస్థను నెలకొల్పిన బాగుండునని సవినయముగా మనవిచేయుచున్నాను.

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యలక్ష్యము

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము? ఆంగ్లసామ్రాజ్యాంతర్గత స్వరాజ్య స్వీకారమా? లేక ఆంగ్లసామ్రాజ్యాంతర్గత స్వరాజ్య విధాన నిర్మాణమునకై తరలిపోయి సరస సల్లాపములాడి, సంజీవన సత్కారముల సందుకొని వట్టి హృదయములతో వెర్రి వేషములతో, బొల్లిపాటలు ప్రకాశిచెప్ప ఇంటికి తిరిగివచ్చుట సంసిద్ధులగుటయూ అను యీ మూడు ప్రశ్నలకును భారతీయ సుపుత్రులు సేచు సమాధానమియవలసియున్నది. వైస్రాయ్ గారు సామ్రాట్ మంత్రిగణము తరపున హైందవ రాజకీయ నాయకులకు సంక్షేపము లివిన సంగతిసందగ్ధము చేయుట తొలగవలసివచ్చెను. ఆ సంక్షేపము నిచ్చిన ఇర్విను ప్రభువులంటి వైస్రాయ్ భారతీయ పలుకుచాటి చాస్యము వదురినదాని ఇంతెంతయు కని యుండకపోవచ్చును. అని భక్తిగతముగ అయిన సూచనమును, ఆయన వదలబడిక, ఆయన పుష్కలములు, ఆయనకును, ఆయన పుట్టింట్లోవారికిని పన్ను లేక

KARAMCHAND CHABILDASS
MANUFACTURING JEWELLER
437/3 MINT STREET SOWCARPET MADRAS.
CATALOGUE FREE ON APPLICATION.

భారత ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్., లాహోరు

స్థాపితము 1896. చైర్మన్ : లాలా లక్ష్మణ్ లాల్ గారు.

33 సంవత్సరముల నుండి జయప్రదముగ భీమావ్యాపారము చేయుచున్న

పూర్ణమగు స్వదేశీ భీమా కంపెనీ

1923-వ సంవత్సరములో పాలనిదారులకు రు. 1,000/ లకు సం॥ 1 కి రు. 2) చొప్పున లాభము పంచిపెట్టినది. ఇంత పెద్ద మొత్తమును లాభముక్రింద పంచిపెట్టగలిగిన మొట్టమొదటి కంపెనీ ఇదియే.

హిందూ దేశమునం దంతటను సభాభీనులు, బ్రాంచి ఆఫీసులు చీఫ్ ఏజెన్సీలు, గలవు.	ఆస్తి మొత్తం	గుమారు	ఒక కోటిరూపాయలు
సంవత్సరాదాయం	"	80	"
చెల్లించిన భీమా మొత్తం	"	62	"
1928 సం॥లో ఇచ్చిన తొత్త పట్టాలు	"	180	"

సరసముగ ప్రీమియానుకట్టు. తొత్త భీమాల చర్యలు. ధారాళముగ సౌకర్యములు. స్త్రీలకుడ భీమా చేసికొనవచ్చును.

సమర్థులగు ఏజెంట్లు కావలెను. (వివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు)

పి. కు ప్లస్ వా మి అ య్యర్, దంతుర్తి శాంతయ్య,
బ్రాంచి సెక్రటరీ, 81 తంబుచెట్టివీధి, మదరాసు. ఆర్గనైజింగ్ ఇన్ స్పెక్టరు, సామర్ల కోట.

గాయములకు, బెణకులకు

ఒక దెబ్బ, కొట్టుకొనుట, తీక్షణమైన బాధ వగైరాలకు స్టోన్స్ టైలమును తక్షణమే వాడుడు. స్టోన్స్ టైలము రక్తము స్వేచ్ఛగాను, సహజముగాను మరల పాటునట్లుచేయును; రక్తకూడు దలను విభాగించి నొప్పిని, నొప్పును పారదోలుచున్నది.

స్టోన్స్ లిని మెంటు
బాధను లొంగించును

లిగి యున్నను మన దృష్టిమాత్రము ఆకర్షణతముగ కన్పించుటకు వీలులేదు. గాంధీ మహాత్ముని కడుగుగా నిలబెట్టుటకు 1921 యందు కిడింగు ప్రభువు ఆంగ్లేయులకు లభించుటయు ఆయన మేధావీ కిడింగుమహాత్ముడైన హైందవజాతీయ శక్తులు చికాకుపడి కొంతసేరకు చైతన్యము పడుటయు సంభవించిన విషయములను మన మింతలో మలుచుకొలుము. కిడింగు ప్రభువు పూర్ణవశమున మహాత్ముడు ఖైదున ననువులుబాదుక బంధవిహీనుల కాంచ గలిగెను. కిడింగు, బక్కెను హెడ్డుల సమన్వయస్థి చేత దేశమంధుడాను దేశదాస్య విమోచనమునకు దారికానక విసిగి వేసారిదేశమాతకై తన సర్వస్వమును ధారపోసి దివంగతుడాయెను. ఇర్విను ప్రభువు చల్లనివాడైనను పనికిమాలిన మైమును మైంధవుని దేశాటన ఫలితముగా పంజాబుకేసరి పోలీసుల లాటి డెబ్బలకు తాళజాలక భీష్మునిపోలె అంధకారమునుండి కొంత నడికి దేశము, దేశము అనుచు ప్రాణములను వీడెను. నిన్ను గాక మొన్న జతీంద్రదాసు నవయుగ అభిమన్యుడు శత్రువ్యూహమును ప్రవేశించి ఆన్నపానములచేక 68 దినములు ప్రాయోపవేశముచేసి నయోమయునియందు విశ్వకర్మ గాంచగలిగెను. దీని బట్టిమాడ కిడింగు వీరినను, ఇర్విను వీలుచున్నను దేశమునకు స్వేచ్ఛ స్వాతంత్ర్యములను సంపాదించ సమకట్టు వ్యక్తి తమ్మాలమున జనించిన వ్యాధిగ్రస్తతనో, పోలీసుల చేతులయందొ ప్రాయోపవేశము చేసియో, పురికంబమునో ప్రాణములను రాయక తీరవలసి వచ్చెను. గాంధీమహాత్ముడు దై షకటాక్షముచేరెను, స్వీయతపోభుజుచేరెను, ఇంద్రియ నిగ్రహముచేరెను అవలంబించి కార్యము సాఫల్యత కాంచునటులచేతనైన కాన య్యును. తల్లిగర ప్రాణుడై విడిచియున్నాడు. మహాత్మునికా

లము కాలక్షేపమునకుగాక, దేశక్షేమమునకై యుపయోగించు కొనవలెనన్న దేశీయులు మొదటి మూడు ప్రశ్నలకును తగిన సమాధాన మియవలసియున్నది. ఈవాడు జయకరు మొదలు సప్రావరకు, కొందరును, బోసుమొదలు అయ్యంగారువరకు కొందరును హైందవ రాజకీయ వేర్తలు మూడురకములుగ విభజింపబడియున్నారు. ఆయ్యర్లు, నాయర్లు, జిన్నాలు, ఇత్యాది రాజకీయ వేర్తలందరు మొదటి తరగతిలో నిమగ్నలగు, కాంగ్రెసు నాయకులనవగనవారు గాంధీ సామ్రాజ్యమునందు రని నమ్ముచును. అన్యదాదులు బోసు, అయ్యంగార్ల నడుమ యే మి చేయుటకును తోచక ఎటుల యుండవలినప్పునో తెలియక చాలసందిగ్ధావస్థలో నున్నారు. లాహోరుకాంగ్రెసులో నిమిజరునో తెలియదు. పరిస్థితులు ఏనాటికానాటికి మారుచు పలురూపములు దాల్చుచున్నవి. మిక్రొలెవ్యర్ శత్రులెవ్యర్ తెలియరాకున్నది. ఇర్విను సంక్షేమ దారిజాపు దివ్యజ్యోతికాక కన్నలు మిలుమిట్టుగొలిపి అంధకార బంధురమున దిగముందు వర్ష కాలపు చీకటి రేయి ఆకసమున పొంగుని వెక్కిరించి ముటుమాయమగునట్టి మెదుపువోలెనుండి దానిని కప్పివైచినది. అదిగో గన్యుప్తానము. ఇదిగో దారిమార్గము అనుకొనుటకు సహితము అవకాశము కాన్పించుటలేదు. నాయకులనాడు రాండులేలిలు సమాక్షేమమును గురించి దైవముభిమునుచుంచి ఇది సబబైన పద్ధతయని కూటిగ చెప్పుటలెప్పుడు. పెద్దమనుషుడును, పెద్దగురు ఘోటలాగట్టు కొనుచును, పెద్దమను అవకాశముచేరెను. రక్షణములకు విముకుగాను సిద్ధముగా నున్న నాట, దేశక్షేమంధెల్లెడలను కాన్పించుచున్నాడు. ఇక సీమదేశమునందు రాజకీయ పరిధి

మన సమస్యను గురించి గట్టుచెప్పక కొంచెము, కష్టపూర్వకం దరుసు, కావనికొంచెము, చేరుకోగలుగున్నాము. ఏమోత్యూహమువల్ల ప్రాంతరాజకీయతలను, రాయబారసమయమున అడమిచూచి చిరుచేయకపోయి, లేకుండునట్లును చాలాసం ద్వి ఆంగ్లేయుల ఆభిప్రాయమే యుండవచ్చును. లేకుండునట్లును ఏకమనస్సుతో లేనట్లును ఇంగ్లాండుంతయు ఒకమనస్సుతో మనముచే ఎట్లు ప్రవర్తించగలరు? లాయకుజాతీయు, రీ డింగును సామన్యముగా, దాని వినుపలుకుబడి తక్కువదికాదు, చాలామంది ప్రాంతమునకు తెలియదు. సైమనుమాటతో సైమనుప్రభువు ఏకమనస్సుతో, తక్కువ, ఇంగ్లేయులు సై మనుగీచిన గీటుచాట సాహసించాలరు. లేకుండునట్లు వారి హిం మాదేశము నుద్దరించుటకై తమ సర్వస్వమును భారవోయుదుర నుమాట కల్ల. 1917 సం॥రమున యుద్ధముండెను. 1920, 1921 సం॥రమున ఈజిప్టు విప్లవం దేశములు ఇంగ్లాండును తీవ్రముగ ఎదుర్కొనుచుండెడిది. ఈనాడు ఇంగ్లాండును కష్టమెక్కడ నుండియు వచ్చియుండలేదు. ఇంటుగాని, పీఠినిగాని ఇంగ్లాం డును వేడిఎక్కించగల పరిస్థితులు ఇప్పుడు కాన్పించవు. ఎందు కు ఇంగ్లాండు హిందూదేశమునుగించి తీవ్రముగ నాలోచించ వలసియుండును. మహాత్ముడు 1930 సంవత్సరము జనవరి మొదటితేదీని స్వాతంత్ర్యవాదియుని ప్రకటించును కాబోలును. అం దుమీద స్వాతంత్ర్యవాదాన్ని సామంతులయితే కాసనాతిక్రమణ జరగగలదు. దేశమున ఆంతరి ప్రసరి పరిస్థితులెట్లు మారగల వో కాబట్టి రాజీధ్రులలో దేశమును పెట్టిన మంచిదని లేకుండు మంత్రార్థము ఇచ్చినప్రభువు సలహాపై పన్నీన పన్నాగమని తోచుచున్నది. ఈసందర్భమున విప్లవం దేశపు స్వాతంత్ర్య స మరము, తనాద్యము, తత్ఫలితమును స్మరించు కొనుట యుచితము. జాతీయవాదము, పార్టీమెంటు సంపత్తి సర్వత్వము, సినక్సు ఏర్పాటు ఆంగ్లో - ఆఫ్ఝినేకరాజ్య సంప్రదానము, అటుపై మటుంబకలహము మొదలగునవి నిన్ను మొ న్నటి విషయములు. ఏకరంగ, మరెవ్వరము తక్కువ, జాతి భావ ఆదిని మారమైనను క్రమేణ దిగ్గరకు వచ్చినను, ఎన్నియోసందర్భ ములు జరిగినవిదలగాని అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును ఇంగ్లాండు విప్లాండునకిచ్చినది కాదు. అట్టితరీ మన కింతవరకుగ అడ్డానిని ప్రసాదించుటకు పూనుకొనినదా? ముమ్మాటికిని కల్ల. రాజీయను పేరిట మన మిదివరలో మోసపోతిమి, తీవ్రముగ అతివేగముతో లక్ష్యరాస్యముతో నడుపబడుచున్న పోరాటమును సరళింప బ్రయత్నములు చేసితిమి. దీనికి ఫలితము యువకులలో కలుగు చున్న నిరుత్సాహమును నిరాశక్తి - మతేమియును గాన్పించు యు. సర్వసమర్థులైన పెద్దలమాట యలుబున్నన, భారతీయయువ కులకు ఇట్టిరాజీయమైన వ్యక్తి ప్రసరింపజేసిన దినమునాటితో స్వరాజ్య సమస్యకు స్వస్తి, దేశమునకు శాశ్వతశాసితత్వము, ఆంగ్ల ప్రభుత్వమునకు దేశములో చిరస్థాయి. యీ విషయమై యువకులు గమనించెదరాగాక యని కోరుచున్నాను.

దౌమినియను స్టేటును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గాజాలదు. ఈ యాశయమును భారతభూమికి లగిన ఆశయ మని నమ్మును. ఈ ఆశయము జీవ కళగల ఏ భారతీయయువకునకును ఉత్సాహము కలుగ జేయ జాలదు, మనదేశమునందలి శాసనదేశములో మనయువకులు భార త మాత పాదపద్మముల సన్నిధిని తమ కానుకలను సమర్పించిన గాని మన ఈప్రతిమ నెరవేరదు. ఈ ఆశయము భారతీయుల యువకునకు తన ప్రాణసమర్పణతోను పురికొల్పజాలదు. మన సునకు తగిన యుల్లాసము నిచ్చి ప్రోత్సహించి ముందడుగు వేయుటకు తగు నవకాశమును నివ్వదు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తయమే శాసితమనవలసిన కలిగిన జడత్వమును రూపుమాప గల దు. సర్వసమర్థులను, భార్య బిడ్డలను నిద్రాహారములను మఱచి ఉన్నతాదర్శముమీదనే భారతీయ యువకుడు - ప్రాణముల నులివెట్టుకొనగలడు, నిలువబెట్టుకొనుచున్నాడు. యువకు లనేకమంది గర్భదారిద్ర్యములో మునిగియున్న దేశమునకై తన ప్రాణము సమర్పించవలసినదినము చాలసామీప్యములో నున్న యిను ఆశయముతో జీవకళగో సలరాచున్నాడు. వేలవేలు యువకులు కావలసిన సమయములో ఉన్నతాశయమును భద్ర పరిచి ఆకాశంగమును కలుగజేసి మన దేశమును శాశ్వతదాస్య ములో నుంచు ప్రయత్నములను భగవంతుడు ఎడ మివ్వకుండును గాక.

దౌమినియను స్టేటును అదర్శములకు ఇంతత్యాగము యువ కులను చేయునలసినదిగ ఎవరును కోరయుండదు. బ్రిటిషువారియం దను ఉండుటకే మనము నిశ్చయించుకొనినదా? దేశములో ఇది వరకు జరిగినత్యాగమునయే నిరర్థకము. దేశమాతకై ప్రాణము లర్పించిన దేశభక్తులయొక్క ఆత్మలు శాంతింపజాలవు. సామ్రాజ్య

ములో మనముండుటయే అదర్శమైనదా? ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునకు విస్తృత సంస్థించినయెడల ఇండియా దేశముగతి ఏమి కావలయు ను? ఆది కాలమునుండి నిలబడియున్న హిందూదేశము మధ్యరాష్ట్ర న ఆంగ్ల సామ్రాజ్యముకోరకు పుట్టిన దానివలె అడ్డానితో నుండు టా పోవుటా అను ప్రశ్నకు సమాధానమునకై తనసర్వస్వమును భారపోయవలసినదేనా? సామ్రాజ్యములు పుట్టి వచ్చు. సామ్రాజ్యములు మూలముట్టములు కావచ్చు. కాని హిందూదేశము నిర్మియేయుండవలెను. అని మన యాశయము కదా? సందర్భములను ఆలోచించుట యుచితము. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునకే గాని, ఆంగ్ల సామ్రాజ్యముతో గాని ఇండియా పుట్టలేదు. దానికై ఇండియా పోబాలదు. స్నేహితులు వద్దనను. విరోధమునన్ను భయపెట్టజాలదు. స్నేహ మన్న భయకాగూడదు. విరోధమున్న మూకీభావముకాదు. దేశ స్వాతంత్ర్యముకోరని రాజకీయవేత్త హిందూదేశమున లేడన వచ్చునుగాని కిన్నాసిపు కోఆపరేషను అనువు లోకమాన్యకు కీర్తి కేషుడయ్యెను. దౌమినియను స్టేటును అనువు, దేశబంధు దాసు, లాలోచిలు మరణించిరి. గాంధీ మహాత్ముడు తన జీవితకాలమున దేశస్వాతంత్ర్యమునకై పోరు సల్పు మార్గముల ను, సేప్పి తగుకీర్తి నిచ్చుట చాలా అవసరము. రాజీప్రయత్న ముల సేర్పవలసిన యవస్థయులేదు. అట్టిప్రయత్నములు చేయగ లనాయకులు దేశములో చాలమంది యున్నారు. ఆప్రయత్న ములను రాజకీయవేత్తలను వదిలి దౌర్జన్యరహితపద్ధతిని పోరా టమును సలుపగలిగిన దౌర్జన్యసాహసములు గలట్టియు, సర్వసంగ పరిత్యాగవై నట్టియు, యువకులతో కూడినయొక మహావైస్యము ను నిర్మాణముచేయుట మహాత్మునియొక్క ధర్మము. అందుకే ఆయన అవతరించినది. అట్టి వానిని ఎవరిసంకల్పములను నెరవే ర్చుటకు వారు ఉపయోగించుకొనజాలదు మహాపాపము. దైవ విధి ఎట్లున్నదో?

తరువాత దౌర్జన్యరాహిత్యమును గురించియు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యసాహమగురించియు కొన్ని సంగతులు చెప్పి ముగించినారు.

ఆంధ్ర బ్యాంకు, లిమిటెడు (హెడ్డుఆఫీసు, మచిలీపట్నం) కాకినాడ బ్రాంచి

కర్రంటు ఆక్టోబరు యెనియు ఖర్చు లేకనే పెట్ట బడును. వడ్డీ రోజునిలువపై యివ్వబడును.
నేనంగన్ బ్యాంకు ఖాతాకు 5 రూపాయలు అంతకు పై మొత్తములకు యేర్పాటు చేసుకొనవచ్చును. వడ్డీ రోజునిలు వలపై నూటికి 4 1/2 శాతం యివ్వబడును.
ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్టు నూటికి సాల్వకు 6 రూ. శాతం వడ్డీతో 12 నెలలకు పుచ్చుకొనబడును.
అన్ని ప్రదేశములపై బిల్లులు నమూనాకు పుచ్చుకొన బడును. బిల్లులు కాకినాడలో వసూలుచేసి ఆఫీసుకును పంపి దాగు, బాంబాయి, కలకత్తాలో ఎచ్చటికి పంపుమని కోరిన ఆక్టో డికి పంపబడును. కమిషన్ రేట్లును వ్రాసి తెలుసుకొన వచ్చును.
అన్ని విధముల బ్యాంకింగు వ్యాపారము చేయబడును. విగతవివరములకు కాకినాడ యేజెంటుకు వ్రాసి తెలుసుకొన వచ్చును.

భో॥ పట్టాభినీతా రామయ్య,
మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.
దోర్నల శోభనాద్రిశాస్త్రి,
సెక్రటరీ.

సుప్రసిద్ధ
ఉన్నాద వైద్యాలయము
స్థాపితము 175 సం॥రము
మతిపోవుట అనే రోగమును బాగుచేయుట యందు మంచివేర్పు గలదు. మహాత్ముడు 150 సం॥రముల నుండి బాగుచేయుచున్నాడు. వేలకొలది రోగులు ఆరోగ్యమును పొంద, యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చి యున్నాడు. ముయినాబాకి క్యాటలూగు ఉచితము.
అంగర పాపాచార్యులు అందు
బ్రదర్లు, పెనికేరు
ఆలమూరు పోస్టు, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 సం॥ డిసెంబరు నెల 3-వ తేదీ మంగళవారము

1. ధాన్యములు			
బియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలిది ,, ప 45 కలవిరు	12 8 0	18 4 0	
నెల్లూరిది ,, డిటో 42	13 8 0	14 0 0	
ధిల్లి ,, డిటో 46	16 0 0	17 0 0	
రాగులు రా. 184 బస్తా 1-కి	11 0 0	12 0 0	
సువ్వులు ,,	21 0 0	23 0 0	
2. ధాన్యము పప్పులు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205	16 0 0	17 0 0	
నెనగలు ,, డిటో	17 8 0	20 0 0	
పెసలు ,, డిటో	16 8 0	17 4 0	
మినుములు ,, డిటో	17 8 0	18 0 0	
ఉలపలు ,, ర 195	9 8 0	10 0 0	
3. నూనెవస్తువులు			
సువ్వులనూనె బా 1-కి	120 0 0	125 0 0	
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	19 0 0	
వేరు నెనగపప్పు బా 1-కి	41 0 0	48-0-0	
వేరు నెనగనూనె గానుగ బా 1-కి ర 115 మి.కా.నూ. 95			
అమడము బా 1-కి	100 0 0	102 0 0	
4. చిల్లరవస్తువులు			
చాయపనుపు బా 1-కి	108 0 0	110 0 0	
కురపనుపు ,,	65 0 0	67 0 0	
మిరపకాయలు (గుంటూరువి) బా 1-కి	105 0 0	122 0 0	
ధనియాలు ,, బా 1-కి	28 0 0	38 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముసుగు 1-కి ర 40 50			
తెల్లము బా 1-కి	28 0 0	49 0 0	
అన్నాచక్కెర బస్తా 1-కి	25 0 0	25 4 0	
చింతపండు బా 1-కి	28 0 0	38 0 0	
5. ఇనుము			
పట్టారకం బా 1-కి	31 0 0	33 0 0	
చదరం ,,	26 0 0	32 0 0	
రవుండు ,,	25 0 0	32 0 0	
6. నూలు			
నెం 20 టెన్ని సింహాయాలె	7 12 0		
నెం 6 ,, కటారి	4 9 0		
నెం 24 ,, లాకి	5 10 0		
నెం 40 జమ్మరు 10 పా	10 8 0		
నెం 20 1/2 టెట్టలేడి	7 5 0		
నెం 40 రాజి	9 9 0		
నెం 4 టెన్ని మసీదు	4 8 0		
44 నాండో	5 4 0		
7. లోహములు			
నండి 100 కులం 1-కి	52 6 0	56-4-0	
బంగారు కులం 1-కి	21 18 0	22 0 0	
పవరను 1-కి	18 7 6		
ఇత్తడి బా 1-కి	244 0 0	248-0-0	
రాగి బా 1-కి	825-0-0	888-0-0	
8. రంగులు			
అతిమేలు స్వీట్జర్లాండు అతిజరయూ సింహాయార్లు			
పిపా 1-డిగ్రీలు 200 కి ర 47 0			
,, నీలిరంగు 1 రతి	1 10 0		
,, 14 రతులు	1 10 6		
,, 28 రతులు	1 9 0		
,, 56 రతులు	1 8 6		
,, 1 అంబరు	1 8 0		
కప్పుటు పొద్దునూ-కోలేట్ అనగా (బర్ని-రెడ్డు)	8 4 0		
కాంగో 3 కి	1 0 0		
25 కి	1 2 0		

ఫా వి త ము 1895

పురాతనమునుండి బకేధరగల వజ్రములభవనము

మానవజనుల అపకృష్టమైన మేమిచ్చు పూచీచే కప్పబడుచున్నది. అంగీకారములేని సరకు మరల పుచ్చుకొని, మరియొకటివ్వబడును లేదా వైకము వాషిష్యులగును. మీ కొనగోలుకు మాపూచీ జామీనుగా నుండును. మీరు మాతో తపాలువ్వారా నిర్భయముగా వ్యాపారము నవసరమును. మా వెండిసామానలు అప్పట్లమైన వెండిచే తయారుచేయబడుచున్నది. మంచి తూకమునందు, హెచ్చుతక్కువలు లేక నవీనకములలో తయారుచేయబడుచున్నది. మేము 25 సం॥ముల నుండి నిష్కలముగా చేయుచున్న సేవను విజయ విజయోగమునందు. మాడినంత శ్రమముగానే తప్పక దీని నుపయోగించుకొనుడు.

సురాజ్ మల్ లల్లూభాయి అండ్ కో.,

ముక్తమలమునర్తకలు, నగలవర్తకలు, బంగారు, వెండిసామానలు తమ కొనవచ్చునట్టివారు, 313, ఎస్టేట్, మద్రాసు.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానసభ

వైసుభాస్వరుగారి ఉపన్యాసము

ఈ సమయమున మన విశ్వవిద్యాలయమునకు క్రొత్తగా న్యూరును మనరాజధానికి క్రొత్త గవర్నరునకు సర్ జార్జి ట్రాన్సి గారు యీ విశ్వవిద్యాలయము పట్టుమన మనఃపూర్వకముగ స్వాగత మొసగువారి పరిపాలనను విజయవంతముగా కొనసాగుగాక యని కోరుట వా ప్రథమ కర్తవ్యమైయున్నది. వారు ఆనాటిగియుచే నే డేదభిరు రాజాలక పోయినందులకు మనమందరమును చాల చింతించుచున్నామనియును అదిరకాలముననే వారికి సంపూర్ణ బూర్తిగియును చేపారుగాక యనియును సాధ్యమైనంత త్వరలోనే వారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయాధికారులను కలుసుకొనుట కవకాశమును కలుగజేసుకొందురనియును, విశ్వవిద్యాలయములకును ఛాన్సలరులకును యుండునట్టి సంతక ప్రమాణము ఫలప్రదానము నను స్వక్తి సంబంధములను పెంపొందింపకొందు రనియును మన హాసించుచున్నామని నేను నమ్మెదను.

క్రొత్తభాస్వరుగారి బాధ్యత

ఇదివరకు జరిగిన పట్టప్రదాన సభలలో పరిష్కరింపబడలేనివియున్న వివిధ సమస్యలనుగూర్చి నేను నుడువుచుంటిని గాని నేడటల చేయదలచు కొనలేదు. విలసనగా? క్రొత్తభాస్వరుగారి పరిపాలనయములను బాగుగా అవగతము చేసుకొనిన పిమ్మటనే మనకుగల యిబ్బందులను తన్నివారణోపాయములను వారికి నివేదింపదగును గాని యపుడే అటుల చేయుట సముచితముకాదు. కాని ఒక్క విషయముమాత్ర ముపుడే నేను విస్తృతముగా చెప్పక తప్పదు. ఈ యిబ్బందుల నన్నిటిని తొలగించియు విశ్వవిద్యాలయమునకు సుస్థిరమున క్రమాభివృద్ధి కరము నను పునాదుల నేర్పరచి నవీనపద్ధతులపై పురోగతిని దయముగ ప్రయోజనకరము ను యధారమునకు విద్యను బోధించునట్టి విశ్వవిద్యాలయముగా దీని నిర్వహణనైన గొప్ప బాధ్యత యంతయును క్రొత్తభాస్వరుగారి మీదనే పడియున్నది. అందులకు సంబంధించిన శ్రమయును గౌరవమును గూడ వారిచే యగును.

ప్రధాన కార్యాలయము

ప్రధాన కార్యాలయమును వెజవాడనుండి విశాఖపట్నా నకు మార్చినతెనని రాష్ట్రీయులు కానన సభవారు తీర్మానిం చిరిగాని అటుల మార్చట యింకను సాధ్యముకాలేదు. కార్యాలయములకు తగిన గృహవసతిని సమమార్పు ప్రశ్న యటుండ విశ్వవిద్యాలయమును నెలకొల్పటకును సరియైన ప్రయత్న నిర్వహించుటకే అత్యధికముగా ధనమును వ్యయపరచుకొని యుండును. ఇది అతి మౌఖ్యముగ విషయము. స్థలనిర్ణయ సమస్య భవన నిర్మాణ సమస్య మున్నగువాని నన్నిటిని ఒక్క సమస్యగానే మోదించి యేక కాలమున అన్ని విషయములను పరిష్కరింపవలెను. వేరు వేరుగా పరిష్కరింపటం లాభకరముగాదు. ఒక స్థలమున కావలసి యుండునన్ని భవనములు మరియొక స్థలమునం దవసరము లేకుండ పోవచ్చును. ఒక స్థలమున పని పూర్తియగుటకు హెచ్చుకాలము పట్టువచ్చును. మరియొక స్థలమున పట్టికాలములోనే అది పూర్తి కావచ్చును. ఇదివరకును సమస్యను పరస్పర సంబంధము లేకుండు వేరు వేరుగా పరిష్కరించుట సంబంధ రహితముగ భావించుటలననే మత్తొకముగ నవ్వమునకుపాలైతిమి. కావున నీసారి ఇటుల ఒక యీ సమస్య లన్నిటికిని గల పరస్పర సంబంధమును గ్రహించు ఏక సమస్యగానే పరిగణించి చిత్రించుటనే నేను ముచ్చుచున్నాను. అపుడు సంకల్ప సాధారణత చేర్చుచునుగల విశ్వవిద్యాలయ సామర్థ్యముగూడ చేపారును.

ఇచ్చటివరకు కలి స లాభము

విశ్వవిద్యాలయము ప్రారంభించబడినది మొదలు యిప్పటి వరకు ఇన్ని యేళ్లనుండి జరిగి పని సంతాపకరముగానే ను దానివలన నొక మంచి లాభముమాత్రము కలిగినది. గొప్పగాదుగదా రెగకును యిది బోధక విశ్వ విద్య (విశ్వవిద్య) గానే యుండవలెనని

"మానుమాన్ కవచమ్"

లోక మంతయు నుద్ధరించుచున్నది

భక్తులలోది మానవుల కోర్కెలకు వరప్రసాదమై దిగంబరయోగి పుంగవుని మహా సంతములచే ఎట్టి అసాధ్యమైన కార్యములైనను కొనసాగునని అనుభవముపై ప్రతి వాడుక యెరుగుచు గాక మాకు వచ్చుయోగ్యతాపత్రికలే నివర్తనములని యెరుగనివారికి చెప్పిగర్వించెదము. బ్రహ్మరక్షకులు, కాకినీ, ధాకినీ, బాలారిష్టములు మాయయగును. వీరబలభవనలాభము. వర్తకులకు వ్యాపారవృద్ధి. నిరుద్యోగులకు పనులవృద్ధి. విలుకాండకు వీరకరము. బలహీనులకు వీర్యపట్టుకరము. విద్యార్థులకు బుద్ధి. గొడ్డాండకు సంతానము. గాజులకు రాజ్యలాభము. యే కోర్కెలకైనను మాకు వ్రాసినచో ఆక్షయించే భగవంతుడు మీకు సుభము చేపూర్చును. ఎక్కువ శ్రమించుట మాకనుభవము. సందేహించువారు దురదృష్టవంతులని విచారించెదరు. ఈ అవకాశము ఎల్లప్పుడు చిక్కదు. రాము కవిగ, బంగారుది 7 చిన్నం. యా 8. మహాపురుషుడు శ్రీమణుల జీవము పోయినపుడు, హనుమాన్ ది వెండిని యా 8; కాగిడి, ౪ శిశి-0. బంగారుది 1/8 కులం య ౪ చిన్నం. మరొక: - సీరసానం చేసి అక్షయ యివ్వవలెను.

(?) పండిట్, ఆర్యవైద్య ఆశ్రమము, నాగావలినది ఒడ్డున, చికాకోల్ సిటీ.

కాననసభవారు నిర్వహించి, ఇది కొంత లాభమే యగును.

కావున కావలసిన విద్యావంతులను యేర్పరుచుటకు తగిన సాధన సంపత్తును సమమార్పు యీ ఆశ్రమము నిపుడు దొరతనమువారు కార్యరూపమునకు గొనిరావలసియున్నది.

పరిక్షక విశ్వవిద్యాలయము

ఈ విశ్వవిద్యాలయము పరిక్షకముగను విద్యాబోధకము గనుగూడ నుండవలసి యున్నదిగాని విద్యాబోధన విషయమున నందులకు తగిన సౌకర్యములు కలిగింపబడువరకును యెట్టి పని యును జరగ నవకాశములేదు గాన ఆవిషయమున మన మిపుడు గూడ వెనుకటిసితిమి-నే యున్నాము. పరిక్షించుటలోను విద్యాలయములను బంధముగా చేర్చుకొనటగోను మాత్రము విద్యాభివృద్ధికి కొంత ప్రోత్సాహము నొసగుట కవకాశము చేపూరినది. ఈ సంవత్సర మొక ముఖ్యతమగు మార్పు జరిగినది. నైపుణ్యము సార స్వ త (ఆర్ట్స్) కాఖిల నుండి విడదీసి దానిని నొక ప్రత్యేక విద్యావర్గముగా నేర్పరచగలిగితిమి. ముందువత్సరమునుండి బి. ఏ. పరిక్షకు పరీక్షయ విషయములనుండి నైపు తీసివేయబడును. నైపుకు ప్రత్యేకముగా బి. ఎస్. సి. పరిక్ష యేర్పరుచబడును. ఆ పరిక్షలో నైపుకు నైపుగో నధికమగు ప్రావీణ్యమును బడయుననియుండును.

ప్రభుత్వమువారు రామోదించుట

ఈ మార్పును దొరతనము శ్రీ విజయనగరము రాజా సాహెబుగారునుగూడ వామోదించిరి. బి. ఎస్. సి. కోర్సులకు తమకొకకాలము అనుబంధములుగా చేర్చుకొనవలెనని రాజా సాహెబుగారును దొరతనమువారుగూడ విశ్వవిద్యాలయ మువారిని కోరినందులకు నేను మిక్కిలి కృతజ్ఞుడనై యున్నాను. కాకినాడ కళాశాల యీ మాడు వత్సరములలోను అత్యధికముగా నభివృద్ధిని బడయుటకు కారణభూతులగు శ్రీ పితాపురము మహారాజాగారుగూడ యీ మార్పును అనుసరింతురని నమ్మెదను.

ఆంధ్రవిద్యార్థులకు గల అసౌకర్యములు

ఈ విషయమును గూర్చి 1926 నుండియు గూడ నేను నుడువుచునే యుంటిని. ఆంధ్రవిద్యార్థులకు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున సమాన సౌకర్యములను కలిగించుటకాని వారికి తొలగింపబడినట్టి సౌకర్యములను ఆంధ్రావరణమున మరల నెలకొల్పవలెనను నైపు పురిలో వారి హక్కులను కొనసాగించుట గాని చేయకుండనే చెప్పి పురి విశ్వవిద్యాలయమున ఆంధ్ర విద్యార్థులకు గలహక్కు తొలగింపబడెను.

ఇపు డి యిబ్బందిని తొలగించుటకు గాను రెండు విద్యాలయములలో ఆంధ్ర విద్యార్థులను ఉంచితముగా చేర్చుకొనుటకు చెప్పి పురి విశ్వవిద్యాలయమువారు యేర్పాటుచేసిరి నేనీసభలో తెలుప గలిగినందులకు సంతసించు చున్నాను. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున నేర్పరచబడని విషయముల నభ్యసించుటకు చెప్పి పురి విశ్వవిద్యాలయమున చేరగోడు విద్యార్థులు రెగ్గిషను ఫీర్ చెల్లించ సక్కురలేదని వారు రెగ్గితో ప్రకటిం చిరి గాన నే ఉంచెదము. చేర్చుకొనుటకని నేను నడిచితిని. ఆంధ్రవిద్య విశ్వవిద్యాలయమువారు గూడ యిమిగ్రేషని యిది తాత్కాలికముగ సౌకర్యమే యులొపనే ఆవిషయములని. మునుండే బోధించుటకు తగిన సమాం రింప గలుగుదురని నేహాసించుచున్నాను

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయములవారు మన పరీక్షలను డిగ్రీలనుగూడ పూర్తిగా నామోదించిరి గాన ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు చాల కృతజ్ఞుడైయున్నది. ఇది ఆంధ్రుల అభిమానధనము

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము ఆంధ్రుల కభిమానధనముగా నున్నది. దీనిపట్ల వారత్యధికముగ నాదరములను కలిగియున్నను, ఇది సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యములను కలిగియుండుటవలనను ఉన్నత తరగతులకు యిది బోధక విశ్వవిద్యాలయముగాగూడ నుండుటవలనను యితర విశ్వవిద్యాలయముల ననుబంధముగా చేర్చుకొనుటకుగూడ అధికారమును కలిగియుండుటవలనను ఆంధ్రులు చాల సంతసించుచున్నారు. సాధ్యమైనంత త్వరలోనే పాస, హాజరు, పాస్టు గ్రాడ్యుయేటు, తరగతుల నేర్పరచుట డాక్టరేటు డిగ్రీల నొసగుట, కర్మ విద్యాలయముల (టెక్నోలాజికల్) నేర్పరచుట, న్యాయవాదిజ్య కళాశాలల నేర్పరచుట, లండనులోని స్ట్రీటు కళాశాల (కింగ్స్ కాలేజి ఫర్ ఫుమెసు) మాదిరి నొక మహిళా కళాశాల నేర్పరచుట, పాశ్చాత్య దేశములలోను అర్యావర్తమునను అవలంబింపబడుచున్న పద్ధతుల ననుసరించి ఉపాధ్యాయులను నిడపరుచుట అట్టి ఉపాధ్యాయుల సహాయములను యువకులలో ద్వర్తనమును నీలిన కలిగించుట, విశ్వవిద్యాలయ సైనికదళమును నిర్దపరచుట, క్రీడాంగముల నేర్పరచుట, విద్యార్థులకు వసతిగృహములను నిర్మించుట మున్నగు కార్యములను చేసి ఆంధ్ర దేశమున నిరంతరాభివృద్ధిని కలిగించుటకు నెలయు నట్టి సర్వ శక్తులతో నీ విశ్వ విద్యాలయము చులరారునటుల చేయటం యే మన సంకల్పమై యున్నది. అత్యధిక యశః ప్రపంచముల సన్మాన్యమున నడిపించునట్టి గొప్ప గౌరవమునకు మన క్రొత్త గవర్నరుగారి పాత్రులగుదురని నేను నమ్ముచున్నాను! అని వైసుభాస్వరుగారి శ్రీయత కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డిగారు నుడిచిరి.

తిరుత్తణిలో ఖడ్గరక్షచారము

నారాయణరమణమనండుండి సంచార ఖడ్గరక్షచారము మును యీ నెల 8 లేదామొనలు 8వ తారీఖువరకు తిరుత్తణి మార్చబడును. అన్ని రకముల ఖడ్గరక్షాలాకావోద్ధ అభీనుశంధు ప్రదర్శింపబడును. ఖడ్గరక్ష చరచరకుల మూలముగా యింటింటికి పట్టెపట్టెకు బుడబడును.

సి. వి. రంగం శేష్
గౌరవ కార్యనియంత

Madras Small Causes Court
Suit No. 7318 of 1929.
T. Sabanathy Mudaljar Plaintiff.

వన దేశములో చేతితోనే ప్రతి పనిని చేయుటకు ప్రజలు ఆలవాటుపడియున్నారు. ప్రజలు యంత్ర సాధనములను నూతన శాస్త్రీయ నాగరక పద్ధతులను వేర్వేరు పరిశ్రమలయందు ఆలంబింపవలసి యున్నది. ఇందుకొరకై న్యూసాయమును, వేర్వేరు వస్తు నిర్మాత వ్యాపారములను, వాణిజ్యమును నూతన పద్ధతుల ననుసరించి జరపుటకై ప్రజలకు శిక్షణ మొనంగవలయును. ఇందుకొరకై ఆయా పారిశ్రామిక విద్యలను నేర్పే కళాశాలలను విశ్వవిద్యాలయము వాణిజ్యరైతు, ఇట్టి కళాశాలలను నెలకొల్పుట యావశ్యవిధానముయొక్క ప్రయోజనములలో నొకటియని యీ విశ్వవిద్యాలయ చట్టములో నిర్వచింపబడినది. రెండుమూడు కళాశాలలలో యీ పారిశ్రామిక శాస్త్రపునము ప్రారంభింపబడును. మొత్తమున యీవిశ్వవిద్యాలయ కళాశాలలో 1180 మంది విద్యార్థులను 25 మంది మాత్రమే యీ పారిశ్రామిక శాస్త్రములను పఠించుచున్నారు. ఇట్టి పారిశ్రామిక విద్య నేర్చినవారికి జీవనోపాధులు లభింపకపోవు. ఆంగ్లదేశమునైపుణియు తోడ్పడు పదునుచేయుదులకముకలవు. కనుక వీరంగలవు.

ఇట్టి పారిశ్రామిక విద్యలను పెంపొందించుటకై యీ విద్యార్థులను ముమ్మడిగా కృషి చేయవలెను. మన కొత్తగవర్నరుగారు యిందుకు చేదోడు వాడొడుగా నుండి పోయి మొసంగెదరుగాక.

ప్రభుత్వార్థిక కారము ప్రజాసహాయము

విద్యార్థులను ముమ్మడిగా ప్రజలకు పకరించుటకై ఆంధ్రదేశములోని ధనాధికులు శ్రద్ధవహించవలసి యున్నది. ప్రభుత్వ ధనసహాయము ఉండవలసివచ్చింది. కాని, గవర్నరు మొట్టమొదట ఆ సేక ఖర్చులను భరించవలసియున్నాడు. అందులో యిదియొక ఖర్చుగా భావించి తోచినకొలది, శక్తికొలది యిచ్చెదరేగాని కేవల ప్రభుత్వధనసహాయమువల్ల మన సంకల్పము లీడ్జి బాలపు అదియనుగాక ప్రభుత్వమువారు విద్యార్థులను ముమ్మడిగా ధనసహాయమును చేయటకు కాసగభలము గల్గించుచు, విద్య విద్యాలముపై కాసగభలము అధికారమొసంగుచున్నాడు. విద్యార్థులను ముమ్మడిగా ప్రభుత్వార్థిక కారము ఉండుటయు రాజకీయపక్షముల పరస్పరమైన మధ్య దాక్షిణ్యములపై విద్యార్థి సేవాభివృద్ధి ఆధారపడియుండుటయును, విద్యార్థులకు ప్రత్యేక యోగ్యతలు కాదు అని మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము విశ్వ విద్యాలయము పట్ల ప్రదానోత్సవ సభా సందర్భమున జెప్పియుండిరి. ఇది నిజము. కాబట్టి ధనాధికులే దీనికి సర్వ విధముల విరాళముల నొసంగి దీనిని వృద్ధిలోనికి తేలవలెను. అన్నా మురై చెట్టిగారిని స్వయముగా విద్యార్థులను ముమ్మడిగా పాపించగల కుట్రలు లేకపోయినను యీ విద్య విద్యాలమునకు ఆ సేక ఉపాధిగములను కల్పించుటకు సమర్థులైన రాజులును, జమీందారులును, లక్ష్మీ పుత్రులును ఆంధ్రదేశము లో అనేకులు గలరు.

విజ్ఞానధనులే విశ్వ విద్యాలయ శుక్తిముక్తా ఫలములు మన విశ్వ విద్యాలయమునకు ఆ సేక కళాశాలలను ఆనబంధించవచ్చును. అనేక విద్యార్థులకు సాకార్యములు చేయవచ్చును కాని విశ్వ విద్యాలయమువల్ల జ్ఞానధనులైన యుత్తమ పురుషులు యొద్దవించినపుడే యీ విద్యాలయముయొక్క కృషి ఫలించిన దని చెప్పవచ్చును. అట్టి యుత్తమ పురుషులను, ఋజుమార్గనర్థములను ఆవిర్భవించిన యెడల అట్టి వారి మూలమున అనంతర పురుషాంతరములలో యుత్తమ యువకులను యువతులను లియారయ్యెదరు. అట్టివారివల్లనే ముఖ్యముగల మన కుమార్తెలను, కుమారులను నిర్భయముగా విద్యార్థులకు పంపగలము. గవర్నరు మొట్టమొదట స్వతంత్రించి తమకు తోచినవిద్యార్థికారులను తాము నియమించుకొనుచు మన యువతీ యువకుల యందు సూతనాత్మకేతీ వికాసము కలుగజాలదు.

మనదేశము నేడు శిశుగవర్ణంతో నూతనజాతీయాంధోళనముతో కంపించుచున్నది. ఈ తరుణములో దేశమును సక్రమముగా నిరుపద్రవముగా నడిపించగల ధీమాలు ఆత్మంతా వసరమైయున్నాడు. ఇట్టి నాయకులను తయారుచేసి భారము విశ్వవిద్యాలయముల నెత్తిపై నున్నదని ఇప్పుడు ప్రభుత్వముగాక యొకమారు పెరిచిచ్చియొందిరి.

మతవిద్య

ఆంగ్లము ప్రభుత్వమువారు మనదేశములో నిప్పుకు అములపరచియున్న విద్యార్థిపాఠమువల్ల విద్యార్థుల కాత్మనికాసము కలుగుటలేదు. అట్టి ఆత్మనికాసమును కలుగజేయు గలిగినది మత విద్య యొక్కటియే. భారతదేశ విజ్ఞాన సంపత్తి యంతయును ఆధ్యాత్మిక ప్రభావము నేక కలిగి యున్నది. అట్టి భారతీయులకు మత విద్య వాసనలనే యీ ప్రభుత్వ పాఠశాలలోని చదువుల సంపూర్ణ చిత్ర సంస్కారము కలుగజాలదు. అంతియగాక, మనము సంపాదించెడి వివిధభాషా జ్ఞానమును సద్వినియోగపెట్టు చేయవలయునో బోధించెడిది మన మత గ్రంథములే.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారిది గుర్తించి కళాశాలల కనబంధితములైన విద్యార్థి వసతి గృహములలో విద్యార్థులు తమ మతానుసారము ధిగవల్పార్థనలను జరుపుట కేర్పాట్లు చేసిరి.

మత సాంప్రదాయములను విపులములు నడుపుటకల్గి పట్టువడవు. మత విధులను ఆచరించి నిర్వర్తించుచుండుట వల్లనే అలవడదు. బాలబాలికలకు మతానుసారము అలవాటు చేయకపోవుట బాతీ మాత్మనికాస మగునని డాక్టరు అనీసింపుటముగారు 25 సంవత్సరముల క్రిందట చెప్పియుండిరి.

ప్రభుత్వమువారు యీ దేశీయుల మతవిషయములలో జోక్యము కలుగజేసికొనజాలమని ప్రమాణము చేసిరి. కాని అంతమాత్రమన విద్యులు అంతరింపజేయు వీలులేదు. ప్రభుత్వ పాఠశాలలోనినను మతవిద్యనుగూడ ఒక విధంగా నేర్పవలసిగాని అది అంటరాని విద్యకాదు. ప్రభుత్వమువారి యుష్టాయిత్యముకల్గున్నను, జాతీయ శ్రేయమునకై ఏర్పడిన విశ్వవిద్యాలయపు అధికారి ఏమయినా మిన్నకుండుట తగదు. ఇంగ్లండులోని ప్రతి విశ్వవిద్యాలయమున కళాశాలయును ఒక భగవద్గ్రంథానువాదముననే ప్రధానాశ్రయముగా కలిగి యున్నది. అట్లే భారతదేశములోని ప్రతి విశ్వవిద్యాలయమునకును దేవసాగముగాని, మనీయగాని, పాపి నుడిగాని యొక జ్ఞానమందిరముగా నేల చెప్పుదురాదు?

దోర్న కలు విషపు అజరయ్యగారు

నేడు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపట్ల ప్రదానోత్సవము నిమగ్ని.

ఆధ్యాత్మిక శాస్త్రపట్టవరీక్ష

ఈదేశములో ప్రధానమైన మతములు కొన్నిగలవు. కనుక యామతములందుగల వేదాంతములను ఆధ్యాత్మికబోధలను విద్యార్థులు పఠించుట కి విశ్వవిద్యాలయమువారు సాకార్యముల గలుగజేయవలెను. ఆయా మతములందు బోధింపబడిన ఆధ్యాత్మిక పాఠశాలక, ఆధ్యాత్మిక విషయములను సమగ్రముగా జరిపించవారికి ఆశాస్త్రములో కొన్ని పరీక్షల నేర్పరచి పట్ట విరుదముల నేల యొసంగరాదు? మతానుసారములను వలయు సాకార్యములను విద్యార్థులందును, విద్యార్థి వసతి గృహములందును ఏల కలుగజేయరాదు?

మిషన్రీ పట్టవరీక్షలతో సమాప్తికాలేదు

స్వాతంత్ర్యం! మిషన్రీ పట్టములను విడుదలను గ్రహించిరి. మిషన్రీ స్వతంత్రజ్ఞాన సముపార్జనచేయుట కర్తవ్యమని నూచించుటకే యీపట్టవిరుదము లొసంగబడినవి. మిషన్రీ ఇంతటితో సమాప్తియైనదని భావించవలదు. మిషన్రీ వాటములైన జ్ఞానరత్నాలను మిషన్రీయొద్దనుండి జ్ఞాన మపారపారాపారము. ఆపారాపారమును దాటుటగల యుపాయమున మాత్రమే మిషన్రీ పట్టము నేర్చియున్నాడు.

కనుక మిషన్రీ మిషన్రీకొలది నూతన గ్రంథ రాజములను తరచు కొనుచుండి గ్రంథ పకనాభ్యాసము బాగుగా చేయుచుండవలెను. నిరంతర నూతన విషయగ్రహణాసక్తిని మున్నె యొందువలెను. ప్రతిస్నాతకుడును తన స్వంత గ్రంథాలయము నొకటి తాను నేకరించుకొనవలయును. ఇంతటితో మిషన్రీ పట్టములకు స్వస్తి చెప్పి మిషన్రీ విపాసన చదివేయవచ్చు.

సత్ప్రసరము

మిషన్రీ మిషన్రీ బలమును, మిషన్రీ బలమును మాత్రమే పెంపొందించినందువల్ల ప్రపంచ జీవితములో సర్వసమర్థులు కాజాలరు. సర్వసత్ప్రసరము ఋజుమార్గానలంబనము అనునదియే మిషన్రీతమును నడలముచేయును. మిషన్రీనెడి కృషికంఠము మిషన్రీసత్ప్రసరమే చేరు ప్రతిష్ఠలు దెచ్చును. భగవంతుని యందు భక్తి, పరోపకార నేత, ఆముష్మిక చింతనము యిట్టివాని వల్లనే మిషన్రీ నిజమైన ఆత్మకాంతి కలుగగలదు.

జాతీయనాయకులపరమము

ఇటువంటి సిద్ధాంతకేతలను వారిప్పుడు దేశమునకు కానుకనియున్నాడు. అట్టి యుత్తమపురుషులు ఉద్యోగపదవులందైనను, రాజకీయ రంగమునందైనను సంఘసంస్కరణము నందైనను తమ ఆత్మప్రభావముచే దేశీయులను మార్గదర్శకులుగా మెలవవలయును. నోరులేని నిరుపేదల మెలవలను మిషన్రీ నోరెత్తి చెప్పవలసియున్నాడు. అప్పుడు సమగ్రభాష్యాలైనవారి యుద్ధించి యావరించవలసియున్నాడు. సాంఘిక పరమములను చదువుట్రించుచు, మరలపాములను అంతరింపజేయుచు,

మిషన్రీ విద్యార్థులను ముమ్మడిగా జ్ఞానము నార్జించినందులకు సార్థకముగా ప్రపంచమునకు మేలొనరూపును. అట్టి సత్ప్రయోజనకరమైన మిషన్రీమే మిషన్రీ విద్యార్థులకును చేరును దెచ్చును, దేశమునకు విభావితరూపును, భగవంతుని మెప్పించును.

సరస్వతి యునైటెడ్ కలెజ్స్:— ఒక బహిరంగ సభ కేపు 4 వ లేదా సాయంకాలము 4.30 గంటలకు సాందర్భ మహులలో (గోవిందప్ప నాయకయ్యగారి) జరుగను. శ్రీయుర కాళి కృష్ణమాచార్యగారు సరస్వత్యాచార్యులను గూర్చి యుపన్యసించురు. బాబు బాబునుండునర గ్రామస్థులు అగ్యకుల వహించురు.

COURT OF SMALL CAUSES MADRAS.

Suit No. 5655 of 1929.
R. Hemsing Dadha ... Plaintiff.
vs,
P. Venkatachalapathy Sarma Defendant,
To.
P. Venkatachalapathy Sarma,
2nd Floor, Elavia Buildings,
Opposite to Nawi Vadi,
Bombay (Def. above named).

Please take notice that the plaintiff has filed a suit against you for the recovery of Rs. 2000/- being the balance due in respect of pledge of jewels made by you with the plaintiff on 9-5-26 after sale of the pledged jewels after due notice to you and that the plaint has been amended basing the suit on the original cause of action as per order of Court dated 25-11-29 and that the above suit as amended stands posted for hearing before His Honour the Chief Judge on 16-12-29 at 11 A.M. and that you are here-by required to be present at the said Court on the said date failing which the same will be heard and decided ex parte.

By order of Court dated 25-11-1929.
M. SUNDARAM IYER,
Advocate for plaintiff.

మీరటు కుట్ర కేసు

కుట్ర జరిగిన విధము

మిత్రుగారు ప్రాసిక్యూషను వాదము ప్రారంభించుట

మీరటు, నవం 30:—కుట్ర కేసులో, మద్రాసు యన జబ్బాల్దార్ తన వాదనలను సే దుదయము ముగించిరి. వీరి వాదనలకు మొదలగుటకు 5 దినములయ్యెను. 17,000 మాటలు గలవు. ఇదివరకు మద్రాసు మహమ్మదాలిగారు కరాచి విచారణకును వీరుదినములు గైకొనిరి, వారితరువాత జబ్బాల్దార్ తన వాదనలను దీర్చుచున్నది. ఇదివర కేసులోను యింత దీర్చుచున్న వాదనలను విసంగబడలేదు.

నేను జబ్బాల్దార్ సామ్రాజ్యవాదులనుగా నేమో చెప్పసాగిరి. ఒకమానవుడు ఇతరులకన్న అధికముగను ఉన్నతస్థానమునం దున్నట్లు ఎందును. ఇది దేవుని ఆజ్ఞకు విరుద్ధము. భవతిశయమును, గర్వముచేతను కొందరు ఇతరులను దోచుకొనెనంటుంటే ఇంపీరియలిజము అనిపించుకొనును. సంఘమునందగుల దురాచారమే యిది. సి. వి. డి. ఉద్యోగులు తాను మహారాష్ట్రభాషలో నొసంగిన ఉపన్యాసములను సరిగా దర్శనముచేయని వాదించిరి. కార్మికసంఘములందు గల అభిమానముచే ఇతరులదానియితో తాను గలసి పనిచేసిన మాట నిజమే ననెను.

బొంబాయిసమైక్యసమయమున రషియానుండి తనకు రూ. 14000 వచ్చినదనియు అది సమైక్య సంఘమువారికి విప్పించిరిననియు చెప్పెను. రషియాదేశము అక్రమదేశముగ ప్రకటించబడనందున రషియాద్రవ్యము గైకొంటి ననెను.

మిత్ర:— మీరటు మీ రీద్రవ్యము గైకొనలేదని చెప్పెను.

జబ్బాల్దార్:— ఇట్లందరు పూర్వము, కొంతకాలమువరకు నేను యితర మద్రాసులును ఇండియాలో కార్మికద్యమమును కొనసాగింపజేసిన రాష్ట్ర మద్రాసుల మునుము. (నవ్వు) మమ్ము కుట్రదారులను చాల తప్పు. నామన సంఘము కెంత మాత్రము మంగీకరింపజాలకున్నది. ఈ భారతదేశాన్ని త్యయమును నా పూర్వములే కారకులయినందున ఈనిందు ఎంతమాత్రము సహించజాలకున్నాను. భూమి ఆకాశము సమద్రములపై వివిధవిధముల నైతికచర్యలతో కట్టుబట్టుచు చేయుచున్నది సార్వభౌమప్రభుత్వమును మే మేవిధముగ పడద్రోయగలము? సామాన్యుల కొద్దిమందిచే పడగొట్టుటగల్గనంతటి బలమీనపుడే యీ భారతసామ్రాజ్య ముననో అంత నిష్పత్తువని ఉండవచ్చును. (నవ్వు) అనిచెప్పి కోర్టువారు శ్రద్ధ గాంతముగ విన్నందుకు వందనము లిచ్చించుచు జబ్బాల్దార్ ముగించిరి.

ప్రాసిక్యూషనువాదము

జి. పి. మిత్రుగారు జూనియరు ప్రాసిక్యూషను వకీలు ప్రాసిక్యూషనుతరపున వాదనను ప్రారంభించిరి.

లాంసర్లుకేసుగారు కేసుమొత్తముపై తమవాదనను తెలుపుటకు, తేనుకేసుగ మద్రాసులనెరములను గూర్చి తాను జిలుపుటకును మం దేర్చుటచేయుటదెనుగాని, తేనుగారు అన్యధులుగనండుటచే అంతవనియు తనపైనే బడినదనియు, అయినను తేనుగారు ప్రాసిక్యూషను సహాయముననే తాను వాదించుచున్నాననియు మిత్రుగారు చెలిపిరి.

ప్రాసిక్యూషనువారు కార్మికసంఘాద్యమమున కెంత మాత్రము విరుద్ధముగ ఈ కేసు కేటబలేదనియు, కార్మికుల యభివృద్ధికొరకు జరుగు సమైక్యతలు ప్రచారము నుగించియుట వారియుద్దేశము కాదనియు ముఖ్యముగ గమనించవలసియున్నది. కేసులోనియు, ఆర్డె, కాలే, జబ్బాల్దార్ తాము కేసులను కార్మికద్యము ముగించి పని చేసితిమని చెప్పెనున్నాడు. మే జస్టిస్టు గారు అది నమ్మి యితరనేరములు వారియందు లేవని దలంచునో వారిని విడిచిపెట్టవచ్చును అని మిగిలారు నూచించిరి. అట్లే నిజముగ జాతీయవాదులను గూడ శిక్షించుట ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశముగాదు. ధర్మ వీరసింగుగారు తాను జాతీయవాదిననియు నితర పని యెరుగననియు చెప్పుచున్నాడు. వీరివిషయమున గూడ నితర నేరము లేనట్లు సాక్ష్యమునందు మేజస్టిస్టుగారికి అగపడిననో విడిచిపెట్టవచ్చును.

కుట్రనేరము

కాని మద్రాసు సార్వభౌమని అధికారమును పడగొట్టుటకు కమ్యూనిస్టుపద్ధతు నవలంబించి కుట్రచేసిరిని నింద ముపడెను. ఈ ప్రాసిక్యూషను రషియా ప్రభుత్వముపై గాదు. ప్రపంచమంతటను విప్లవము తెచ్చిపెట్టి అంతటిని వశ

పరచుకొని పాలించుచున్నదేమిటోనున్న అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు సంస్థ నుద్దేశించి యీ ప్రాసిక్యూషను చేయబడినది. కార్మికులలో ప్రచారము చేసే నిష్కర్మ సమైక్య కట్టు కట్టిం చి ధ నా ధి కు ల పై అ నూ య పే ం పొందించి, చివరకు పోలీసు, సేనలుగూడ తమ వశమునవరకు వేచియుండుట వీరితలంపు. అందుకొరకై నలసరాజ్యములందు సమయోచితముగ నేర్పుతో పనిచేయుగల కమ్యూనిస్టుపార్టీ యుండవలెను. ఇండియాలో ప్రస్తుతమున్న జాతీయోద్యమము, కార్మికోద్యమములద్వారా యీపని జేయవలెనని. కొంతకాలమువరకు నిజముగ జాతీయవాదులుగన, కార్మికనాయకులుగన దానియందు పైనచేరిన పద్ధతు లనుసరించి పనిచేయుటే వీరి యుద్దేశము. కమ్యూనిస్టు ప్రచారము చేయుటకు సామ్రాజ్యవ్రతి మూలపడితి అనుకులసంస్థగ నెంచిరి. మద్రాసులను వారియభిప్రాయములకై శిక్షింపలేదు. దేశములోగల కమ్యూనిస్టుపక్షము కర్మ క పాటకజన పక్షములందును వారు చేయుచున్న పనులను బట్టి వారిపై కేసు చేయబడెను. ఈసంఘటన మారుదేగుతోనున్న కమ్యూనిస్టుపక్షములే యని రుజువు జేయకల్గిననో అంతటి సభ్యులు ప్రజల నిరంకుశమాలవాదికారమునకై పాటుబడుచున్నారని విశేషముకాగలదు అని మిత్రుగారు చెలిపిరి. కోర్టు నాటికి ముగిసెను.

కుట్రచరిత్ర

మీరటు, డిసెంబరు 2:—మిత్రుగారు నేను కుట్రయొక్క పూర్వోత్తరచరిత్రను చెబుపసాగిరి. విదేశములందుండి యీ కుట్రకు ప్రోద్బలమును సందర్భము మొదటిది అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు సంస్థ ఇది ఇంగ్లాండులో నున్న కమ్యూనిస్టుపక్షపు “ఫార్మిస్ బీరో” ద్వారా పని చేయుచున్నది. ఇండియాలో నున్న కలకత్తాకాఖ యితర కాఖలతో ఉత్తర ప్రద్యుత్తరముల జరిపి కుట్రను ప్రోత్సహించిన సంస్థ లేన, అంతర్జాతీయ కర్మ క సంస్థ కార్మిక సంఘముల రెడై ఇంటర్నేషనల్, కల్చరల్ సోషలిస్ట్, నేషనల్ మైనారిటీ ముపుమెంటు, కార్మికుల సహాయసంఘము, కార్మిక పరిశోధక కాఖ. ఈవివర సంస్థయే స్పాట్టుగారికి నెలకు 40 పాపల వేతన మొసంగుచున్నది. యగు కమ్యూనిస్టు లీగు, సామ్రాజ్య ప్రతిఘటన సమితిగూడ ఇందు చేరినవి. కర్మ క పాటక జనపక్షము యీ సమితికి చేర్చబడినది. ఈ సమితివారే జాన్మెనుగారిని ప్రతినిధి గ పంపిరి. పొందుచేరుందున్న కమ్యూనిస్టుల కొందరు ఉత్తరముల రవానా జేయుటలో సామర్థ్యము, విదేశములనుండి అతి సులు, గ్లాడింగు, బాప్టుజు, డైమ, స్టాల్కర్లుగూడ ఇండియాకు స్వయముగ వచ్చి పనిచేసిరి. ఈ కుట్రయంతయు మాస్కోలోనే ఉద్దేశింపబడి, అనేక మార్గములనుగా యితర వోట్లకు వ్యాపించి మాస్కో ధనసహాయమునుగూడ పొందుచున్నది విదేశములనుండి వచ్చిన లేఖలవలన తెలియగలదు.

ఈ కేసులో గైకొనబడిన సాక్ష్యము 1925 సంవత్సరమునుండి జాగ్రత్త చేయబడినది. అంతకు పూర్వముగూడ ఇండియాలో యీ కుట్ర చర్యలు జరుగచుండెను. కాన్పూరు కుట్రకేసు ఒకటి విచారించబడెను. 1924 సం॥ మాస్కోలో 1 వ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు మహాసభ జరిగెను, ఆ సభలో ఇండియాలో జరుగవలసిన పనిగూర్చి యోచించబడెను. సామ్రాజ్య అధికారమునందున్న దేశములలోని కమ్యూనిస్టు కాఖా సంస్థయే ఆ సామ్రాజ్యమునందలి మనరాజ్యములందలి కమ్యూనిస్టు ప్రచారబాధ్యతను వహింపవలెనని ఆ సభలో నిశ్చయించబడెను. ఇంగ్లాండులోనున్న కొలొనియల్ బీరోకు ఇండియా విప్పించబడెను. ప్రత్యేకముగ ఇండియా గ్రూపు అని గూడ నొకటి గెదు. ఈబీరోవారే గ్లాడింగుగారిని ఇండియా కంపిరి. అతడు ఇండియాకు రహస్యముగవచ్చి ఎం. ఎల్. రాయగారికి లేఖ వ్రాసెను. ఈ కాఖాసంస్థ లండను లేఖలతో పని చేయుచుండు భారతీయ పనివాండ్రను, ఆస్పత్రి విద్యార్థులను విశేషరచుకొన జూచిరి. యూరోపు ఖండమునందు ఎం. ఎల్. రాయ, సెపాసిగార్లు యీసంస్థసభ్యులుగా నుండి సహాయము జేయుచుండిరి. 1925 జూలైములో ఆస్ట్యురేడనునందు కమ్యూనిస్టుల కేంద్ర కార్యనిర్వాహకసభ జరిగెను. గ్లాడింగుగారు ఇండియానుగూర్చి పంపిన నివేదిక చర్చించబడెను. ఈసభలో ఎం. ఎల్. రాయగారు ఇండియాలో ప్రచారపు విధాన నిర్ణయాధికారము కేంద్ర సంఘమువారి కుండవలెనుగాని ఇంగ్లాండులోని కాఖాసంస్థకు నుండరాదని వాదించిరి. సి. పి. మిత్రుగారిని ఇండియాకు పంపుటకు నిశ్చయించబడెను. బ్రిటిషు మనరాజ్యములందు జేయవలసిన పనిగూర్చి కలొనియల్ బీరోవారు స్త్రీములు తయారు జేయుచున్నట్లును, ఇండియాలో అనుసరింపవలసిన విధానమును ఎం. ఎల్. రాయగారు సూచించవలసినదిగ కోరి రనియు ప్రాసిక్యూషను వారు దాఖలుచేసిన కాగితములలో నొకటి చెబుపగలదు. రాయగారు ఇంగ్లాండును బోయి ఇండియా అధికారము స్వీకరింపవలసినదిగా గూడ సూచించబడెను. భారత కార్మిక సంస్థలను రెండుఇంటరు నేషనల్తో చేర్చవలెననియు, ఇండియా బాధ్యత వహించువారు ఇండియాలో విప్లవము జరుపుటకు బాగుగా కృషి జేయవలెననియు గూడ నిర్ణయించబడెను. వారు కమ్యూనిస్టుపక్షపు యూరోపు కాఖవారి సలహా ననుసరింప వలసియు

న్నది. కమ్యూనిస్టు వర్గపు విదేశకాఖయందు సిపాసి. సి. పి. దత్తు ఎం. ఎల్. రాయగారు యిండి కుట్రజేయుచున్నట్లు ఎం. ఎల్. రాయగారి లేఖలవలన తెలియగలదు. ఈ లేఖను బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు అటకాయించి ఎసంబ్లిలో చదివిరి. పత్రికలలో ప్రకటించిరి. అని మిత్రుగారు మడిపిరి.

స్పాట్టుగారి రాక

కర్మ క పాటకజన పక్షమును సామ్రాజ్య ప్రతిఘటన సమితి తో జేర్చివయడల ఉపయోగకరముగ నుండును. అసమితిద్వారా కావలసిన మిత్రులుచేరుదురు. మాస్కోలో సంబంధమున్నట్లు నిందరారు అని ఎం. ఎల్. రాయగారు లేఖలో సూచించిరి. దత్తుగారు ఇండియాకు వచ్చుట తప్పిపోయెను. వారికి బదులు ఏప్రిలులో అతిసమగారు, డిసెంబరులో స్పాట్టుగారు వచ్చిరి. వీరి ఖర్చులు మాస్కోవారే భరించెరి. ఇంగ్లాండు కాఖను డబ్బు లేదు. ఇండియాలోని కుట్రదారులు వ్యాయ విరుద్ధమును చి న్న క మ్యూనిస్టు పక్షముద్వారా, వ్యాయసమైక్యమును బూటకపు కర్మ క పాటక జనపక్షముద్వారాను పనిచేయ కొరబడిరి. రెండవది మునుగుజేయబడిన కమ్యూనిస్టుసంస్థయే, వీరికి ద్రవ్యము యూరోపు ఖండమునుండియే వచ్చుచున్నది. కొంతద్రవ్యము ఆఫ్రికను సరిహద్దుమార్గమున వచ్చుచున్నట్లు సాక్ష్యప్రతిఘటనల రుజువయినది. దాని తెచ్చుటకు ఎవరోయొకరు లాహోరునుండి బోవుచుండిరి. కావలసిన ద్రవ్యమెంతో దత్తుగారికి బడ్జటు తెలియజేయబడెను. దానిగూర్చి యోచించుచుని ఎం. ఎల్. రాయగారు వ్రాసిరి.

జబ్బాల్దార్ తన 1927 సం॥ ఇండియాకు వచ్చిరి. ఈ ఉద్యమమును ప్రోత్సహించుటకే వచ్చిరి గాని శ్రీతర యచ్చాను సారము ప్రవేశించిరి. ఇండియాలోని కమ్యూనిస్టుపక్షము అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టువర్గమునకు విశేషముబడినందున ఆభయ పోరాదనిరి.

స్పాట్టు దత్తుగారు జరిగిన ఉత్తరప్రద్యుత్తరముల అదృశ్యమును సీరాతో సైఫులతో ననుసరించి సాంకేతికభావలో వ్రాయబడినవి. వారు అతిసమగారి అ రాష్ట్ర గూర్చి కర్మ క పక్ష కార్యక్రమము గూర్చి కార్మిక సంస్థల పనిగూర్చి, నాకా సేవకలద్వారా ఉత్తరములు పంపువిధము కమ్యూనిస్టు గంధముల తెప్పించు మార్గము ద్రవ్యసంగ్రహము గూర్చి ఆలేఖలలో వర్ణించుకొనిరి. బ్రాడ్బెగారు 1927 సెప్టెంబరులో బ్రిటిషు కమ్యూనిస్టుపక్షమువారిచే పంపబడిరి. వీరిందు సభ్యులని భారత కర్మ క పక్ష నివేదికయందు గలదు.

మిత్రగారు 1925, 26, 27 సం॥లలో జరిగిన కుట్రతంత్రములగూర్చి వరుసగ వేర్వేరుచు ఎం. ఎల్. రాయగారి లేఖ చాలముఖ్యమయినదని జెప్పిరి. ఆలేఖను మాడకండనే బోంబాయి పక్షమువారిది పోర్చుగీసునిరి. 1928 సం॥నరికి ఇండియాలో కర్మ క పక్షము చేయవలసిన కార్యక్రమము నిర్ణయింపబడెను. ద్రవ్యసహాయము గుర్తించు నిర్ణయించబడెను. ఆవత్తర వేళాచి గ్న సు గారు పై సు గారు ఇండియాకు వచ్చిరి. వీరి ఉపన్యాసములు రికార్డు చేయబడినవి. డిసెంబరులో అధికారిగారిని యూరోపు కమ్యూనిస్టు కాఖవారు పంపిరి. లాస్కోరుల ద్వారా ఉత్తరములు ఇండియాకు వచ్చుచున్నవి. ఇండియాలో విప్లవము మాస్కోలోకన్న త్వరగ కొనసాగనని మాస్కోలోని వారు దలంచుచున్నట్లుగ నింబుకరుగారికి మాస్కో-నండివచ్చిన లేఖలవలన తెలిసెను. ఈ వత్తరము బొంబాయి నవ్త్రు పరిశ్రమ సమైక్య సంస్థమున 1059 పాపలు, రూ. 2,0000 రెండుసార్లు మాస్కో-నండి వచ్చినవి. మొదటిది వారసుకొనిన కార్యమునకు వెచ్చింపబడెను. రెండవ మొత్తము జోషిగారి చేత పడినందున వీలులేకపోయెను.

మిత్రుగారు వాదము ముగింపలేదు. కోర్టు లేచెను. (ఆ. పే.)

కార్మిక నాయకుల ప్రకటన

కమ్యూనిస్టులరాజ్యము ప్రారంభ మయినది నాగపూరు, డిసెం 2—ఎన్.ఎమ్. జోషి, దివాన్ చమన్లాల్, వి. వి. గిరి, బి. శివరావు, పుల్లారా. పూలే, కర్కూబోసు, ప్రభృతులు జవాహర్లాల్ గారికి బంపిన తమప్రకటనలో అఖిల భారత కార్మిక సభలో ప్రాబల్యమును సంపాదించి, కమ్యూనిస్టునిధానానుసారముగా గిర్మి కంగారు జి. వి. పి. రెయిల్వే కంపెనీ యూనియనుల ప్రతినిధులు గావించిన తీర్మానములు తమకు కేవల మయిష్టమయినవేగాక, కార్మికోద్యమమునకే హానికరములనియు, అధికసంఖ్యాకులు కమ్యూనిస్టులభిప్రాయము గలిగినవారలే యుందురు గాన తాము కార్మికసభ సమావేశమునకు హాజరువుటవలన లాభము లేదనియు వ్రాసిరి. (ఆ. పే.)

ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్తు

తృతీయ పట్టన దానోత్సవము

(స్వకీయవిలేఖరి)

జెజనాడ, నవంబరు ౩:— శేటి ప్రాతఃకాలము ౮-౩౦ గంటలకు ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్తు యొక్క తృతీయ పట్టన దానోత్సవము జెజనాడపట్టణమున శ్రీదుర్గాకళామందిరమునందు చాల జయప్రదముగ జరిగినది.

అయాపట్టము నందులకై వేంచేసిన స్వాతంత్ర్యుల వారు ధరించవలసిన దుస్తులను, టోపీలను ధరించి నియమితధానము లందాసీనులైరి. వేడుకను చూచుటకై పలువురు స్త్రీలు పురుషులు సభ సలంకరించిరి.

ప్రప్రథమమున వైద్యకాస్త్రపట్టభద్రులకు పట్టము లొసంగబడెను. విశాఖపట్టణమునందలి వైద్యకళాశాలనుండి ముగ్గురు యం. బి. బి. యస్. పట్టము నందిరి.

పిమ్మట బి. యి. డి. పట్టము లొసంగబడెను. రాజమండ్రి ప్రెయినింగ్ కాలేజినుండి 56 మందియు, ప్రెివేటుగ చదివి 84 మందియు యీపట్టము నందిరి.

బి. ఏ.

బి. ఏ. పట్టమును 899 మంది పొందిరి. అనంతపురం కాలేజినుండి 84, గుంటూరు కాలేజినుండి 48, కాకినాడ కాలేజి 42, మదనపల్లి కాలేజినుండి 11, బందరు నోబిల్ కాలేజినుండి 64, రాజమండ్రి ఆర్ట్సు కాలేజినుండి 62, విజయనగరం మహారాజావారి కాలేజినుండి 105, ప్రెివేటుగ చదివి 25 మందిన్ని బి. ఏ. పట్టము నందిరి.

ప్రథమతరగతి పతకములు

అనంతపురం, కాకినాడ, గుంటూరు కాలేజీలనుండి ఐదువురివంతున ప్రథమతరగతిలో ఉత్తీర్ణులైరి. బందరు, రాజమండ్రి, విజయనగరం కాలేజీలలో ముగ్గురివంతున ప్రథమతరగతిలో జయమందిరి. కాకినాడకాలేజి విద్యార్థికి, శేషగిరిరావుగారికి సర్. వెంటటరత్నంగారి పతకము లభించినది. విజయనగరం కాలేజి విద్యార్థి కృతవత్సల దాసు పట్నాయకు గారికి మూడు పతకములు లభించినవి.

స్త్రీలు

ఈయందు బి. ఏ. పట్టమును మువ్వరు స్త్రీలు సంపాదించిరి. శ్రీమతులు యస్. కమలమ్మ, లక్ష్మీనరసమ్మగారలు ప్రెివేటుగ చదివిరి. వీరియందు స్వయంబుగవచ్చి తమ పట్టముల సలది- మూడవ యామె శ్రీమతి యస్. కాంతమ్మగారు. ఈ మెగారు మదనపల్లి దివ్యజ్ఞానకళాశాలలో చదివి గెలుపొందిరి. ఈమెగారు సభకు రాలేదు.

ఒరియంటల్ బిరుదములు

విద్యా ప్రవీణ బిరుదము 9 మందికిని, ఉభయ భాషా ప్రవీణ బిరుదము 25 మందికి మున్సి-వి. కమిష్ బిరుదము 5 మందికి బహుగబడెను. ఉభయ భాషా ప్రవీణ బిరుదమునందిన వారిలో శ్రీమతి బత్తుల కామాక్షమ్మగారు గలరు. వైద్య వారిమణులలో ప్రథమమున నిట్టిగౌరవము నందినదిమెగారి.

తదనంతరము వై సుభాస్మలకుగా రుపన్యసించిరి. ఆపై నిదోర్నకల్ బిషపు రైట్ రివరెండ్ బి. యస్. ఆజరయ్యగారు వ్యాసకులకు హితోపదేశము గావించిరి. హితోపదేశము గావించిన రైట్. రివరెండ్ ఆజరయ్యగారికి నందనము లర్పించబడెను.

పిమ్మట వైసు భాస్మలగారు సభను ముగించితిమని చెప్పిరి. ఇంతటితో సభ సమాప్తమయ్యెను.

HEALTH & VITALITY THROUGH YOGA. "Yogic Physical Culture" By Sjt. S. SUNDARAM, Pleader, Bangalore. A practical Guide-Book in English on Yoga-Asanas, Pranayam and Yogic cure. All the 20 Asanas are illustrated by Photo Blocks. Paper Bound Re. 1/- Calico Bound Re. 1/8/- (Reg: POSTAGE AS. 4 anna) Publishers:—"BRAHMACHARYA" OFFICE, P O Kengeri, Bangalore.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ ఆకాడమిక్ కౌన్సిలునుండి వెసేటు సభకు ఎన్నుకొనబడు మువ్వరు సభ్యుల ఎన్నికార్థము యాక్రింది వారు ఆభ్యర్థులుగా నామినేటు చేయబడియున్నారు.

- (1) పి. భద్రయ్యగారు యం. ఏ. యల్. టి. రాజమహేంద్రవరము కళాశాల లెక్చరరు. (2) డి. యస్. దాస్ గుప్తాగారు, యం. ఏ. బి. యల్. విజయనగరం, మహారాజాగారి కళాశాల లెక్చరరు. (3) జే. జి. దేవసహాయంగారు, యం. ఏ. యల్. టి. గుంటూరు ఆంధ్ర క్రైస్తవ కళాశాల లెక్చరరు. (4) యం. లక్ష్మణమూర్తిగారు, యం. ఏ. మచిలీపట్టణము, నోబిల్ కళాశాల లెక్చరరు. (5) ఏ. వి. నారాయణస్వామి అయ్యంగారు యం. ఏ. కాకినాడ పితాపురం రాజాగారి కళాశాల లెక్చరరు. (6) యస్. వెంటటరామన్ గారు యం. ఏ. విజయనగర, మహారాజాగారి కళాశాల లెక్చరరు.

డిశంబరు 4 వ తేదీన ఉదయము 8 గం. జరుగబోవు ఆకాడమిక్ కౌన్సిలుసభ అసాధారణ సమావేశమునందు యీ ఎన్నికార్థము బ్యాటలు జరుగును.

సి. డి. యస్. చెట్టి, రిజిస్ట్రార్.

ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ఆకాడమిక్ కౌన్సిలునుండి సిండికేటు సభకు ఎన్నుకొనబడు యిరువురు సభ్యుల ఎన్నికార్థము యాక్రిందివారు ఆభ్యర్థులుగా నామినేటు చేయబడియున్నారు.

- (1) డి. గురమూర్తిగారు ఎం. ఏ. (ఆనర్సు) మదనపల్లి తియసాఫీకుల కళాశాల లెక్చరరు. (2) యస్. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు బి. ఏ. యల్. టి. విజయనగరం, మహారాజాగారి కళాశాల లెక్చరరు. (3) యస్. పురుషోత్తం, యం. ఏ. విజయనగరం, మహారాజాగారి కళాశాల లెక్చరరు. (4) జి. సాంబమూర్తిగారు, బి. ఏ. యల్. టి. రాజమహేంద్రవరపు కళాశాలా తాత్కాలిక ప్రిన్సిపాలు. డిశంబరు 4 వ తేదీన ఉదయము 8 గంటలకు జరుగబోవు ఆకాడమిక్ కౌన్సిలు సభ అసాధారణ సమావేశమునందు యీ ఎన్నికార్థము బ్యాటలు జరుగును.

సి. డి. యస్. చెట్టి, రిజిస్ట్రార్.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

రెవరెండు ఆజరయ్యగారు పట్టప్రదానసభయందు దుఃస్వస్థునించుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

జెజనాడ, డిసంబరు ౩:— పట్టభద్రులకు బిరుదములనిచ్చినపిమ్మట రికార్డునందు వై సుభాస్మలగారు సంతకముచేసిరి. పిమ్మట రెవరెండు ఆజరయ్యగారు పట్టభద్రులకు హితోపదేశము ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట వై సుభాస్మలగారు రుపన్యసించుచు సుభాస్మలగారు సభకు రాజాలనందులకు విచారముతెలిపి త్వరలో వారికి స్వస్థతగురవలయునని కోరిరి. రెవరెండు ఆజరయ్యగారికి నందనము లర్పించుచు ఒక తీర్మానమును పట్టకు ఇస్తున్నట్లును దైత్యకగా రుపదాదించిరి. డాక్టరు రాయస్వామిగారు బలపరచిరి. అంతటితో కౌన్సిలేమున సభ ముగిసెను. (రింటికాస్త)

దంత మార్గము

డబ్బీ 1-8 నెల 0-2-0; 12-8 1-4-0 ఈ దంతమార్గముతో పండ్లతోమలులన విరుద్ధగట్టి పడును. చిగుళ్లనుండి రక్తముకావడమును, నోటిదగ్గరను లేకయుండును. పండ్లు మువ్వలులనై తిల్లుగా నుండును. అమృతాంజనం డిష్, బొంబాయి - మదరాసు.

స్వరాజ్యము, సంస్థాన ప్రజలు

క్రియత ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారి రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— స్వదేశ సంస్థాన ప్రజలు స్వరాజ్యమునకుగాని, లేక బ్రిటిషు యిండియాలో సమానమున రాజ్యాంగ పదవిగాని, అర్హులు గాకున్నచో, భారతదేశ మే విభజముగా, ఎప్పుడు, నిజమున స్వరాజ్యమును సంపాదించగలదో నాకు తెలియకున్నది. స్వదేశ సంస్థాన ప్రజలు, వైస్రాయిగారిచేమిచెప్పినప్పటికిని, భారతదేశమునకు సంబంధించిన రాజ్యాంగ విధానముయొక్క విశాల సమస్యలగుర్తి యధికారముతో చూట్టాడుటకు "తమ పరిపాలకులకంటె నధికముగానే అర్హులుయున్నారు. భారతదేశము స్వరాజ్యమును సంపాదించవలెనను కోరిక సంస్థానాధిపతులకులేక పోయినను సంస్థాన ప్రజలకు లేకపోలేదు. ఇప్పుడు జరుగబోవు లండను సమావేశములో భారత జాతీయ ప్రతినిధులకును, సంస్థానాధిపతులకును, యూరోపియను సంఘముయొక్కయు పెద్ద భూస్వాములయొక్కయు, నైనును కమిషనుకుతోడ నుండిన యితర సంగతులయొక్కయు, ప్రతినిధులకును, మధ్య నెంతవరకు సమాధానము కుదురవచ్చునో నునమిప్పుడు గ్రహింపగలము. వెన్నుగారు నుడివినట్లుగా ఈ సమావేశము అన్ని పక్షములయొక్క ప్రతినిధులతోను సూచియుండును. ఈ సమావేశముయొక్క యుద్దేశమును చెలుపుటకు నైనునుగారి లేఖలోగల యంతములనే వెన్నుగారు తిరిగి చెప్పుచున్నారు. ఈ సమావేశము డిల్లీ నాయకులు తలచినట్లుగా జూపినయను రాజ్యాంగమును తయారు చేయుట కెంతమాత్రము ద్వేషపడలేదనియు, యిందు మూలమున కొన్ని సమస్యలను చర్చించుటగూత్రమే యుద్దేశంపబడినదనియు నైనును రిపోర్టుకు సాధ్యమగునంత సవరణము సంపాదించబడుననియు, యూరోపియన్లనుండి ముఖ్యముగానై ప్రభుత్వము వారిచే ఆమోదించబడుననియు, యిప్పుడు స్పష్టముగా చెలియుచున్నది. ఇప్పటికిని గూడ మనము జూపినయను రాజ్యాంగమునకు దారిజాతు సంస్కరణములను మాత్రమే గోరవలెనా లేక సంపూర్ణ స్వరాజ్యమునే గోరవలెనా? మనము తోడ్పడక పోయినప్పటికిని యెట్లుయినను నిశ్చయముగా వచ్చు సంస్కరణముల కొరకే, మన జాతియొక్క భావి సంతతిని బలియొసగవలెనా? జాతిసంరక్షణము మనకు ప్రధానము, లేక ప్రాణసంరక్షణము ప్రధానమా? మన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య దర్శమునుండిగాని, లేక కలకత్తా తీర్మానమునుండిగాని, మనము తెనుకకు మరలగూడదు. అట్లమరలబాలము. కాంగ్రెసు మహాసభ లాహోరునందు స్వాతంత్ర్యదర్శమును ఖండితముగా ప్రకటించినది నేను నమ్ముచున్నాను.

Table with 3 columns: వ్యక్తులు, మలేరియా, భయమా! and rows for symptoms and treatments.

తేలు మందు సీసా 1 కి నెల రూ. 0-8-0 ఏ. సి. సహా 0-13-0 తేలుకాటులన ఉపాయము లేదుగాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటులన నివము వెచ్చుకొని ప్రవేశింపను. వీరములనెట్లు వెద్దవరమదగ్గరనుండి తొలుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును బండ్లపొరులనుల చేసిన, బాధ తగ్గును. ఈద్రావకము ననీసులు పరిశీలించిరి. ప్రతియింటి నుండివినెను. ఇది మినుల సూటు గలిగి నితీవలె నుండును. చెడకుండుటకు కాన కబ్బరులిగడా గల సీసాతో నందు పోయబడినది. కుట్టినచోటు కొంచెము నుండు భావన, బాధ మాయ మగును. ఈయందు రెమెడ్యు గలిగియున్న తేము బాధపడక, ఇతరులకు గూడ నిచ్చి బాధను పోగొట్టి తేము పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. అమృతాంజనం డిష్ 7, తంబు శెల్లిపేటి, మదరాసు.

ఆంధ్రుల కర్తవ్యము

బంగాళా మహాసముద్రమునకు రెండు వైపులను నున్న బర్మాదేశమునకును ఆంధ్ర దేశమునకును ప్రాచీనకాలమునుండియును రాకపోకలు సంబంధసాహచర్యములు సహజములై పరస్పర లాభమునకు వినియోగపడుచున్నవి. బర్మాదేశము బ్రహ్మదేశము, స్వర్ణభూమి, అస్పరసలవాసస్థలము. ఒక యుగమునందు సాహసికులను, వీరులను, రాజులను, వర్తకులను, మతభాదకులను, విజ్ఞానులను బర్మాకు సమకూర్చిన యాంధ్ర దేశ మిపుడు సామాన్యముగ పనివాండ్రు మాత్రము సంపుచున్నది. రంగూనునందును, నితర ప్రదేశములందును నేవైపునకు చూపును మరల్చినను తెలుగు పనివారే కనిపించుచున్నారు. తెలుగువారి దృఢ శరీరము నేష భాషలు ప్రత్యక్ష మగుచున్నవి. ఏకొలదిమందియొ సొంపన్ను లున్నను, చాలమంది కార్మికు లై యున్నారు. రంగూనునందు రిక్తాలను లాగెడివారు 500 ఆంధ్రులు కలరు. వారు సొంపన్నులైన సకలజాతుల తమ్ములకును తిట్లకును లోనగుచున్నారు. స్త్రీ మరులందు ఎ గు మ తి దిగుమతులను జేయుటకు 10,000 మంది పని జేయుచున్నారు. వారును అధికారుల దౌర్జన్యమునకు లోనగుచున్నారు. వడ్డమరలందును, కొయ్యమరలందును 20,000 కార్మికులు పని జేయుచున్నారు. వారును యజమానులదుర్మార్గములకు పాలగుచున్నారు. కెరసనాయిలు పనివాండ్రును 10,000 మంది కలరు. రంగూను నగరమును పరిశుభ్రము చేయువారును నితర పనివాండ్రును తెలుగువారై యున్నారు. రంగూను నగరమునందువలె మాల్దీసు, తాబము, ప్రాము, మాండలి మొదలగు పురములందును వేలమంది ఆంధ్రకార్మికులు పని జేయుచున్నారు. ఈ కార్మికులకు జీవయాత్ర కష్ట సరమైన వేతనములు లభించుటలేదు. నివసించుటకు తగిన వాసస్థలములు లేవు. జ్ఞానోపార్జనమునకు సాధనభూతము లైన విద్యాలయములు లేవు. ధర్మ ప్రవృత్తి కష్టపరమైన సంపాదప్రవృత్తి లేదు. మీదు మిక్కిలి చెడిపోవుటకు గావలసిన పరిస్థితులన్నియును గలవు. త్రాగుడు, వ్యభిచారము మొదలగు దురభ్యాసములకు పాలై ఆయుర్భాగ్యములను నీతిని వీరు గోల్పోవుచున్నారు. మేష్ట్రీలకును పనివాండ్రుకును విభేదము లేర్యడి యంతఃకలహములు సంఘటలమును కృశింపజేయుచున్నవి. సొంపన్నులును దేశీయ సోదరులతోమమునకు ప్రమేయమును గల్పించుకొనుటకునిరతాపమును జూపుచున్నారు. తెలుగువారు కోరింగులు కూలీలు అని పిలువబడుచు సకలవిధములను దైన్యము ననుభవించుచున్నారు. తెలుగు

పనివారు బర్మాయభ్యుదయమునకు గారకు లైనను నిరసనమునకు పాల్గొను గౌరవప్రతిష్ఠలు లేకయున్నాడు. తెలుగువారివలెనే ఓధ్రులును దైన్యము ననుభవించుచున్నారు. ఈ దీనస్థితిని పోగొట్టుటకును, ఆత్మగౌరవమును బడయుటకును స్వాధ్యులు విశ్వవైయత్నములను జేయవలయును. తెలుగుపని వాండ్రు కార్మికసంఘములను స్థాపించి ఆత్మశక్తిని జూపుట పరమధర్మమై యున్నది.

ఇతరజాతులు
తమిళులు, బంగాలీలు, చీనులు, హిందుస్థానీలు, చిటగోనియనులు పరువుప్రతిష్ఠలను గలిగి బర్మాయందు సౌఖ్యముల ననుభవించుచున్నారు. తమిళులు వడ్డివ్యాపారమును, ఉద్యోగములను గలిగి సుఖించుచున్నారు. బంగాలీలు ఉద్యోగములను గడించి పరువుప్రతిష్ఠలను గలిగియున్నారు. చీనులు వ్యాపారమును జేయుచు సొంపన్ను లగుచున్నారు. వివిధజాతులవారికిని పాతశాలలు, సంఘములు, దేవాలయములు మొదలగు సంస్థలు స్వసంఘోద్ధరణమునకు గలవు. ఆంధ్రులు మాత్ర మట్టిసంస్థలు లేక దీనస్థితియందున్నారు. బర్మాయందు నివసించుచున్నయాంధ్రుల గణశీలములు స్వదేశస్థులైన యాంధ్రులగుణశీలములకు ప్రమాణములుగ పరిగణింపబడుచున్నవి. స్వదేశమునందు జీవనోపాధి లేక విదేశములకు పొట్టను బోసికొనుటకై పోయెడి యాంధ్రులకు సహాయమును జేసి యాదరించుట యాంధ్రమహాజనులధర్మ మై యున్నది. బర్మాకు వలసపోయెడి యాంధ్రులు ప్రతియేటను ఆంధ్రదేశమునకు లక్షల రూప్యములను సంపుటయే కాక బర్మాకు పోయిన యాంధ్రులకు ధనసహాయమును సయితము చేయుచున్నారు. స్వదేశమునందున్న యాంధ్రనాయకులు పండితులు బర్మాయందున్న దేశీయ సోదరులపట్ల జూపుచున్న నిరాదరణ భావమే బర్మాయందలి యాంధ్రుల దురవస్థకు గొంత కారణమై యుండును. ఇప్పుడైనను, ఆంధ్రులు బర్మాయందున్న దేశీయసోదరులకు సహాయమును జేయుటకు బూనుకొనవలసిన యవసరమును గ్రహించి స్వధర్మనిర్వహణమునకు గడంగుట ప్రయోజనకరము.

రంగూను మండలాంధ్రసభ
కొలదిదినములక్రితము రంగూనునందు గూడిన ప్రథమాంధ్రమహాసభ ఈయద్దేశముతోనే సమావేశమైన విధమును సభావ్యవహారములును సన్మానములును విందులును నాటకప్రదర్శనములును ఉత్సవములును విశేషముచేసినవి. ఆంధ్రదేశమునందాంధ్రహృదయమునందు వ్యక్తమైన వికాసము బర్మానివాసులైన ఆంధ్రప్రజాహృదయమునందును ప్రత్యక్ష మగుచున్నది. బాలికలు పాడిన జాతీయగీతములు, కవులు వ్రాసిన పద్యములు, నటులు ప్రదర్శించిన నాటకములు, సభ్యులు చేసిన యుపన్యాసములు, ప్రజలు చూపిన యత్సాహ దరణములు స్వచ్ఛందసేవకులు చూపిన సేవాధర్మములు సహజమైన యాంధ్రస్వభావమును ప్రత్యక్షము చేసినవి. సహజమైన యాంధ్రప్రత్యభిజ్ఞానమును నిర్ణయించుటకును నిరూపించుటకును సాధనముల నన్వేషించుటకును బర్మాయందలి యాంధ్రుల కన్నను సధికభారమును ఆంధ్రదేశీయులు వహింపవలసియున్నారు. బర్మాయందలి యాంధ్రుల గౌరవా

గౌరవములు ఆంధ్రదేశీయులు గౌరవాగౌరవములకు ప్రతిబింబములుగను బర్మాయందు గ్రహింపబడుచుండును. బర్మాయు వాంధ్రుల ప్రతిష్ఠను ప్రత్యక్షము చేయుటకు ఇతిరులకువలె ధర్మశాలగాని, విద్యాలయముగాని, దేవాలయముగాని, ధర్మ సంస్థలు గాని లేకున్నవి. ఈలోపమును నివారించి ఆంధ్రుల యోగజ్ఞేయములకు వినియోగపడుటకు విశ్రాంతిగృహమును, విద్యాలయమును నిర్మించుట కాంధ్రమహాసభ నిర్ణయించినది. బర్మాయందలి స్వదేశీయులవలన చిరకాలమునుండియును లాభమును పొందిన యాంధ్రదేశము తన ఋణమును తీర్చుకొనుటకు బర్మాలోనున్న స్వదేశీయులకు విద్యాదానము చేయుటకును, విశ్రాంతిగృహమును నిర్మించుటకును అర్హవిధములను సహాయము చేయవలసియున్నది. బర్మాయందు చిన్నిపిల్లలకు సహితము విద్యాసౌకర్యములు లేక కూలిపనులను చేయుచున్నారు. విద్యలేనిపిల్లలు దుర్లయములకు లోనగుచున్నారు. ఆంధ్రదేశమునుండి పంటకలమునందు వేలకొలదిజుడులు కూలిపనులను జేయుటకై బర్మాకు పోవుచున్నారు. వారమునకు 10000 జనులు రంగూనునందు పొగయోడలనుండి దిగుచుండురు. రంగూనుకు ఆరిచితులైనవీరు దిగినతోడనే తలదాచుకొనుటకైనను స్థలము గనుపట్టదు. దుర్మార్గులవలనందు జిక్కుకొనుచున్నారు. ఈయాగంతకుల కొఱకు విశ్రాంతిగృహమును నిర్మించుట ధర్మాత్మలకు పరమధర్మమై యున్నది. రంగూనునందు గూడిన ఆంధ్రమహాసభ ఆంధ్రులప్రతిష్ఠను సంగ్రహించుటకు విద్యాభ్యాసమునకును విశ్రాంతిగృహమునకును, వెంటనే ప్రయత్నములను చేయవలయునని తీర్మాదించినది. ఆతీర్మానము కార్యరూపము దాల్చుటకు కేంద్రసంఘము స్థాపింపబడినది. కేంద్ర సంఘసభ్యులు వెంటనే కార్యవిధానమును నిర్ణయించుటకును సభ్యులు నిర్ణయించిన కార్యవిధానమునకు ఆంధ్రమహాజనులు తోడ్పడుటకును ప్రార్థింపబడుచున్నారు. రంగూనులోని ఆంధ్రమహాజనులును నితర మహాజనులును చూపిన పరమోత్సాహము సాహచర్యము సోదరభావము కార్యసిద్ధికి శుభచిహ్నములుగ నున్నవి. ఆంధ్రదేశాభిమానము భాషాభిమానము ప్రతిష్ఠాభిమానము మానవధర్మాభిమానము గల మహారాజులు, రాజులు, శ్రీమంతలు, విద్యావంతులు, వర్తకులు, సామాన్యులు, యథాశక్తిని సాహాయ్యము చేసి బర్మా ఆంధ్రుల ప్రతిష్ఠను, స్వీయప్రతిష్ఠను గాపాడి భగవదనుగ్రహమునకు పాత్రులగుదురుగాక! ఆంధ్రులసాభాగ్యమితరజాతుల సాభాగ్యమునకును బర్మా సాభాగ్యమునకును సకలవిధముల సాధనభూతము గా గలదు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము : కాన్వకేషను ప్రసంగము

బోర్నకల్ బిషప్స్ అగు రివరెండు వి. యస్. అజరయ్యగారు, నేటిదినము బెజవాడలో జరిగినఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపు కాన్వకేషను సభలో గావించిన ప్రసంగము, ఆంధ్రాభిమానమును వ్యక్తపరచుచున్నది. బెజవాడలో కాన్వకేషను సభ జరుగుట

దేశోద్ధారకుని బర్తానంచారము

శ్రీయుత కాశీనాథుని వాగ్దేవత రావుగారు నవంబరు 15-వ తేది శుక్రవారము 9 గంటలకు ఎరిక్పురా అను పొగ యోడయందు రంగూనుకు బయలుదేరిరి. బంధువులు, మిత్రులు, పనివాండ్లు సాగవంతులకు నచ్చియుండిరి. సముద్రప్రయాణము నూతనబగుటవలన కొంత ఆగుర్త ఆందరిమనస్సునందునను సుం దేను, శ్రోత్రివిషయములం దందగును సంతోషముల పాలగుట మానవస్వభావము బ్ర.ఇ.స్టీమరు కంపెనీ ఏజెంటుహడా డేను మును విచారించెను. మామూలు ఫోటోలుతియ్యట, పూలపూర ములు వేయటం, సెలవుతీసుకొనుట వైదుల్య కాగ్యములు సల కులుముగను ముగిసినవి. స్టీమరు 10-15 గం. బయలుదేరినది. పదినిమిషములలో బంధువులు, మిత్రులు కనుపడకుండా స్టీమరు లేవునాటిపోయినది. స్టీమరు ప్రయాణము పెద్దతనమునందు శ్రోత్రియైన వివిధమైన వికారము అసౌఖ్యమును గలుగలేదు. కాంతముగాను, సౌఖ్యముగాను గడవినది. డాక్టరు పర్యర్థ, బట్టరు మొదలగు వారందరూ కుడయా దాక్షిణ్యములను జూపిరి. మొదటి తరగతివారికి స్టీమరులందు తమ ఇంటియందులేని సౌకర్యము లన్నియును గలవు. వేడినీటిస్నానము మంచి పడక, మంచి భోజనము, తిరుగుటకు ఆడుకొనుటకు మంచి స్థలము వెంగలగు సౌఖ్యములన్నియును గలవు. సముద్ర ప్రయాణమునందుగల కాంతము నిర్మలచాయవు ఆరోగ్య దాయకమనటయందు సంది యములేదు. రైలు ప్రయాణములోగల సాగ, కుదుపుడు, జన సమస్తము, స్త్రీమనుల గడబిడ స్టీమరునందులేక చిత్రకాంతియు ను ఆరోగ్యమును గలుగుటకు సాధనముగనున్నది. పూర్వవార పరాయణులైన హిందవు లీసమాయముల నుపయోగించు కొనకపోవుటకు వారి యజ్ఞానమే కారణము. నాలుగుదినముల స్టీమరు ప్రయాణ మీ సందియములను పోగొట్టగలదు. సమ పాయాపకాశములు గలవారందరును ఓడ ప్రయాణమును దెలిసి చాని లాభములను ననుభవించుట యుచితము. నా గంగూను పనులము కన్నులను విప్పగలగు ఓడలయందు శ్రీ యుక్తులు సకల సౌఖ్యముల ననుభవించగలరు. ప్రొద్దునను లేచి నది మొదలు రాత్రి నిద్రొపబోవువరకును గంటల ప్రకారము భోజనాదిసౌకర్యములు తెల్ల వారనభివించెడి విధమున స్టీమరు ప్రయాణమువలన తెలియచున్నది. భోజన మజ్జనాదులవలెనే అటపాటలకును స్టీమరులందు సదుపాయములుగలవు. తెల్లవారి సాంసారిక ప్రవృత్తి యీ ప్రయాణమునకు సకల విధములను తగియున్నది. మహాసముద్రమునందును పొగయోడమీదను భేద ము లన్నియును నంతరించును. మూతబడియున్న కన్నులను తెరచి గంభీరమైన సముద్రోపరిభాగమునందు వికాలమైన విశ్వ చిలసము ఘర్షణకము లగుచున్నవి. వికాలమైన విశ్వ కేంద్ర లను రూపముతీను నశీకరణమును జేసికొని యనుభవించుటకుబదు లు సందృఢతావరణములను గల్పించుకొని నిశ్చేదించుట వలనను స్త్రీయ బ్రతీ పయా శ్రమ ను లోక యా శ్రమ ను ప్రతిబంధకములు గలుగుచున్నవి. శ్వేత జారుల ప్రపంచాక్ర మణము చారి నియత కర్మపరాయణులను జేసినది. ఇల్లు, ఓడ రైలు భేదము లేకను అన్ని ప్రదేశములందును నియత మార్గము నను నియతాహార విహారముల ననుభవించుచున్నారు. శ్రీయం తులవలెను సామాన్యులను పరిమాణమునందు భేదమున్నను నిధానమునందు భేదములేకను సుఖముగను జీవయాత్రను జేయు చున్నారు. భారతీయుల కీస్థితి సకల విధములను నసంభవముగ నున్నది.

భారతీయుల పరాధీనస్థితి సకల రంగములందును వారి యోగక్షేమములకు ప్రతిబంధకముగ నేర్పడినది సకల ప్రదేశ ములందును వ్యవహారములందును సందర్భములందును స్వాతంత్ర్య బాధ్యతను నిర్వహించవలసిన యవకాశములు లేకను జీవయా త్రావిధానము సంకుచితమై జీవన ప్రవాహము కుప్పిరించినది. పొగయోడలయందు విదేశీయాలైన యెవరినైన యవసరము లేదు. అవసరమైన వారికిని యూరపీయులవలెను ఆహారవిహార ముల ననుభవించుటకు శక్తి గాని అభ్యాసము గాని లేదు. సంపన్నులకు కొన్ని యవకాశము లున్నను సామాన్యులకు బొత్తిగా నవకాశములేవు. బర్మాకు పోయెడివారియందు సామాన్యముగను నిరుదేశ దళికుముగ నున్నారు. ఎరిక్పురా స్టీమరునందు పయనముచేసిన 1650 ప్రయాణికులయందును 1600 మంది మూడవతరగతి ప్రయాణి కులు. వీరందరూ గుంపులు గుంపులుగాను తగినంత వీలులేకుండ నాలుగు దినములు ఓడ ప్రయాణమును జేయవలసియుండును.

స్నానసానీయములకును, భోజన ససకులకును, నిదురించుటకును కొన్ని సౌకర్యము లిప్పుడు కల్పించబడినను ఇంకను విశేషము గాను సౌకర్యములు గావించబడవలయునని పరిస్థితులను జూచిన వారలకు విశదమగుచున్నది. హిందువులకు నుహస్మనీయులకు అన్న విక్రయశాలలు చిల్లరడుకాము గలను. నిద్రావిహార స్నానాదులకును బాహ్యదులకును స్థలమును నృద్ధిచేయునలయు నని పరిశీలించినవారలకు విశదమగుచున్నది. రంగూను స్టీమరులు బ్రిటిషు ఇండియా స్టీమరు కంపెనీ వారికి అడ్డులేని వ్యాపారము. వాగు నెట్టి నది భిక్షు. వారి నిరంకుశత్వము నిర్లక్ష్యము ప్రయాణికులయం నపంశ్చస్తి ని గలుగజేసినను నిస్సహాయులైన ప్రజలు చేయున కేమియు ను లేకను కష్టముల ననుభవించుచున్నారు. ఈకష్టములు చెప్పి పురిమండి గంగూనుకు పోకుండి మొయిట్టి బంగారు కన్నును కాశీనాథ విశాఖపట్నాము కలింగపట్నాము వెంగలను కోస్తా రేవులనుండి బెత్తెడి స్టీమరులం దధికముగా నున్నవి. అట్టివిరు లంకు ప్రజలు బహులవలెను కుక్కబడుదురు. ఓడలయందొ కాదులు ప్రయాణికులను తన్నుటయందు కొట్టుటయందు గలరు. ప్రయాణికులకు సౌకర్యములును తక్కువ ఓడలేము వెన్ను. రేటును తగ్గించుటకు ప్రజలు పెట్టిన అడ్డెలు బుట్టవాఖ్యై నవి. కోస్తారేవులనుండి సుతనంపత్తరము లక్షమందిపైగా నచ్చిపోవు చుండును. వీరివలనను కంపెనీ 20,00,000 రూప్యములను గడించుచున్నది కాని హైందవులపట్లను సహజమైన నిర్లక్ష్యభావ మును నధికారులను యజ్ఞానములు జూపుట కేయాముగ నున్నది. ఇటీవలనే చిటగాంగు నివాసియును అబ్బులు బారియా చౌదరిగారు బెంగాలుబర్మా స్టీమరుకంపెనీపేరిట నొకస్టీమరును కోస్తా రేవులం దేసిన వెంటనే ఈ కంపెనీవారు కేవునందు రూ. 4/- తగ్గించి స్వదేశీ కంపెనీని పడగొట్టుటకు యత్నించుచున్నారు డెబ్బు గల బ్రిటిషు ఇండియా కంపెనీతో పోటీకి నిలచుట యసాగ్యము. హాజిగారి కోస్తా రేవుల స్టీమరు కాసన ప్రయాణమును బ్రిటిషు ఇండియా కంపెనీవారికులం ద్రములు వెల్లడిచేయుచున్నవి. కోస్తా రేవుల వ్యాపారమునందు విశేష భాగహంధ్రదేశమునకు సుబంధించియున్నది. ఏటేటను లక్షల రూప్యములు విదేశ స్టీమరు కంపెనీలకు పోవుచున్నవి. రంగూను నం దాంధ్రులు ఆంధ్ర స్టీమరు కంపెనీ యవసరమును లాభ ములను ఘోషించుచున్నను నిస్సహాయమును సాహచర్య రహితులను నగు వాగ్దేవులు మనోరథములతోనే సంతృప్తి పొందవలసియుండును. రంగూను ప్రయాణమునకు స్టీమరు కంపెనీలు మొదటి ప్రతి బంధకములుగనున్నవి. శుక్రవారము ప్రొద్దు 10-40 గంటలకు బయలుదేరిన స్టీమరు సోమవారము మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు తిరుంగూను చేరినది. రంగూను పురవాసులైన యాంధ్రసోదకు లాసంగిన సన్యా న స్వాగతాతిథ్యాదరణము లప్రతిహానములుగ నున్నవి. ఆంధ్రసోదకులకు స్వదేశీయుల మీదనుగల భక్తి విశ్వాసములను వారి యపూర్వ స్వాగతము విశేషము చేయుచున్నది. ప్రముఖులు స్టీమరునకువచ్చి పృథ్విపూర్వకముగను నుస్వాగతము నొసంగిరి. ఓడదెగిన తోడనే 200 మంది ఖడ్గరు ధరించిన స్వచ్ఛంద సేవకులును వేలమంది ప్రజలును జయజయ భ్రమలతో స్వాగతంబు నొసంగిరి. సన్మానపత్రమును సమర్పించిన తరువాతను రెండుగుర్రముల బండిలోను వేల ప్రజలతోను కొన్ని ప్రధానమైన వీధులగుండా ఊరేగింపును జరిపిరి. ఆంధ్రుల ఈ యపూర్వమైన యుత్సాహము కార్యపరత్వము రంగూను పురమునం దలి యితర సంఘములవారికి ఆశ్చర్యమును ఆంధ్రుల కార్యక్రమ ప్రత్యక్షము చేసినది. ఆంధ్రులయం దన్ని సంఘములవారును భేదాభిప్రాయము లేకను స్వాగత వ్యవహారము లందు పాల్గొనిరి. ఖడ్గరు ధారులను నభినందించెడి యితర సంఘములవారును జయ ఘోషములను ప్రకటించిరి. ఏవ్యాజయనో వివిధవేద వాసులైన ప్రజలు స్వదేశీయులను రావించి సత్కరించెడివిధమున కీ రంగూను స్వాగతము నిరర్హముగ నున్నది. ఊరేగింపు రి గంటలకు బయలుదేరి రిక్తి గంటలకు స్వస్థలముచేసినది. ఆంధ్రుల సంయోగమునకు సాహచ్యమునకు సహచర్య గల యితర క్షిని ఈ యూరేగింపు ఆంధ్రులయూత్సాహము ప్రత్యక్షము చేసినది.

వాగ్దేవరావుగారు 17 వ తేది యుడయమున ఆంధ్రులు స్వయంసహాయమును నిర్వహించుచున్న పాతకాలము నా యుడయ జూపిరి. ఈ పాతకాలము ఆంధ్రమహాజనసంఘమును ఆంధ్ర సహాయమును నిర్వహించుచున్నది. శ్రీయుత దొమ్మెటి నేగటస్వామిగారును అటపట్టి నారాయణరావుగారును అప్ప య్యాయయ్యగారును నితరులను నీ సందర్భములందు కేర్పాట దియున్నారు. నేవాసంఘము నిర్వహించుచున్న పాతకాలము

ప్రజలే చందాలములనును పోషించుచు న్నారు. బాంబు బాళికలు పాడిన పాటలు మాత్రం దేశమునందు బర్మాకుండు నిసిందు చున్నను స్వభావ యందు వలెనే అభ్యసించుట ఆంధ్రులకు సహజముగాగల స్వభావాభి మానమును విశదము చేయుచున్నది. ఉపాధ్యాయులును బాల బాలికలును నొసంగిన స్వాగతమును విద్యాభ్యాసావశ్యకత, విద్యావ్యాప్త వావశ్యకత విద్యా ప్రయోజనాదులు మొదలగు విషయములను వాగ్దేవరావుగారు వ్యక్తము చేసిరి. ఉపాధ్యాయులును నుపాధ్యాయులును చేయుచున్న ఘనకార్యమును ప్రశంసించుచు ఉపాధ్యాయులపై భుక్తిగౌరవములు లేకపోయి నను స్పష్టలం గుత్తను నృత్రియనియును ప్రజా పోషకులను పాత్రునియును హెచ్చరించిరి. అప్పయ్యవాయుకుగారు 20 ఏండ్లునుండియును ధర్మపాతకాలము స్థాపించి చేయుచున్న సేవను ప్రశంసించిరి. నిరుపేదలకు కార్మికుల పిల్లలకు విద్యాదానము చేయుటకీ ఆంధ్ర సంఘములు చేయుచున్న సేవ ఆంధ్రుల పోషణాదరణములను బడయుటకు దగ్గియున్నది. ఈ పాతకాల లన్ని యును ప్రాథమిక పాతకాలలై యున్నవి. ఆంధ్రులకు మధ్యగు సాతకాలగాని ఉన్నత పాతకాలగాని లేదు. నిరుపేదలకు ఉన్న తవిద్యను చెప్పించుటకు సాగనంత తియును లేదు. బర్మాకుం గు 1, 60, 000 ఆంధ్రులనును ఒక మధ్యమ పాతకాలయైన ను లేకపోవుట ప్రజల నిస్సహాయస్థితిని నిర్లక్ష్య స్వభావము కను నుగర్వనములు. అగవారికి రాజారామనాథరెడ్డియారు గారున్నత పాతకాలను నిర్మించి నిర్వహించుచున్నారు. బం గాళీలును నీను లును నున్నత పాతకాలను పోషించు చున్నారు. బర్మాకుం ద వులందధిక సంఖ్యాకులైన ఆంధ్రులకు మాత్రమే ట్టి భాగ్యము గలుగుచుండుట చుటాపకరము. స్వదేశమునందును విదేశముల ను నుగల రోహంధ్రు లీపోషమును వెంటనే సందించుటకు పరమేశ్వరానుగ్రహము గలుగుగాత.

సాయుధము బిరావతి నది కావలయునను ఫణండాం గునంగు నున్న నడ్డమరలను జూచుటకు రంగూను నాయకుల తో గలిసి ఒక స్త్రీములించియుండు వెదలిరి. అక్కడను కార్మికు లాసంగిన స్వాగతమునకు కార్మికుల దుస్థితికి నగచుచు కార్మి కులు సంఘముల నేర్పాటుచేసి వారి స్థితిగతులను వృద్ధిచేసికొన నలసిన యుపసరమును నచ్చిజెప్పిరి. నడ్డమరలు వడ్డు పడవలలో నులభముగాను చేరుటకును నెగుమతి చేయుటకును నడితీరము నందు నిర్మించవలసినది. ఈ మర లంతటి పని జేసిడి పనిచాంద్రస్థితి పర ము సంతోషమును గలుగజేయుచున్నది. ఒక చిన్న గదిలో 20 మంది నివసించుచుండును. కాని వెలుతురులేని కొట్లు అవా రోగ్యాశ్రయములుగ నున్నవి. వానకాలమునందును పోటువేళను ఇంటి క్రొదిభాగము నీకు దూరదతో నిండియుండును. వేల మంది ఆంధ్రులీ మరలమందు పనిజేయుచున్నారు. సహాయము నందే కల్లు సారాయి దుకాణములును గలవు. స్త్రీలక్కడ క్రొదివగుట, పడునకు పురుషులు నివసించి నిద్రొంచెడి గదియం దడ్డమువేసి స్త్రీయును నివసించి నిద్రొంచుచుండును. వడ్డమరల యుదమాదులు పనివాండ్రకు తగిన వసతి గృహములను గల్పించుటకుండుటయును తగిన వేరనముల నియమండుటయును పరమావ్యాయముగ నున్నది. వీరికి తరణోపాయ మెటులు గలు గునో దుర్గాహ్యముగ నున్నది.

రంగూను జనసమృద్ధముగల నగరము. ఆ నగరమునందు మధ్యతరగతివారికిని నిరుపేదలకును నివసించుటకు తగిన సదుపాయములు లేవు. రంగూను నగరమునందు పనివాండ్రిక చిన్న గదియందు రి0 మంది నివసించుచుండును. వీధులందు కల్లుదుకాణ ములుగలవు. రాత్రి రి గంటలవేళను నంచలమంది కల్లుదుకాణముల నాక్రయించి చేపెడి రీతిపై మనహ్యముగనున్నది. పగలంత యు చేమటపై సందాించిన సామ్య సాయంత్రము కల్లం గడి పాలగుచున్నది. పాలకణము మధ్యను కల్లంగడలనుదెట్టిదుర్మితిని వెంచి సందాించెడి ద్రవ్యము సకలావరములకును గారణమగుచున్నది. చువ్వరాన నిశ్చేధావసరమును రంగూను నందలి కల్లంగడలందలి దువ్వయములు జేయకోళ్లను చాటుచు న్నవి. దూరదేశమునండి ద్రవ్యము వార్జించి జీవయాత్రను చేయుటకు వచ్చిన పరివాంధ్ర దుర్మతి గారణమైన కల్లు దుకాణములను నగర మధ్యనుండి వెళ్లవలసినను వెట్టుట నగర గౌరవమునకు ప్రయోజనము గదా!

ప్రహ్లాదేశము దేవాలము దేశము. దేవాలము లేని గ్రామము లేదు. కొన్ని గ్రామములందనేక దేవాలములు గలవు. బర్మా ప్రజలు దైవభిక్తులు. దేవాలములందు బుడవిగ్రహములు బౌద్ధ బాతకములు రంగులతోను బంగారు పూజలతో ను నిర్మించుచుండును. దేవాలములయందు బంగారు శిఖలతో మలంకరింపబడియున్నవి. మొట్టమొదట చెల్లించుటకు హిందువులు పుష్పములను సమర్పించుటయు బర్మావారు బంగారు శిఖలను విగ్రహములను దేవాలములపైను సందించుచుండు. లక్ష రూప్యముల బంగారు శిఖ లేటేటను పూజాదులకై

వినియోగపడుచున్నది. దేని బయటను విగ్రహములు జాతిక కథలు సామాన్యముగ కర్తవ్య నిర్మింపబడుచున్నవి. కర్త పనియందు నైపుణ్యము బంధువారికి గలదు. విగ్రహమున్నయును బంధుగారు కేవల తో కప్పబడి యుండును. లక్ష్మి-పెట్టెలకును విగ్రహములకును బంగారు నూతును చేయుటయందు బంగారు లాభి కేరినారు. స్త్రీలు సర్వవిషయములందు బంగారుకులతోను పుష్పసృష్టులతోను నుంపులు నుంపులుగాను దేవాలయములందు బుద్ధుగ నానూ దింపుచుండుదు. బుద్ధసన్న్యాసుల యధికారము బాగా చెల్లు బడియుచున్నది. ప్రతికుటుంబమునందీయును ఒకటిల నాడు కొంతకాలము బుద్ధసన్న్యాసిగగ్రను శిష్యులను జేయవలసి యుండును. సన్న్యాసులు భిక్షయై శిష్యులను పోషించుచు చదువుచేపుచుండుదు. కొంతకాలమైన తరువాతను శిష్యులు వారి యాచారములను విడిచిపెట్టుదు. బర్మాయులది స్త్రీలు విద్యాభ్యాసంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును గలిగియున్నారు. పురాణములందు విగ్రహములను అష్టాక్షరము విభావము ప్రకృతిశక్తులను పరిరక్షించిన వర్ణములను గమనముచున్నది. బర్మా యందు స్త్రీలు విద్యాభ్యాసంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును గలిగియున్నారు. పెండ్లి చేసికొనుటకును విశేష పట్టుబడును పుష్పసాహములను పుష్పములనులేనే స్త్రీలకును సుఖముగలదు. బర్మాస్త్రీలు జాతి కులభేదములేక నన్ని జాతులవారిని పెండ్లియాడుదురు. యూరపురుషులు, మహమ్మదీయులు, సిములు, హిందువులు, బర్మాస్త్రీలును పెండ్లియాడుదురు. మహమ్మదీయులకుపుట్టిన పిల్లలు సామాన్యముగను బాహుద్దీయులైనను ఇతరులు పిల్లలు బర్మాజాతియందు గలిసిపోవుచున్నారు. ఆసియాకుల వాసులు గ్రేగలయుల లోపలికి నిరాలంకముగను పోవచ్చును. బర్మాప్రజలు దుర్బలశీలులు, అల్పసంతుష్టులు, భోగపరాయణులు, వ్యయప్రియులు, ఉదారహృదయులు, ఉద్రేకపూరితులు, ఇతరజాతుల సహాయసహకారములు బర్మాప్రజల సామ్యమున కిహామైనవిగను వారికియు విశేషముచేయుచున్నది.

సాక్షాత్కారము గాదు సజరారి జాతీయ విద్యాలయమును నాటుకోటి చెట్టుల సుగురు విద్యాలయమును, రామకృష్ణ పరమహంస సంఘమువారి విద్యాలయమును, రాజా రామ స్వామిరాజు విద్యాలయమును, వేదాలయమును జూచి పిల్లల కుపదేశములను జేసిరి. సురువారము సునిరము హాసనందు కా ర్మికుల కుపన్యాసమును జేసిరి. రాజేంద్రప్రసాదు బాబుగారు పర్యవేక్షించిన మహాబలాధి కర్మకర్తలను పరీక్షించిరి. సుక్రవారము నందు మోత్రేముకు బోయిరి. అక్కడను ఆంధ్ర సంఘములను సుగుర్చించిరి. మోత్రేము ప్రజల లాసంగిన స్వాగతమునకు కృతజ్ఞతను తెలుపుచు నాంధ్రుల స్థితి గతుల విషయమై యుపన్యాసించిరి. మోత్రేమునందు 16000 ఆంధ్రులుకలరు. ఇక్కడిపనిపాండ్రస్థితి, రంగూను పనిపాండ్ర స్థితికన్నను కొంచెము బాగున్నది. కేసి ఆదివారము లందు రంగూను మండలాంధ్ర సభయొక్క సమావేశము నిర్వహ్యముగను జరిగినది.

సామవారము ప్రార్థనను తెట్టి బలిజ యువజనసంఘము, తెట్టి బలిజ శ్రీరామాలయసంఘము, బియ్యపుబజారుసంఘమువారును నిచ్చినస్వాగతములకు పంపనముల నర్పించుచు యువజనులు ప్రజలును నిర్వహించబడిన ధర్మమును విశేషముచేసిరి. మధ్యాహ్నము, ఆదిహంధ్ర యువజనసంఘము, తమిళాంధ్రోపాధ్యాయ సంఘము, దీనపోషణ సమాజము, రెడ్డియువజనసంఘము, ఆంధ్ర యువజనసంఘము, రెడ్డికాంధ్ర మహాజనులు, కార్మిక సంఘము సమర్పించిన సన్మానములకును ఆతిథ్యములకును కృతజ్ఞతను తెలుపుచు సమయాచితమైన యువదేశములను జేసిరి. ఆంధ్రులకు సహజమైన యాదార్య సత్కారముల నాంధ్రులు సాక్షాత్కారము గావుగాక కల్పించి ప్రసంగమానంబగుచున్న ఆంధ్రాభ్యుదయమును విస్తృతము చేసిరి.

ఆంధ్రసభను నిర్వహ్యముగను ముగిసినది. బర్మాయందు యాంధ్రుల యభ్యుదయమునకును సంయోగ సాహకర్యములకును ఒక యాంధ్రమహాసభను స్థాపించవలయునని మహాసభ తీర్మానించి నది. కార్మికులకును మహాసభ, విద్యాలయమునను, మేస్త్రీ పనివాంఛముగను గలిగెడి సమస్యలను పరిష్కరించుటకే ఆంధ్రసంఘము పనిపానిన కొంత యావత్తుతి బర్మాయందు యాంధ్రులకు గలగతమును... ఆంధ్రులకును విద్యాభ్యాసమును చేయుట కన్న తపోకాలను స్థాపించవలయుననియు, ఆంధ్రుల సాక్షాత్కర్యమునకై విశ్రాంతిగ్రహమును నిర్మింపవలయుననియును మహాసభ తీర్మానించినది. పరిహంధ్ర కులీకొలనుల నిరసించుచు తగిన ప్రతికారమును ప్రభుత్వము, ప్రజలు మేస్త్రీలు కల్పించవలయునని మహాసభ తీర్మానించినది. ప్రజలకు బ్రతిభ ఇంటియాస్త్రీయను కంపెనీమొదలగు యర్హ్యము స్త్రీయకు కంపె

నీల చర్యయందు విశేషమైనది. ఆంధ్రులకును పక్షములు కత్తులు బయలుదేరుటయందు దేశభక్తులను ధర్మభక్తులను మరచుటయందు బర్మాయాంధ్రుల సావరించిన దుర్మతను నిదర్శనము గనున్నది. అన్ని పక్షములవారును కులములవారును కలిసి విభేదములను మగచి రంగూనుమండల ప్రభుమాండ్రసభను జయప్రదముగను ముగించి ప్రజలకు సంయోగకే కిని విశేషముచేసిరి. ఆంధ్రదేశమునందును, బర్మాయందును, నితరప్రాంతములందును గల యాంధ్రమహాజనులు తీర్మానములు కార్యరూపము దాల్చుటకు వారి యావత్తు కిని వినియోగించి బర్మాయందు దైన్యవశ యందున్న యాంధ్రసాధుల నుద్ధరించి ఆంధ్రప్రతిష్ఠలను గాపాడుటకు పరమేశ్వరు డనుగ్రహించుగాలి!

ఒక ఆంధ్రుడు

చాత్రావరణస్థితి

1929 సం॥ డిసెంబరు నెల 3-వ తేది మంగళవారము

మొత్తము	గత 24 గంటలందు	గత 24 గంటలందు	గత 24 గంటలందు	గత 24 గంటలందు	గత 24 గంటలందు
గత 24 గంటలందు	గత 24 గంటలందు	గత 24 గంటలందు	గత 24 గంటలందు	గత 24 గంటలందు	గత 24 గంటలందు
గోవాల్ వూర్	81	68	...	25.7	+ 18.6
విశాఖపట్టణము	80	74	...	10.3	— 0.6
కాకినాడ	83	72	...	7.2	— 6.2
మచిలీపట్టణము	84	74	...	5.1	— 3.9
కర్నూలు	87	71	...	3.9	— 0.7
బళ్లారి	86	71	...	8.6	— 2.5
అనంతపురం	...	...	...	6.0	+ 0.1
కడప	85	74	0.1	9.7	+ 1.0
నెల్లూరు	85	74	0.2	18.5	— 1.5
మద్రాసు	85	75	0.2	24.1	— 2.7
కడపూరు	84	76	+	28.7	+ 1.9
నెల్లూరు	85	74	0.3	14.1	+ 0.6
నీలము	89	70	0.1	7.3	— 3.3
కోయంబట్టూరు	88	70	...	7.4	— 2.9
తిరుచూరుపల్లి	82	74	0.4	14.8	+ 2.0
నాగపట్టణము	85	79	0.1	24.7	— 5.0
మధుర	79	73	0.3	17.1	+ 4.1
పొంజి	85	76	0.1	23.9	+ 1.4
పాలంకోట	...	...	2.3	17.3	+ 2.4
తిరుచేంద్రము	79	70	1.9	19.5	+ 2.0
కొచ్చిన్	84	75	0.2	30.6	+ 10.3
కాటిరట్టు	94	74	...	10.4	— 5.3
మంగళూరు	94	73	...	18.1	+ 7.3
జెంగురూరు	78	65	0.1	9.6	+ 0.7
మెదకూరు	75	62	...	8.0	— 4.0
కొడైకానూర్	55	49	0.5	24.7	+ 6.1
హనుర్	61	53	1.1	20.7	...

సర్కారులు:—మచిలీపట్టణములో తప్ప ఇతరు వొట్ల ఆకతము మబ్బుతో నిండియున్నది. రాత్రివేడిమి 4 మొదలు 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వక్రణ:—కడపలో 0.1" వర్షించెను. రాత్రివేడిమి 7 మొదలు 11 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూటకము:—నెల్లూరు మద్రాసులో 0.2" వర్షించెను. మబ్బుగా నున్నది రాత్రివేడిమి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్యరు,

సహాయ చాత్రావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

కే ద రి న్

గ్రంథకర్త:—శరణు రామస్వామి చౌదరి
రామప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీగ్రంథమున కథనాదము. లోకప్రసిద్ధమున ఒక వీరమాతచరిత్రము. అందరునుచదువ తగినది. కులభేదములలో వ్రాయబడినది. ఉన్న ప లక్ష్మీనారాయణ గారి అమూల్యమున పీఠిక గలదు. ధర 0—4—0
ఆంధ్రప్రతిక కార్యాలయము, మదరాసు.

కాష్మీరు మహారాజు కాష్మీరును విక్రయింపనుండుట?

(బీము సర్వీసు)

లండన్, నవంబరు 2:—బ్రిటిషు ఇండియాలోను, సంస్థానములందును బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నెలకొల్పబడు నను భయముతో తమదేశములను విక్రయించుకొని ఒకేమొత్తమును జాగ్రత్త జెట్టుకొని పరిపాలనమునుండి విరమించుటకు సంస్థానాధీశ్వరులు తలచుచున్నారు. సంవలనమును కలుగ జేయు బ్రిటిషుపత్రికలు వందలలను ప్రకటించుచున్నవని ఫ్రీప్రెస్ విలేజిరి దెలుపుచున్నాడు. సకాడే ఎక్స్ప్రెస్ పత్రికలో వివరీకమును ఈవందల ప్రకటించిరి. కాష్మీరు మహారాజా సర్ హరిసింగుగారు మంచివార్త కమునకు కాష్మీరును విక్రయింప నలెట్టుచున్నారు. శివోష్ఠపరిషత్తులం జేసియు, బ్రిటీషు ఇండియాలోపయోగార్థమును కాష్మీరు చాలమంది దళమున్న యని. దీనిని పురస్కరించుకొని సంస్థానాధీశ్వరులు తమ నిరంకుశ పాలనమునకు శోభలుగావని గ్రహించి ఆలోచింప బోయి నవమిశ్చినుచు ఇంతటితో నిష్క్రమించుట మంచిదనుకొను చున్నారని ఎవరో దెలుపుచున్నట్లు ఆతని పేరును దెలుపకనే సకాడే ఎక్స్ప్రెస్ పత్రిక వాకొనుచున్నది. ఇదంతయు అబద్ధమని ఫ్రీప్రెస్ విలేజిరి దెలుపుచున్నాడు. కాష్మీరు మహారాజా నకు అవమానకరమనుచున్నాడు. ఇట్టివందల కెట్టి యాధారము లేదనుచున్నాడు. అట్టి యుద్ధేశ్యము ఆముహూగానము లేకపోవుటయేగాక ఎవరైన అశిగినను ఆతడు విక్రయింప నొల్లడు. ఇంగ్లాండులో నున్నపుడే తనసంస్థానమును సర్వవిధముల పెంపొందిజేయు సలకల్పించుకొంటినని ఆతన దెలిపియుండెను. సంస్థానములలో పదార్థములకు పేరుగాంచినది కాష్మీరుకొక్కటియే యనవలెను. విదేశీయులు వచ్చి యభివృద్ధి జేయుట కంగీకరించు. ఏలన వారు తమ స్వలాభమునే జూచుకొనెదరు.

పురుషుడు స్త్రీగా మారుట

ఒక అద్భుతపరిణామము
పుత్రుడు డిప్రూట్ తహసీలుదారుగా నున్న శ్రీయుత టి. వి. తింగివేలు మొదలియ్యారుగా రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. నా డివిజనులో నొక మారుమూలమున గ్రామములో నేను మకాముచేసి, ఒక నాటి యువకుడును గ్రామకరణముతో మాట్లాడుచుండగా వింత స్వరూపముగల యొకమనుష్యుని గాంచితిని. ముమారు 26 లేక 27 సంవత్సరముల వయసు, పొడవకు తేరిరము సగము పురుషస్వరూపము సగము స్త్రీస్వరూపము గల యీమనిషిగూర్చి యధార్థము తెలిసికొన యత్నించితిని. ఈమనిషికి చూపనదశలో పురుషావయవము లన్నియు నుండెననియు సామాన్యపురుషులకుండు అవయవముల కంటె చాలపెద్దవిగా నుండెననియు గతముజేడ్డప్పుడి మాత్ర మీ పురుషావయవములు అంతకంతకు స్త్రీయవయవములుగా మారుచున్నవనియు ససములంతకంతకు పెద్దవనుచున్నవనియు నెలనెలకు ఋతుస్రావ మగుచున్నదనియు, ఒకసారి గర్భముదాల్చుటగూడ తెలుసిందనియు, గ్రామములందరు నోకేవిధముగా చెప్పిరి. కాని నేనువారి మాటలను నమ్మకాలక యామనిషిని మరియొక గ్రామమునితోగూడ వేరొక స్థలమునకు దీసికొనిపోయి పరీక్షింపగా గ్రామములు జెప్పినదంతయు పూర్తిగా ప్రత్యక్షమయ్యెను. ఈమనిషి తనకు పురుషావయవము లుండెనని యొప్పుకొనెను. కాని తన వృక్షణముల క్రిందనొక చీలిక అంగుళము పొడవున నుండెననియు అదియంతకంతకు పొడవనను పురుషావయవములంతకంతకు తగ్గిపోవుచు నుండెననియు, యెట్టిసూముగాని యెన్నడును పెరిగియుండ లేదనియు, యెట్టికేస్త్రుచిత్తనగానియెన్నడును పొందియుండలేదనియు, యీమనిషిచెప్పెను. ఈమనిషియెల్లప్పుడును స్త్రీలతోనే కలిసి తినుచుండెను, పురుషులతో మాట్లాడుటకు సిగ్గుపడుచుండెను. నడకమాత్రము పురుషుని నడకవలెనుండెను. మీసములులేవు. నీసికేరు జడలుగాదు. ముతాసికులను, పురుషరూపమునుండి స్త్రీరూపమునకు యెట్టియచ్చుతపరిణామమును సామాన్యమనుజుడు గ్రహించ గలుగుట యసాధ్యము. కరీరశాస్త్రజ్ఞులెవరైనను దీనిని బోధపరిచెదరా?

కిదియే కడపటిసారి యని చెప్పవచ్చును. ఆంధ్రదేశమునందు రెండువిశ్వవిద్యాలయములకు తావున్నను, బిషప్పగారుదెలిపినటుల అట్టివిశ్వవిద్యాలయములేర్పడకముందే, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయావరణమునుండి పశ్చిమాంధ్రదేశమును తొలగించి, ఆంధ్రవిభజనము గావించుటవలన, భావ్యభివృద్ధికి తీరని నష్టము వాటిల్లుచున్నది. ఆంధ్రమండలముల భాషాసంబంధమును పునరుద్ధరించుటకు తక్షణచర్యలను దీసికొనవలయునని, బిషప్పగారు కోరుచున్నారు. కడచిన ఆంధ్రమహాసభవారును ఇటులనే తీర్మానించిరి. స్థానికాభిమానములను, పట్టుదలను వదలి, ఆంధ్రవ్యక్తిత్వసంరక్షణావశ్యకతను గ్రహించి, ఆంధ్రవిభజనమును తొలగించుట యత్యవసరము. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమున కష్టము సార్థకనామ మేర్పడును. ఆంధ్రదేశాభిమానమును, భారతదేశాభిమానమునకులోబటుపవలసినటులే, మండలాభిమానమును ఆంధ్రదేశాభిమానమునకు లోను జేయవలయు ననియు, ఆంధ్రులు తమవిశ్వవిద్యాలయమునకు ననహాయము గావించవలయుననియు, బిషప్పగారు గావించిన ఎచ్చరిక నఫలమగుగాక యని కోరెదము. విశ్వవిద్యాలయధర్మమునుగూర్చి చర్చించుచు, వివిధ జీవితశాస్త్రాభివృద్ధికిని ఇయ్యది తోడ్పడి సంఘమున కుపయోగపడవలె నని, బిషప్పగారు ఎచ్చరించిరి. ఆంధ్రదేశమునందు విద్యావ్యాప్తి చాల కొరతగచున్నది. విశ్వవిద్యాలయమునం దారి తేలినవారు, విద్యావ్యాప్తికై యావచ్చుకొని వినియోగింపవలసిన యవసరమును మీరు తలపరచిరి. విద్యాధికులు తమ తీరికకాలము నిండుకై వినియోగించుచో, వారు నేర్పొని విద్య సార్థకమగును. ఆంధ్రదేశమునందు అణ్ణామలైచెట్టి వంటి నెరదాత లేకబోయినను, జమిందారులును, రాజాలును, ధనికులగు నితరవ్యక్తులును విశ్వవిద్యాలయస్థిరత్వమునకు తోడ్పడి దాని యుపయోగమును విస్తరింప జేయగలరని, బిషప్పగారు ఎచ్చరించుచున్నారు. అజరయ్యగారు సూచించినటుల, భావిదాసులు విశ్వవిద్యాలయములనుండి బయలుదేర వలయును. కాని, అట్టి యవకాశమును విశ్వవిద్యాలయము లొసగకున్నవి. విద్యావిభానము మారినగాని, ఇట్టి ఫలితము చేకూరునని తోచదు. ఆంగ్ల విద్య, హిందూదేశాభివృద్ధికి విశేషముగ తోడ్పడ లేదని, అజరయ్యగారు రంగీకరించుచున్నారు. సీతిమతవిరహిత మగు విద్యను మీరు నిరసించు చున్నారు. వివిధ మత పక్షమునకు ప్రాతాహ మొనగుటకై ప్రత్యేకశాఖలొకదానిని నెలకొల్పవలయునని మీరు గోరుచున్నారు. విశ్వవిద్యాలయమునందు డిగ్రీని సంపాదించుట తోనే తమవిద్య పూర్తియయ్యె నని భావించువారు గలరు. కాని అజరయ్యగారు దెలిపినటుల, నిజమగు విద్య డిగ్రీని పొందినపిమ్మటనే ప్రారంభమగును. ఇంతకుపూర్వము విద్యార్థు లొకరియొద్ద విద్యనభ్యసించుచుండిరి. ఇకముందు వారికినారే గురువులయ్యెదరు. అందుచే, విద్యార్థిదశ ముగిసిన పిమ్మట, సద్గ్రంథపఠనమును మానుకొనవలదని, అజరయ్యగారు ఎచ్చరించిరి. అన్నిటికన్నను, ముఖ్యమయినది, నడత. సుశీలమునకు మార్గము జూపనివిద్య, నిజమగు విద్య గాజాలదు. మానవజీవకు పురికొల్పని విద్య, విద్యగాజాలదు. దేశమున వివిధశాఖలకు సంబంధించిన నాయకులు గావలసి యున్నారు. విద్యాధి

కులు దేశజీవకు గడంగుల అత్యవసరము. విశ్వవిద్యాలయమునందు నేర్పొనిన విద్యకు ఫలముగ, దేశమును దైవమును నేమిపవలయునని, అజరయ్యగారు చేసిన ఎచ్చరిక అమూల్యమయినది. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ మిట్టి ఫలమును చేకూర్చుచో, ధన్యత గాంచగలడు.

సనాతనధర్మసభ : కాంగ్రెసుపై సాగ్రహము

“సంగ్రహించుటకే కాదు; కామాత్మోద్ధారాభిజయతే! క్రోధాద్యపతి సమ్మాహ సమ్మోహాల్పిస్త్యితివిభ్రమః! స్మృతిభ్రంశాద్భ్రష్టాశోబుద్ధినాశాత్ప్రణశ్యతి!” అను గీతావాక్యములు, కాంగ్రెసు సభపై సనాతనధర్మ సభవారు వెల్లెగక్కుచున్న క్రోధావేశమునకు పరిచయమైనవి. విషయ నిర్ధారణ సభలోని సనాతనధర్మ సభవారు స్థాపించుట ప్రతికయొక్క వైఖరిని గూర్చి ముచ్చటించుచు, సనాతనధర్మపరాయణులు కాంగ్రెసును బహిష్కరింపవలయు నని గోరుచు, ఉపన్యాసకులు పలువిధముల దూషించినటుల తెలియుచున్నది. కాంగ్రెసు సభ పేరును తీర్మానమునుండి తీసివేయవలయు నని సవరణ యామోదింపబడగనే, కొందరు సభనుండి లేచిపోవుటయు, యు. పి. కృష్ణమాచార్యులుగారు కోపము పట్టజాలక, కార్యదర్శిపదవికి రాజీనామా నిచ్చుటయు సంభవించెను. తుదకు అధ్యక్షులు పరిస్థితులను గుర్తించి, తీర్మానముతో ప్రస్తుతసభ కట్టి సంబంధము లేదని తెలిపి, కార్యదర్శిగారు రాజీనామా నుపసంహరించుకొనునటుల జేసిరి. గాంధీనామమునకు మహాత్ముడని చేర్చుపట్టి గూడ అసహనము చూపబడెననియు, గాంధీగారు హిందువులు గారనియు, మైచ్చులనియు నొక ప్రముఖుడు నుడివెననియు తెలియుచున్నది. క్రోధావేశపూరితులగువారు, యుక్తాయుక్తివివేకమును తాత్కాలికముగ కోల్పోయి యుండుట వింతగాదు. ఒకవిధముగ మహాత్ముడు ఏమాహించిన రీతి హిందువు గాడని గూడ జెప్పవచ్చును. అన్ని మతములవారికిని మహాత్ముడు ఆదర్శప్రాయుడుగ నుండుటకు, మహాత్ముడు సర్వమతములం దిమిడియున్న సత్యము ననుసరించుటయే, కారణము. క్రైస్తవమత గురువులు, మహాత్ముడే నిజ మగు క్రైస్తవజీవితము ననుసరించుచున్నాడని యనుచున్నారు. ఇలిరమతములవారును, మహాత్ముని తమ తమ మతములకు జెందినవారిలో నగ్రగణ్యులని భావించుచున్నారు. సనాతన హిందూధర్మాభిమానులలో నగ్రగణ్యులని పేర్కొంచిన పండిత మదనమోహన మహావాగారు మహాత్ముని సనాతన హిందువుగ అర్హులముగ గౌరవించుచున్నారు. తక్కుంగలవా రెటుల బలికనను, చాటింపవలయు లేదు. హిందువులలోలయి దవవంతు ప్రజలను అస్వస్థులని భావించుటయే హిందూలక్షణమగుచో, మహాత్ముడట్టి హిందువు గాజాలడు. కాలానుగుణ మగుమార్పుల సాంఘికాచారములందు జరుగగూడదని అడ్డుపడుటయే, హిందూలక్షణమగుచో, మహాత్ముడట్టి హిందువు గాడని చెప్పవచ్చును. సర్వభూతహితమును గోరుచు, సత్యమును అహింసను తమజీవితమునకు మూలాధారముగ నైకొనుచు, ఇంద్రియనిగ్రహమును అత్యంతయమమును కొనసాగించుచు, దీనులయందు

ఊడి నాచాయని సందర్శించి నేవించుచు మెలగుట హిందూలక్షణమగుచో, మహాత్ముడు హిందువులలో నగ్రగణ్యుడనుట నిస్సంశయము. ఆ విషయ మటులడ, శారదాశాసనమును ప్రవేశపెట్టిన వారివలన శారదాగారు కాంగ్రెసుపక్షము వారు గారు. కాంగ్రెసుపక్షసభ్యులలో కొందరు శారదా శాసనము నామోదించియుండ, మరికొందరు స్మృతిచేకముగ వోటుజేసియుండెరి. ఇటులనే మితవాదులలోను, కిన్నాసేవు సహకారవాదులలోను, మహాత్ముడియులలోను తదితరులలోను, ఉభయవాదులును గలరు. కాంగ్రెసుపై ప్రస్తుతసమయమున తల యొకరాయి వినరుట చులకన యగుటచే, సనాతనధర్మసభవారును ఈ మార్గము నవలంబించుట వింతగాదు. ఏదిశాసములనుండి, కాంగ్రెసు సభ సురక్షితిముగ బయల్పడి నిష్క్రమింకముగ దేశవేష నలుపునని నమ్మవచ్చును. కొండుటేబిలు సమావేశమునందు సనాతనధర్మపరాయణుల ప్రతినిధి యొకరుండవలయునని తీర్మానించుట జూడ, తాత్కాలికావసరములనిమిత్ర మయినను సముద్రయాననిశేధమును తొలగించుటకు, మీరు సమ్మతించియుండుట సంతోషప్రదము. సనాతనధర్మపండితపరిషత్తు సమావేశమున కధ్యక్షత వహించి, మధ్య శ్రీ కాశీ కృష్ణాచార్యులు వారు, ఇంగ్లండుకు రాయబారము నంపవలయునని సూచించిరి. శాసనమునకు భయపడి ఆడ పిల్లల వివాహములను విచక్షణ లేకుండ గబగబ జరుపుట చాడిగా దని, చాటిరి. సనాతనధర్మసభవారు గూడ పిల్లలు 1 వ తేదికి పిమ్మటనే వివాహములను జరుపవలయు నని తీర్మానించిరి. వీరితీర్మానము దేశమునందు జెదయించిన లేత్తిరవాటు నెంతవరకు పారద్రోలునో చూడవలయును. సత్యమూర్తిగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము, ఏజాతివారి ఆచారములతో నయినను శాసనసభలు జోక్యము కలుగజేసికొనగూడదని ప్రతిపాదించెను. కాని, మద్రాసు మెయిలు పత్రిక దెలిపినటుల, ఈ తీర్మానము అమలులోనికి వచ్చునెడల, మద్యవాన నిషేధపట్టమును గాని, వ్యభిచార గృహపట్టమును గాని, తుదకు నిర్బంధ విద్యాశాసనమును గాని, గావించ వలెండదు. ఇట్టి తీర్మానముల గావించి, భావిసాంఘికాభివృద్ధి నరికట్టుట ఎంతవరకు వివేకమో చూపింపవచ్చును పంచముల దేవాలయ ప్రవేశమును నిరోధించి తీర్మానించ బడెను. దేశపు రాజకీయాభివృద్ధిని గోరెడికాంగ్రెసుసంస్థ సాంఘిక ఆర్థికాభివృద్ధిని గూడ గోరుట వింతగాదు. రాజకీయాభివృద్ధిని గోరినందుకు కాంగ్రెసును అధికారులు దూరుచుండ, సాంఘికాభివృద్ధిని గోరినందుకు పూర్వాచారప్రియులు దూరుట సంభవించుచున్నది. అయినను, స్వాతంత్ర్యభానుని ముందర, యిట్టి మేఘము లన్నియు పటాపంచలై, కాంగ్రెసుకీర్తి స్వచ్ఛందమై వెలుగునని నమ్మెదము.

కాగ్రహము : అధినివేశస్వాతంత్ర్యము

నిన్నటిదినము మైలాపూరమునందల రణజహాలులో నుపన్యసించుచు, కలనల్ కాగ్రహగారు అధినివేశస్వాతంత్ర్యము విషయమై తమకు కనుపించెడి కష్టములను వివరించిరి. యూరపియను సంఘమువారు రాజప్రతినిధిపక్షనము నామోదించి

నను, అధినివేశస్వాతంత్ర్యము వెంటనే చేపూర
వలయు నని, భావించుట లేదు. దీనిని దూరాదర్శ
ముగ భావించుచు, అవాంతరము లేనియో గడువ
వలయు నని, క్రాఫర్డుగారు తలచుచున్నారు. వీరు
దెలిసిన అవాంతరములు నిరర్థక మయినవి. రయిత
లకు విద్య రాదు గాన, వారు స్వపరిపాలనార్హులు
గా రను కోకటిపాటను, క్రాఫర్డుగారు మరల
పాడిరి. విద్య రాకుండుటకు, రయితలు బాధ్యులు
గారు. నిర్బంధవిద్యావిధానమును ప్రవేశపెట్టవలయు
నని నేక నాయకులు మొదటినుండియు
గోరుచున్నారు. వారి కోర్కె లింతవరకు సఫలత
గాంచలేదు. విత్తు ముందా, చెట్టు ముందా యను
రీతిని, విద్య ముందా స్వపరిపాలనము ముందా యని
యడుగునెడల, స్వపరిపాలనమే ముందని చెప్పవల
యును. స్వపరిపాలనము లభింపనిది, విద్యావ్యాప్తి
కవకాశము లేదని రూఢియగుచున్నది. రయితలు
కోంతకాలమునకు బూర్వము, గ్రామ పంచాయతుల
ద్వారా స్వపరిపాలనమును నిర్వహించు చుండిరి.
క్రాఫర్డుగారు తలచినటుల, వారు అసమర్థులని ఎంచ
వీలులేదు. యూరపియను వర్తకులకన్నను అధి
కారులకన్నను, భారతీయ విద్యాధికులు వీరి
నెక్కుడు సమర్థతతో నడిపించగల రనుటకు సంది
యము లేదు. అందుచే, క్రాఫర్డుగారు, జనసామాన్య
మునుగూర్చి భీతి చెంద నవసరము లేదు. పట్టణ
వాసులకును, గ్రామవాసులకును మధ్య వీరు విభేద
ముల గల్పించజూచిరి. కాని, యూరపియనులకును
గ్రామజనులకు గల సంబంధముకన్న, గ్రామప్రజ
లకును పట్టణవాసులకును గలసంబంధ మెక్కుడు
సన్నిహితమయినదని చెప్పనవసరములేదు. రాండు
లేచిలు సమావేశమునందు కాంగ్రెసుపక్షమున
కథికప్రాతినిధ్య మేర్పడవలయు నను కోర్కె, క్రా
ఫర్డుగారికి వెగటుగ దోచెను. యూరపియను సంఘ
మువారు హిందూదేశమునకు జేసిన మహాపాపకార
ము గాంచి, వారిహక్కులను ప్రత్యేకముగ రక్షింప
వలసిన యవసరము గలదని క్రాఫర్డుగారుతలంపు.
తాము స్వరాజ్యపక్షమువారితో చేతుల గలుపజాల
మని, క్రాఫర్డుగారు దెలుపుట వింత గాదు. మిత
వాదులను వీరు శ్లాఘించిరిగాని, మితవాదులకోర్కె
లకయినను వీరంగీకారము దెలుపజోరు. సైమను
కమిషను బహిష్కారమును వీరు నిరసించిరి. వర్ణ
వివక్షత గల శాసనములు పనికిరావని వీరు దెలుపు
టలో, హాజరవుటే వీరిని భయభ్రాంతుల జేయు
చున్నదని గుర్తించవచ్చును. యూరపియను వర్త
కులు, భారతీయజాతియు నిమిత్తము స్వల్పలాభ
ముల నయినను గోల్పోవ నమకట్టరని, విదితమయి
నది. నభాద్యతవహించిన, రంగనాథమొదలిగారు
ముచ్చటించుచు, హిందూదేశము ఇంగ్లండుపట్ల
కృతజ్ఞత జూపలేదని చెప్పవారు, హిందూదేశము
లేనిచో ఇంగ్లండుస్థితి ఎటు లుండజేదో గ్రహింపవల
యు నని కోరిరి. హాజరవుము గూర్చి గగ్గోలు
పెట్టెడి వారు, అధినివేశ రాజ్యములు
గావించిన విచక్షణపుర్వ మగు చట్టముల నెట్లు
సహించుచున్నారని, అధ్యక్షులు ప్రశ్నించెరి. స్వా
తంత్ర్యప్రవాహమున కెదురెడనెంచుట పృథక్ప్రయ
త్న మని, యూరపియనుసంఘమువా రెంతవరకు
గ్రహించిన, సంతమేలు.

జగదీశ చంద్రబోసుగారి పరిశోధనలు

వృక్షములలోనికి విషము నంజీవనిజానిని
ఫలితములను చూపుట

ఖద్దరుయొక్క నుగుణము

కలకత్తా, నవంబరు 30:— ఈజోజా సాయంత్రము జరి
గిన జగదీశ చంద్రబోసు పరిశోధనలను వార్షికోత్సవ సమయ
మున వృక్షములు పెరుగుటను పృథ్వుముగా చూపు క్రొత్తరకము
యంత్రముయొక్క అద్భుతశక్తుల ప్రేక్షకుల నాశ్చర్యముగ్నుల
నుగా జేసెను.

నానాటికి వృక్ష మెట్లు వృద్ధియగుచున్నదో, ఎంతెంతవృద్ధి
యగుచున్నదో సామాన్యచక్షువులకు కనబడదు. ఈ యంత్రము
ద్వారా నీరెండును స్పష్టముగా నిర్ణయించ సాధ్యమగును. ఈ
యంత్రము మిక్కిలి నూత్నగ్రాహి. తంతువులు లేకుండ దానిపై
సుద్రేకకరములగు పదార్థములను ప్రయోగించినచో ఆద్రేకము
యొక్క పరిణామము నది తెలుపును. కాశ్మీరమునకు వ్యవ
సాయము వృక్షముల వృద్ధిపై నాధారపడియున్నది. వృక్షము
లేపదార్థము నాస్వాదించిన ఊరించును. యేపదార్థమును స్వీక
రించిన జీవించును అను విషయము వ్యవసాయమునకు అత్యంత
సహాయకారి. జంతువుల మీదను, వృక్షములమీదను
పరిశోధన సలుపుట చేత యీ రెండిటి యందును
ప్రవించుచున్న జీవ ఘోకాశ్రయ నిపుష్టమైనది. ఆ
ద్రేకకరముల పదార్థమును ప్రయోగించుటచేత కప్పకాలు
నలేనే ఆకుగూడ చలించినది. ఒక చెట్టుమీద విషము ప్రయో
గింపగా గిలగిల కొట్టుకొను జీవవలె నది కొట్టుకొనినది. జంతు
వులపైదయము పై వివిధమూలకలు చేయుపనిని రిసోకంటు
కార్బిగ్రాఫ్ అను యంత్రము చూపెను. ఈ పరిశోధనలు
వియన్నా నగరమునందలి పండితవృత్తులచే పరిక్షింపబడెను.
విషము ప్రయోగింపబడిన వృక్షము చచ్చినట్లే యుండెను.
కాని ఒక మూలకయొక్క ద్రవమును దానిలోనికి జోనుపుట
చేత చైతన్యము కలిగెను. పృథ్వుయను దుర్బలముగా నున్న పురు
బలముకలగజేయ క్షీణతమైన అనేకమూలకలు కనుగొనబడు
చున్నవి. ఎంత వేసిన చాలుకో, యిత్యాది విషయములను కని
పెట్టుట కింక చాల పరిశోధన యవసరము.

డె. సి. బోసుగారి యుపన్యాసము

ఉభయ్యసములో, పర్ జగదీశ చంద్రబోసుగారిట్లు
చెప్పిరి:—బోసు పరిశోధనలను పరిసరములలో చాల శబ్దము
కలుగుచుండు. శలన పరిశోధనలు చేయుట చాల కష్టముగా
నున్నది. ఈ శబ్దమును ఆపుట కెంతయో ప్రయత్నము గానించి
రిని. ఎట్టకేలకు ఈ శబ్దము నాపుటకు ఖద్దరు క్షీణతమైన
దని కనుగొని గలిగిరి. అందుకొరకై గాంధీమహాత్ముని ఆభి
నందించుచున్నాను.

ఇంకొక కార్యాలయమునందు సంగబడిన ప్రదర్శనము
లలో వృక్షములమీదను మనుష్యులమీదను ఉద్రేక కరమును
పదార్థమును ప్రయోగించిరి. ఇందుకరకై సేను భారత
కార్యదర్శిని యేరిరి. వృక్షము చలించెను. కాని వెడ్డిపుడ్డెన్
గారు చలించలేదు. అందుపై సేను నవ్వుచు రాజకీయములలో
ప్రవేశించిరి గాన మొద్దుపారిపోయినారని యనుకొందును
అని యంటిరి.

ఇదియే మరల బోసుగారు ప్రదర్శింపబడెను. పరిశోధ
నాలయమునందలి పండితులు కనుగొనిన ఒక మూలకారసము
వృక్షమునకు ప్రాణదానము చేసెను. ఈ సందర్భములో భారత
మూలకల గుణములను కనుగొనుటకై యింకను పరిశోధన కావలె
ననియు, మూలకలను పెంపొందించు ఒక పోల సేయకలననియు
బోసుగారు చెప్పెరి.

(క. వె.)

ఆవడి ఆరోగ్యశ్రమము

ఆరోగ్య ఆశ్రమముయొక్క నిర్వహణమునకుగాను పెను
కొండ తాలూకాలోర్లువారు 15 రూపు విరాళముసంగిరిన దా
ని. లక్ష్మీపతిగారు తెలుపుచున్నారు.

మోహిని తైలము

5 తుల నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0.

పురుషులకు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

అమ్మతాంజనంబివా బాంబాయి-మొదరాను

పాలకోలు మునిసిపాలిటీ

కాంగ్రెస్ పార్టీ పరిపాలనము సుఖప్రదముగా
నుండుట

నీటిసరఫరాకు విద్యుచ్ఛక్తి ప్రవేశ పెట్టుటకు
ప్రయత్నములు

పాలకోలునుండి నందుల సుబ్రహ్మణ్యంగారు యిట్లు
వ్రాయుచున్నారు:—సంవత్సరము క్రింద మునిసిపాలిటీవారు
తలపెట్టిన నీటి సరఫరా విధానము యిప్పటికి ఫలనంజనమైనది.
ప్రజలచే నేర్పరుపబడిన వాటర్ మార్గము కనుబీవారితో మునిసి
పాలిటీకి 45,000 రూప్యములు పన్నుగించబడెను. పబ్లిక్ వర్కు
డిపార్టుమెంటువారి స్వంత ఆజమాయిషీని పని ప్రారంభింపబడి
నది. 6 నెలలలో యీ పట్టణమునందు కొళాయిలు పెట్టబడ
వచ్చును.

విద్యుచ్ఛక్తి

పట్టణములోను, పరిసరములందును విద్యుచ్ఛక్తి దీపము
లను ప్రవేశపెట్టుటకు యీ పట్టణమువారు సంకల్పించుచున్నా
రు. కాంగ్రెస్ అభిమానులను, వారి యధ్యక్షుడగు మాన్య
వెంకటసుబ్బారావుగారును మునిసిపాలిటీకి ఎన్నుకొనబడిన తరు
వాత పౌరులకు సంఘమువారు మంచి సేవను చేయగలరు
చున్నారని తెల్పుటకు సంతసమగుచున్నది. పురపాలక సంఘా
ధ్యక్షుడగు, యీ పట్టణములందలి లక్ష్మీపుత్రులగు వైశ్య
శిఖామణులను చేయగల ప్రయత్నములవలన విద్యుచ్ఛక్తియు
ఆవిరకాలములోనే ప్రవేశపెట్టబడునని యూహించుచున్నా
ము. శ్రీయుతులు ఏ. సత్యనారాయణ, పాపకాలరావు,
సుబ్రహ్మణ్యం పంతులుగార్లు శ్రద్ధ వహించుచున్నారు.

ఉన్నత విద్యాలయము

ప్రభుత్వమువారు అనుజ్ఞ యొసంగినతోడనే ఉన్నత
విద్యాలయభవనమును కట్టుటకు పురపాలక సంఘమువారు
50,000 రూప్యములను ఏర్పిమేట్లను మంజూరు చేసినారు.
మద్యపాననిషేధము మద్యపాననిషేధక సంఘ కార్యదర్శియగు
శ్రీయుత ఆత్మకూరి గోవిందాచారిగారు యిప్పటికి దయచేసిరి.
ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘమువారితో నియమింపబడిన వీరు పుర
పాలక సంఘాధ్యక్షునితోడను, సభ్యులతోడను ముచ్చటించిరి
మునిసిపాలిటీలోని తాటి చెట్లను కల్లు గీతకై యివ్వకుండునట్లు
వచ్చే సభలో తీర్మానించుటకు వారు దయతో సంగీకరించిరి

ప॥ గోదావరికలెక్టరు దర్బారు

పత్రికాప్రతినిధికి అగౌరవము

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 2:—గత నవంబరునెల 30 తేదీ కని
వారమునాడు ఏలూరులో వై. ఎం. హెచ్. ఎ. హాలునందు
పత్రికా గోదావరి కలెక్టరు గారి దర్బారు
జరిగెను. ఈ దర్బారు జరుగుటకు వారము
దినములకు ముందే మద్రాసుదినపత్రికలలో నొక పత్రిక
యొక్క స్వకీయ విలేఖరి దర్బారునకు హాజరుతలంపుతో
ప్రెస్ టెక్నెటుకొరకు కలెక్టరుగారికి వ్రాసికొనెను. కలెక్టరు
గారు యీవిలేఖరియొక్క దరఖాస్తును ఏలూరుతాలూకా
తహశీల్దారుగారికి పంపిరి. తహశీల్దారుగారు దర్బారు
జరుగుటకు మాడు దినములకు ముందు విలేఖరి
ని పిలిచి మీ యధికారపత్రములను చూపించ వలయునని అడి
గిరి. ఆ విలేఖరి తనకు తన పత్రికాధిపతులవలన నొసగబడిన
యధికారపత్రమును తహశీల్దారునకు చూపించెను. తహశీల్దారు
గారు తరువాత మీకు అడ్డీవను టెక్నెటు పంపుతాను మీరు
జైళ్లను అనిచెప్పగా నావిలేఖరి యవ్వోటు బాసించెను.
పిమ్మట దర్బారు జరుగునయమమవరకు యీ విలేఖరి తన
టెక్నెటు వచ్చునేమో యని యెదురుచూచుచుండెను. కాని
అటులరాలేదు. పత్రికా విలేఖరులన్న నియమోగికి యింత
చులకన యగుటకు తగిన కారణముకన్పింపదు. ఈ విలేఖరికి జ
రిగిన యగౌరవమునకు యిట్లు చాలమంది పెద్దలకు ఆగ్రహము
కలిగెను. ఇకనైనను ముందెట్లు బహిరంగసభలు జరిగినపుడు
అధికారులు పత్రికా విలేఖరులను ఉచితరీతిని గౌరవించెదరు
గాకయని కోరుచున్నాను.

న్యాయవాది

ఆఖిలభారతసనాతనధర్మమహాసభ

శారదాశాసనోల్లంఘనము

1930-వ సం॥ ఏప్రిల్ 1-వ తేదీ విమర్శన బాలికావివాహముల గావించవలెను

శ్రీ ప్రసంగ చంద్రావతారులు

మద్రాసు, డిసెంబరు 2:—ఆఖిలభారత సనాతనధర్మ మహాసభ నిన్నటి ఉదయము వాల్తూరు నాటికాలముందు బా బూ శాస్త్రమునుండి క్రమశిక్షణ అధ్యక్షత కింద సమావేశ మై శారదాశాస్త్రమును ఖండించుచు శాసనోల్లంఘనము గా వింశవలసినదిగా సనాతనధర్మావలంబకుల కలగజేసికొని యు నుండు తీర్మానములు గావించిరి. సభాకార్యక్రమమునకు ముందు శ్రీ మల్లాది రామకృష్ణ విద్యప్రయత్నగారము మరీ కొందరు పండితులును ఉపన్యసించిరి.

శ్రీయుత విద్యప్రయత్నగారు ఉపన్యసించుచు శార దా శాసనము హిందువుల వైవాహిక సూత్రములకు భిన్నమైనది నియు, రజస్వలాత్పూర్వము బాలికలకు వివాహము చేయుట డనినా పిత్తులు రారవాదినరకము పాలయ్యెనని : ధియ శ్రౌతి స్మృతులకు ప్రతికూలముగానున్నదనియు పాశ్చాత్య నా గరికతా వ్యామోహితులును సంస్కృత విద్యాజ్ఞాన ద్యు ద్భుజులగు కొందరు శాస్త్ర విహిత కిర్మల నెరుంగక రజస్వ లాసంతక వివాహము శాస్త్రసమృత మని పలుకుటకంటెను అవిశేషము చేయడబోదనియు పలికిరి.

కాకీ పండితుడు మరీముకరు మాట్లాడుచు బాలిక 12 సం॥ ప్రాయము విచ్చినపుడు రజస్వలయగునని సుశుభ గ్రంథ మునందు చెప్పబడియున్నదనియు, అది ప్రశస్తియు అసత్య యు అని రెండు విధములగునన్నదనియు కావున ఏవిధముగ జూచినను అంతకులోగా పెండ్లి జేయుట ఆత్మావశ్యకమని పలికిరి.

శ్రీయుత పులియ, ఉమామహేశ్వర శాస్త్రుగారు మా ట్లాడుచు భారత నారీమణుల కండరకును అడ్డునీయులగు సావిత్రి సత్యవత్యములు రజస్వలాత్పూర్వమే వివాహితలై రనియు వారి యాదర్శము ననుసరించ నిలయుననిన పక్షమున హిందూ బాలికల కల్ల రకును రజస్వలాత్పూర్వ వివాహమే అవశ్యకరమని పలికిరి.

సానుభూతి తీర్మానములు

పిదప అధ్యక్షులు కీ॥ శ్రీ దర్శంగా మహారాజాధి రాజులు, కాళింబజూరు మహారాజులు, నేపాలు ప్రధాన మం త్రిగారు మరగమనకై సభవారి సానుభూతిని వెల్లడించుచు సనాతన ధర్మమునకు గావించిన మహానీరసు కొనియాడిరి. పై తీర్మానము అందరిచే ఆమోదింపబడెను.

శారదా శాసనఖండనము

శ్రీయుత వి. వి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు యీ క్రింది తీర్మానము ఉపపాదించిరి. శారదాగా రుపపాదించిన బాలికా వివాహానిరీధ శాసనము ప్రభుత్వమువారి మతతాటస్థవాగ్దాన మునకు భిన్నమైనందున రజస్వలాసంతకవివాహము మహాపాతక మని విశిష్టించెడి హిందువులపై యీ శాసనము రజస్వలాసం తక వివాహములను నిర్బంధముగా విధించుచు నిరంకుశముగు నిరీధ మును కలిగించుచున్నందున సదరు శాసనమును యీ సభ వారు తీవ్రముగా ఖండించుచున్నారు.

మరియు పై శాసనమును రద్దుచేయుచుటగాను సర్వ విధములకు తీవ్రాందోళనము గావించబడినదనియు సుదకు రజస్వలాసంతక వివాహము పాతకమని తలంచెడి సంఘముల వారి నైనను యీ చట్టము వర్తింపకండ చేయవలెనని కోరుచు న్నారు.

పైశాసనము తీర్మానింపబడి నప్పటికిని పూర్వమువలెనే రజస్వలాత్పూర్వ వివాహములే జరుపవలసినదిగా ప్రజలను హెచ్చరించుచున్నారు.

పై శాసనము రద్దు చేయించుటకు వాగ్దానములు గావించి చిర వారినన్ని ఏసంఘము యొక్కగాని మత విశ్వాస మతా భారసాంప్రదాయములందు జోక్యము కలుగజేసికొనెడి శాస నములను వేసివైసను ఎల్లప్పుడును నిరోధించెదమని వాగ్దానము లు గావించినవారిని శాసనసభలకు ఎన్నుకొనవలెనని యీ సభ వారు కోరుచున్నారు.

శాసనము అశాస్త్రీయము

శ్రీయుత వి. వి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు తీర్మానము ఉపపాదించుచు ప్రతిస్పృక్తి కిది సర్వవిధములకు స్వతంత్రత్ర సాదించబడుచుండెడి ప్రజాస్వామ్య పరిపాలనా సిద్ధాంతములు ప్రబలియున్న వర్తమానదినములలో ప్రజల మతవిశ్వాససాంప్ర దాయములకు ప్రతికూలములగు శాసనములను గావించి వారి ప్యాంత్రియమును అరికట్టుటకు యెట్టిశాసనసంఘ గాని అధికా రములేదని పలికిరి. ఈదేశమునందు నివసించు కొట్లకొలది సనా తన ధర్మావలంబకుల యీశారదా చట్టము ప్రతికూలమైనది.

ఈశాసనయొక్కదానితో పోలేదు. దీనివలన శాసనసభలందు డెడి సభ్యులలో అత్యధికసంఖ్యాకులు ప్రజలయొక్క మతవి మయములందు యెట్టిశాసనమునైన గావించవచ్చుననెడి సిద్ధాంత మొకటిపాపింపబడుచున్నది. ఇట్టి అనవసర జోక్యము ను ను రెన్నటి కైన సహించు పగలరా? మహాదీ యు లకు యీ చట్టములను హిందువులపన్నంత అక్షేపణలేకపోయి నను తమ మత విషయమునందు జోక్యము కలుగజేసికొనినంత మాత్రమున వా లేవిధముగా ప్రతికూల ఆందోళనము గావించు చున్నారో మిగు కాంచటలేదా? నేడు వివాహముల విషయ మై శాసనమును చేయ నిచ్చిననో రేపు మా ప్రార్థనాధికముల విషయమునందును జోక్యము కలుగజేసికొనగలరు. రాచకీయ ముగ మనదేశమున గొప్ప మార్పులు జరుగుచున్న సమయమిది. అట్టి నో సనాతన ధర్మావలంబకులను మనలను గాఢనిద్ర నుం డి మేల్కొల్పిన శారదాగారంతయు వందనీయులు. వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యము రాచకీయ స్వాతంత్ర్యము న కనుకూలముగు శాసనములు గావించబడుట న్యాయమేకాని ఏ వ్యక్తియొక్క అంతరాత్మను నిరోధించుటకు యెట్టి శాసన సంఘగాని అధికారములేదు. మన తీర్మానముయొక్క ప్రధాన తత్వమిదియే.

ఆంగ్లేయులు తీవ్రముగ ఆందోళనకు తప్ప మరొకదానికి లొంగవారుకాదు. రుద్రయాగము లెన్నిజేసినను ప్రభుత్వము వారికి మనవాదమునకువ్యతిరేక బహుళముగ ఆందోళన గావించిన గాని ఉపయోగముండజాలదు.

శాసనోల్లంఘనము

శాసనములు ఉల్లంఘింప వలసినదిగా మిమరాధిపతు లే మిమ్ములను కోరుచున్నారు. ఈ శాసనము గావించబడినటు లేగురింక ఉండిననో అయ్యది అంతటనే అడుగులును (హర్షధ్వనులు) మిరందకును శాసనోల్లంఘనము కావించి త త్ఫలితములకు సంసిద్ధులైననో వెంటనే యీ శాసనము రద్దుగా వింపబడును.

ఈ శాసనమును గావించుటకు తామెంతమాత్రమును తోడ్పడమని వాగ్దాన మొనరించిన ప్రభుత్వమువారికి నమ్మి మనము మోసపోవుటచే శాసనములు గావించబడినది. ఇకముం డైన ను మనము జాగ్రత్త పహించి మన మా కుక్కలను సంరక్షించు కొనవలెను. మన ఆపదయొకను మనల నెరుక్కొనుచునే యున్నది. అందుచే సనాతనధర్మ సిద్ధాంతములకు భిన్నముగ నడువని రాజకీయపక్ష మొకదానిని దేశములో నేర్పరపవలెను. మా యీసిద్ధాంతము నకు భిన్నముగ నడుచు ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనకుడు. అట్లుచే యనినో మనము ఏకాద్యమును సాధింపజాలమని పలికిరి.

శ్రీ యం. కే. ఆచార్యగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు భాతీయులు నేడు సీతా రాముల విష్ణులకు ఆద్యములై మరచిరినియు భావదాస్యము నకు లోనై రనియు తమ ప్రాచీన సాంప్రదాయవిశ్వాసముల గో ల్యోయిరనియు భారతదేశము శారదాచట్టమును వాధించెనని చెప్పుటకంటెను అమోఘకరముగు విషయము మరొకటి లేమని యు ప్రభుత్వపక్షమున ఓటుచేసిన పాశ్చాత్యులు భారతీయుల మతాచారసాంప్రదాయము లేమి యెరుగుమరనియు శారదా గారు శాస్త్రవిషయ మెంతమాత్రము ఎరుంగరని పలికిరి.

సనాతన హిందువుల వైవాహికాదర్శములైన ఆధునిక శాస్త్ర పరిశోధనలవలన అత్యుత్తములుగా సంస్కృతింపబడు చున్నవి. అట్టిశాస్త్ర పరిశోధనలను యీ సంస్కార నామ ధాతులు యెన్నడైన చదివియుండిరా? సర్వ సమత్వము! ప్ర పంచములో నెందైన సర్వ సమత్వముకలదా? మనము జీవించు మా! మరణమే శరణ్యమా? మన మతముకొరకు మన ధర్మ సం స్థాపనకై మన తాత తండ్రుల సాంప్రదాయముల సంరక్షణ కై మనియుందుమా లేక జాతీయముగు సాంఘికముగు వ్యక్తి రణము గాంచెదమా భారతదేశముదంతటను సనాతన ధర్మము ను బలపరచెడి వారాప్రతికయొక్కటియైన లేకుండుట విచార కరము.

హర్తావము

మహాదీయులవలె హిందువులందఱును హర్తావము నేల గావించారు. ఇర్వికప్రభువుగారు చెప్పి పురి కరుడెంచవలెను ఎ న్నూర్చు నుండి బాల్ల బాల్ల గ యీ డ్వి పి ధు లం దు నే ల పై ప గ డు కొ న రా దా.

అట్టివారిలో నేను మొట్టమొదటివానిగా నుండెను. ఇర్విక ప్రభువుగారిని మన కీరములపై నడచి పొమ్మందము. మీరం దులకు సంసిద్ధులగు నున్నారా? (ఆహా, సంసిద్ధులమే యను కే కలు) మీరట్లు కృతనిశ్చయములైననో మీరందఱును 1930 సం ఏప్రిల్ 1 వ తేదీ పిమ్మటనే మీ కుమార్తెలకు వివాహము చే సెదమనియు కారాగారములకు చనుటకు సంసిద్ధులగుద్యోగదమని యు ప్రమాణముల గావించుట అని పలికిరి.

శ్రీ గానాల రామమూర్తిగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు మహాదీయుల రాయబా రమునకు రాజ ప్రతినిధిగాకొనగిన సమాధానము భారతేశ మన కంతమును సహించరాని నిందయనియు శారదా శాసనము నకు రొట్టు శాసనము గలిపట్టునని తామెంగుడుమనియు, హిందూశ్రీ పవిత్రాచర్యముల నెరుంగని సంస్కర్తలు కొందరు యీశాసనమును ఆమోదించుచున్నారనియు, శ్రీపురుష సంబంధి శాస్త్రములందు పాశ్చాత్యులు గావించు చున్న పరి శోధనలవలన నైనను కీరు భావము బడయలేదనియు పలికిరి.

శ్రీ సోమదేవ శర్మగారు

శాసనోల్లంఘనము గావించబడినదిగా సభవారి నుద్బో ధించుచు నేడే శాసనము గావించినవారు యికముందునివాహ సంబంధ విచ్ఛేద శాసనముగాని సంతాన నిరోధ శాసనమును గాని మరింకెట్టి చట్టమునుగాని గావించుటకు యెట్టి అర్హతర ముండబోదనియు శారదా శాసనము ఉల్లంఘించుటకు సంఘ మొకటి ఏర్పరుపబడినదనియు సత్యమూర్తిగారును అందు సంత కము జేసిరినియు వివాహాచిత్ర వియస్కులగు కూతుండు గల వారందఱును ఉల్లంఘనమున కంగీకరించిరినియుతామునుద్బో 1 వ తేదీ కొరకు జేచియున్నామనియు యిది దేవా మణులకే కాక శ్రీ పురుషులకుడ్య జరుగు మహా సంగ్రామ మనియు పలికిరి.

దేశదాంధవి దువ్వూరి సుబ్బయ్యగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు సావిత్రి సీత దమయంతి మున్నగు మహా పతిరతల జీవితాదర్శములను వివరించి భారత శ్రీలు అట్టి ఉత్తమశ్రీల ననుసరింపవలెననియు శారదా చట్ట ము ధర్మవిరుద్ధమనియు జెబవాడనుండు సమావేశ మైన మహి భా స ంఘ సభా తీర్మానముల సాక్షాత్కృత మనియు ఖండించి శారదా శాసనము కీడులో మేలు గావించ నని పలికిరి.

తీర్మానము సభ్యులందరిచే నేగ్రీమముగా నామోదింప బడెను.

మరొక తీర్మానము

ఏప్రిల్ 1 వ, తేదీలోగా త్వరపడి వివాహములను బ్రీతిపూ యిండియాలోగాని స్వతంత్ర సంస్థానములందు గాని గావించి భీకరతనకులమని తేలియజేయు సనాతన ధర్మ పరులైరును ఏప్రిల్ 1 వ తేదీ పిమ్మటనే తమ బాలికలకు వివాహముల గావించి సనాతన ధర్మావలంబులు శారదా చట్ట మునకు లోబడువారు కరని ప్రపంచమున కంతకును ప్రకటింప వలెనని కోరుచున్నారు అను తీర్మానము వి. జయరామయ్యం గారు గావించిరి.

శ్రీ యం. పి. కృష్ణమూచారిగారు తీర్మానమును బలపరచు చు యీ తీర్మానము జగద్గురు శ్రీ శంకరాచార్య స్వామివా రున, కామకోటి పీఠాధిపతులను ఆశీర్వదించిరి. పిదప తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. అంతట సభ ముగింపబడెను.

నోటిసు

చిత్తూరు డిస్ట్రిక్టు మురవరు కోర్టులో

ఆనలు వ్యాజ్యం నెంబరు 487/1929.

Between, వాడి:—చిత్తూరు లోబాకా నారంగంటి జమీన్దార్ గలపల్లిలో ఉండు కెట్టి నెంకటప్ప నాయుడు కొమారుడు మనుసామినాయుడు.

ప్రతివాడి:—సదరు జమీన్దార్ పాత చంకటాపురంలో యుండు ఒకేవాయి సామిరెడ్డి కొమారుడు చిన్నయ్య అనే నిమ్మారెడ్డి 1. సారప్పనాయుడు 2. బక్కవాడనే చెంగు నాయుడు 3.

1వ ప్రతివాడి ఆయన చిన్నయ్య అనే నిమ్మారెడ్డికి నోటిసు సదరు నిమ్మారెడ్డి వాడియొక్క అవిభక్తతండ్రి నం కటప్ప నాయుడు నేరటికి 12-7-1917 లో (వ్రాసియిచ్చి యుండు రిజిస్టరు ఆదహన ఆప్రపరాలపై రూ॥ 148-12-0 లు రాబట్టు పైకోర్టులో దావాచేసి సదరు దావా 11-12-29 వాయదా వేయించుట పట్ల ఆనాయుదానాడు సదరు కోర్టు లో హాజరై అక్షేపణలు వుంచే తెలియబరచుకొనవచ్చు.

చిత్తూరు } డి. వాసుదేవరావు, 4-12-1929 } వాడికొల్లూ.

రజస్వలాత్సూర్వమే వివాహము జరుగవలెను? య
 ధర్మమునకు గృహస్థాశ్రమమే మూలాధారము, గృహస్థా
 శ్రమమే యథార్థమున సంఘము, భారతదేశాది క్షత్తయంతరియను
 గృహస్థాశ్రమ వైభవము వైనను, గృహస్థులనువర్తించున మూత్ర
 మే అధారపడియున్నది. కన్యకలు రజస్వలు కాకపూర్వమే
 పవిత్రమగు వివాహము జరుగవలెను, వివాహవిధుల పవిత్రతయు
 ను ఆస్కరించి ధర్మసంరక్షణమునకొక సేవచేత వివాహవిధిపై
 ననే ఆధారపడియున్నది. పవిత్రమగు నీ వివాహపదవియే ఆతి

శ్రేష్ఠులనుబట్టి ఒక ప్రబల నిదర్శనముగూడ కలదు. ఇపుడు మనము సర్వవిధముల నీ చస్తికి పాల్పడి యుండిననుగూడ ప్రజలలో నిష్పక్షికిని మన ప్రాచీనుల బ్రహ్మజేజు (సుప్రస్థు) వెలుగుచుండుటకు మన శ్రేష్ఠిస్థులచే మనః పూర్వకముగా భవన భక్తి యిప్పటికిని నిలబడుచుండుటకు పవిత్రమగు నీ వివాహపద్ధతియే ముఖ్యకారణము. ప్రపంచమునందలి వివిధసంఘములలో హిందూసంఘమువారు నేటికిని సంఘపవిత్రతను జాతీయ ప్రతిష్ఠను నిలుపుకొన గలుగుటకు కన్యకలు రజస్వలలు కాకపూర్వమే వివాహము లొనరించునట్టి ఉత్తమపద్ధతియే ముఖ్యకారణము. ప్రాచీనులగు మహర్షులతో నింకను మన కవిచ్ఛిన్నమగు సంబంధము కలిగియుండుటకును ప్రపంచమున వివిధ దేశముల వారు మనపై మాత్స్యమును కలిగియుండుటకును మన ఆధికారమును గూడ నీపవిత్ర వివాహ విధియే ముమ్మాటికిని గూడ మూలాధారమైయున్నది. కేవలము భౌతిక సుఖ లాలసు లగువారికి వివాహ విధి కడు అముఖ్యముగా కనబడవచ్చును గాని వర్ణాశ్రమధర్మమున కంతకును దానికి ప్రధానాంగముగు గృహస్థాశ్రమమునకు నుదియే ప్రాజాధారము. ఇట్టి ముఖ్యతను వివాహవిధిని భగ్నపరచి తద్వారాభర్మమునంతను రూపుమాపుటకే పరపక్షమువారుకారదాచుటను నస్త్రమును సిద్ధపరచిరి. 1-4-1930 న తేదీని వారు దీని ప్రయోగింపనున్నారు. అదియే సకల మార్గజవల దినము (ఆలపూర్ణిమ). ఆ దినముననే పవిత్ర శిలలగు భరతమాతలకు వస్త్రావహరణము జరుపబడునని నిర్ధారణగా ప్రకటింపబడెను. మన ప్రాచీను లేర్పరచిన పరమ పూజ్యముగు వర్ణాశ్రమ ధర్మమును మరల నిలువజేయుటకు పాతీత్రత్య సంపన్నులను పునీతలను మన తల్లుల సత్సలమును కాపాడుటకు మనమిపుడు సర్వశక్తులను వినియోగించుటయో? లేక శత్రువులను లొంగి అసహజముగు మరణమునకు పాల్పడుటయో? అను సమస్యనుగూర్చియే ధన్యులగు గృహస్తులందరు నిపుడు దీర్ఘాలోచన మొనరింపవలసి యున్నది. మీరిపుడు అధికోత్సాహమును వెల్లడించుటచే ధర్మ సంగ్రామ మొనరించుటకే మీరు కృతనిశ్చయము లైతిరని స్పష్టమగుచున్నది. ఇది అతిపవిత్రముగు ధర్మయుద్ధము. ఇదియే మనోవ్యాకర్మములచే గృహస్థ ధర్మములన్నిటిలోను పరమధర్మమై యున్నది. శత్రువులు రణరంగమును వీడి పరుగిడుటయో లేక త్రిశంకు స్వర్గమున తిరోపాతు లగుటయో జరుగువరకును యీ సమరమును సాగింపక తప్పదు. ధర్మమునకు శత్రువులను వారికందరి కిని యిట్టిఫలమే మొదటినుండియు గూడ లభించుచుండెను. సమర మొనరించుట కొక సర్వసేనాని యుండక తప్పదు. మన సేనాని జగద్విద్యుతుడు. అతడిపుడు మనయెదుటనే యున్నాడు. కావున మేమింతటితో నీయుపన్యాసమును విరమించుచు యీసభను ప్రారంభించుచున్నాము. శ్రీ పండిత క్యామసుందర చక్రవర్తి మహాశయుడు అగ్ర్యక్షత విహింప వలెనని నూచించుచున్నాము.

“ఉత్తిష్ఠత, జాగ్రత్, ప్రావ్యవరాన్ని బోధతా”
అను పవిత్రములగు శృతివిహిత విధి వాక్యములను మీరు వినిపరిచుచుండు గాక, శక్తివంతుల లేకుండ వర్ణాశ్రమ ధర్మోద్ధరణమునకు పూనుకొందురు గాక.
శ్లో॥ స్నాపయధ్య మిమురాంధర్మం ప్రయత్నేనా పిహేద్విజాః॥ సాపితే వైదికేధర్మే సకలం యశితం భవేత్॥

గు	రా	ల
	రాని	
కే	కు	ర
య	చ	కు

80-11-1929 వత్స సంవత్సర కార్తక బహుళ ఆమావాస్య కారకరకం: 2438. కలి: 5081.

(సం) బగద్గురు శ్రీకళ్యాణానంద
మంతాచార్య స్వామి,
(మండ్రక) శృంగేరి శ్రీ విదూషాక్ష శ్రీవీరం.

“ఉచితభీమా”
మాత్రమే చెల్లించి చనిపోయిన
రు. 5-8-0 161 నెంబరు పాలసీదారుని వారసునకు దశరాజువల్లెగ్రామములో 9-8-29 తేదిన యిచ్చినది.

రు 500 లు.
మాత్రమే చెల్లించి చనిపోయిన
రు. 6-8-0 230 నెంబరు పాలసీదారుని వారసునకు బెజవాడలో 30-9-29 తేదిన యిచ్చినది.

రు 500 లు.
మాత్రమే మాకంపెనికి చెల్లించి చనిపోయిన 67 నెంబరు పాలసీదారు బెజవాడ కాపురస్తురాలు యెల్లమూడి సుందరమ్మగారి వారసునకు 19-వ నవంబరుతేది యిచ్చినది.

రు 500 లు.
మాత్రమే చెల్లించి చనిపోయిన 302 నెంబరు పాలసీదారుని వారసునకు నంద్యాలలో 29-10-29 తేదిన యిచ్చినది.

రు 500 లు.
మాత్రమే మాకంపెనికి చెల్లించి చనిపోయిన 274 నెంబరు పాలసీదారు ఆత్మూరు కాపురస్తురాలు కున్నకు నీతమ్మగారి వారసులకు 31-వ నవంబరు తేది చెల్లించినది.

రు 500 లు.
ఆల్టోబరునెలలో చనిపోయిన 150,269,880 పాలసీదారుల వారసులకు ఒక్కొక్కరికి రు 500 లు చొప్పున డిసెంబరు నెలలో యివ్వబడును.

మరొక:- చనిపోయిన ప్రతియొక్క మొలబడు, ఇంత త్వరలో 500-0-0 లు ఇచ్చిన కంపెనీ ఇంకొక్కటి లేదని నోకిరచివ్వగలము.

చై వారందరు మా “ఉచిత భీమాపద్ధతి” లో చేరిన యెవల వారు చెల్లించినది చాలా కొద్ది మొత్తములయినను అంత పెద్ద మొత్తములను వారివారి సంసారములకు సమకూర్చు జారియుండరు. కావున ముఖ్యముగ బీదవారు సామాన్యులయిన ఆదాయము కలవారు యీపద్ధతి యొక్క పుష్కలములను గమనించి సభ్యులై సంసారములకు అంశకలుగ చేసుకొనుడు.

ఉచిత భీమాయొక్క పూర్తివిషయములకు యిట్లు వ్రాయవలయును.

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్ అండ్ జైనరల్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్.,
23, సెకండులైనుబీచి మద్రాసు.
లేక

బ్రాంచి ఆఫీసులు:- బెజవాడ, నెల్లూరు, ఏలూరు, రాజమండ్రి, గుంటూరు, తాడిపత్రి, నంద్యాల, కర్నూలు, బళ్లారి, కావలి వగయిరా.

విదేశీవార్తలు

ఇండియామంత్రి భారతదేశవర్ధకుము
సయ్యము కమిషను నివేదిక వెలువడినగాని తాను ఇండియాకు బయలుదేరువాడనుగానని చెప్పు గారు తెలిసిరి.
బ్రిటిషుసరకులకు ఇండియాలో విస్తారముగా విక్రయించు విషయమై ఇండియాప్రభుత్వముతో నట్టి ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జరుపలేదనియు, ఇండియాలో బ్రిటిషు రకగంఘమును నియమించుటలన ప్రయోజనముండదనియు తెప్పు గారనిరి.

చీనాసోవియటు తగాదా
కెల్లాగు ఒడంబడిక
(వై లెన్)

రుగ్బీ, డిసెం 21:- కెల్లాగు ఒడంబడిక నడునకంటే ప్రభుత్వము ఆమెరికా బ్రిటిషు ప్రభుత్వములవారు దీసికొనిరి. కెల్లాగు ఒడంబడిక ప్రకారము తమ బాధ్యతను గుర్తించి మంచూరియా సమస్య విషయమై చీనా, సోవియటు ప్రభుత్వముల వారు ప్రవర్తించవలె నని ఉభయములకును లేఖ వ్రాసిరి. లేఖా వివరములు:-

జూలై నుండి ఉత్తర మంచూరియాలో జరుగుచున్న పరిస్థితులను జూచి భయపడు చున్నారు. యుద్ధబాహుళ్యరణమును ఆమోదించిన చీనా రషియా ప్రభుత్వములవారు యుద్ధమును మానవలెనని ఆమెరికా ప్రభుత్వమువారు జూలైలో చర్యను దీసికొనిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఆ సలహాలతో ఏకభించుచున్నారు. ఒకరిపై నొకరు చండు విషివైనగాని యుద్ధమునకు గడంబువారము గామని చీనా సోవియటు ప్రభుత్వములవారు ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చిరి. కెల్లాగు ఒడంబడిక నిష్పక్షికి 55 నకు ప్రభుత్వపరిచి. చీనా రషియా ప్రభుత్వములు గూడ ఆమోదించినవి. ఈ పరిస్థితులందు చీనా రషియా ప్రభుత్వములవారు ప్రవర్తించు విధమును బట్టి వారిని ఇర్ర ప్రభుత్వములు గౌరవముగ జూచుట ఏర్పడును. ఆమెరికా కూడ సతో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఏకభించు చున్నారు. చీనాకును రషియాకును యుద్ధము జరుగుచున్నట్లు వీరిలో ఒకరుగూడ ఎవరితోను తెప్పలేదని కామన్వెస్థలో విచేళాంగ మంత్రి తెలిపెను.

చీనారాష్ట్రమును రషియా ఆక్రమించుకొనుటచే ఆ విషయమై జాతిసమితిని సమీపించవలెనని చీనావిచేళాంగమంత్రి తెలిపెను. రాయబారములను ప్రారంభించుటకు చీనా వారు సోవియటు రషియా మరకుల నంగీకరించి రాయబారుల నంపిరట. ప్రస్తుతము యుద్ధమును ఆపివేసినటుల వినుచున్నారమని బ్రిటిషువిచేళాంగ మంత్రి తెలిపెను. నవంబరు 29 వ తేదీనరకు యుద్ధము జరుగుచునే యుండెనట.

కలకత్తా టెన్నిసు పంచెములు

నవంబరు 30 వ తేదీ ఫలితములు

సింగిల్సు
లాండ్రీగారు బ్రుగానన్ గారిని ఓడించిరి. 6-8; 6-4.
కాచెక్ గారు రోడెల్ గారిని ఓడించిరి. 8-6; 6-3.
డబుల్సు
కాచెక్, బ్రుగానన్ గార్లు, పి. వెహతా వారిని బ్రుక్ ఎవర్ట్సుగార్లు నోడించిరి. 6-4; 7-5.
రాడెల్, లాండ్రీగార్లు యస్. నూరి, యస్. మాత్సూర్ గార్లు నోడించిరి. 6-3; 6-1.
రామస్వామి, బాలగోపాల్ గార్లు డి. ఆబ్బాసీగార్లు నోడించిరి. 6-2, 6-3.

సర్వవత్స సమావేశ రిపోర్టు
నెహ్రూగారి పోర్టు తెలుగుపుస్తకములు బెజవాడ ఖద్దరు స్టోరులోను, బందరు కాంగ్రెసు ఆఫీసులోను విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. కావలసినవారు ఆయాస్థలములలో తీసుకొనవచ్చును.
వెల రు 1/- ఒకరూపాయి మాత్రం

7, తంబుజాబ్జినీధి, మద్రాసుకుగాని, చానుకొనవలెను.

వృత్తాంతలేఖలు

రాజంవేట

(కడప డి. టెంపరెన్సు ప్రావగాండా కమిటీవారి ప్రబోధము)

శ్రీయుత ఎన్. రంగాశెట్టి బి.ఏ.బి.ఎల్. అధ్యక్షుడు, ఎ.కే. మని కార్యదర్శి, ఇక కొందరు మెంబర్లును ప్రచారకులును ఒక బహిరంగసభ 28 వ తేదీ జరిగిరి. వినువారి హృదయములు కరగనట్లు మధ్యనిశ్చయమును గురించి ఈ పెద్ద మనుష్యులు పరిశీలించిరి. పాఠశాల చాలవరకు సంవలనము గలిగినది. చాలమంది త్రాగుబోతులు త్రాగునీ శపథము చేసియున్నారు. చాలవరకు సంతృప్తికరముగ కమిటీ చేర్మకాగారును వైస్ చేర్మాన్ గారును పెర్రబరీగారును, ప్రచారకులు మెంబర్లును శక్తి వంశనచేయవలెనని పేర్కొన్నవారును గ్రామగ్రామమున న్యాపింపజేయుచున్నారు. 10 మంది ప్రచారకుల నేర్పాటు చేసియున్నారు.

(ఒక విలేఖరి.)

విలూరు

(ఒక విలేఖరి)

జిల్లా కలెక్టరుగారి దర్బారు

డిశంబరు 1:-పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా కలెక్టరుగారు నిన్న సాయంత్రము 4 గంటలకు హిందూయువజనసంఘ మందిరమున దర్బారు చేసిరి. గోదావరిజిల్లావిభజనమైనవి మట్ట నీ జిల్లాలో కలెక్టరు దర్బారుచేయుట యిదియే మొదటి పర్యాయము. దర్బారులకు పురజనులలో ప్రముఖులనేకులు హాజరైరి. కలెక్టరుగారు కెయిజరి హింద్ మెడలును శ్రీమతి కె. ఇ. చూట్ గారికిని సనదు రావుసాహెబ్ బేట్టిలను రావుసాహెబ్ ఎం. నరసింహంపంతులుగారు భీమవరం రెవిన్యూ డివిజనుల ఆఫీసరు, రావుసాహెబ్ జి. వెంకయ్య చౌదరి గార్లకు బహుమతి నొసంగిరి.

టీ పార్టీ

దర్బారు ముగిసినపిమ్మట శ్రీయుత మోతే నరసింహారావు జమీందారుగారు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు కలెక్టరుగారి గౌరవార్థము టీపార్టీ నొసంగిరి. కార్యక్రమ మంతయు సాయంత్రము 6 గంటలకు ముగిసెను.

త్వరపడుడు!

కొలదిప్రతులు మాత్రమేమి గిలియున్నవి.

ఆత్మకథ

(గాంధీమహాత్మునిస్వీయచరిత్రము.)

ద్వితీయ సంపుటము

క్రాస్ పైజా, పుటలు రగిం

మేలయిన కాగితము; ముచ్చటలు గూర్చు అచ్చు.

అమూల్యమైన ఈ గ్రంథమునకు

పెంటనే ఆర్డరులు పంపుడు.

శతావధాని వేలూరి శివరామ

శాస్త్రిగారు తెనిగించినది

వెల ఒక రూపాయ మాత్రమే.

తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

నెం. 7, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.

గజికితైలము

డబ్బీ 1-కి 0.4-0

ఈ తైలమును నాలుగు పుంటలు కాచిన గజ్జిపీడ, విలుము, జిల మొదలగునవి నశించును. తప్పక పనిజేయును.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మద్రాసు

అమెరికాలో అన్నీ అద్భుతాలే!

కలకత్తాలోఁ బ్రకటింపబడుచున్న "హిందీవంగవాసిని" అను వారపత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:-

"భూలోకవైకుంఠ మని ప్రసిద్ధిగన్న పథ్యదేశము— అమెరికాలోని మెక్సికోలో అత్యద్భుతమయిన యొకశాసనమును నిర్మించుటకు ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. అవస్థావిశేషములో తండ్రికి తనమాతను సంపుట కధికార ముండవలె ననుట కే ప్రాశస్త్యము. మెక్సికో ఉత్తర దక్షిణమెరికాలనుగ్ధ్య నున్న చిన్న స్వతంత్రరాష్ట్రము. ప్రాశస్త్యమును మెక్సికో ప్రెసిడెంటు తయారుచేయుచున్నాడు. అచ్చట పార్లమెంటు అట్లు చేయుట కతని కధికార మిచ్చియున్నది. దానితాత్పర్య మిది—ఒకవేళ ఎవరైయైనను యువతి తనయిచ్చకు వచ్చిన యెయ్యమునకై నను అత్యున్నతర్హుగా చేసినవత్తమున, అద్దానితండ్రికి తనమాతను, జామాతను అనగా మాతృప్రియుని సంపుట కధికార ముండవలెను. ఇంతేకాదు, భార్య వ్యభిచరించుచున్న పక్షమున భర్త దానిని చంపవచ్చును. భర్త వ్యభిచరించుచున్న పక్షమున వానిని పూడ సంపుటకు భార్య కధికార ముండవలెను— ఈమహాకార్యములతోఁ జాసనము నిర్మింపబడుచున్నది.

నరహత్య ప్రతిదేశమునందును కూడనిదిగా నాలోచింపబడుచున్నది. కాని ప్రకృతము మెక్సికోలో మాత్రము అట్టి నరహత్యను శాసనబద్ధముగాఁ జేయుటకై ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. వేగముగానే అమలులోనికి వచ్చును. శాసన మెప్పుడును దేశక్షేమమునిమిత్తము చేయబడుచుండునుగాదా! దీనినిబట్టి యాలోచింపఁగా ఇటువంటి భయంకరమైన శాసనము చేయుట కేదేని యసాధారణ కారణముండి యెట్టి జునని స్పష్టపడుచున్నది. లేని పక్షమున నట్టి శాసనము చేయుట కేమివచ్చినది? విచారింపఁగా దగిన యసాధారణకారణముకూడఁ దెలిసినది. ఇంటను బయటను ప్రతివ్యక్తికిని సర్వవిధముల స్వాతంత్ర్యముగల మెక్సికోలోనట, వ్యభిచారము మితిమీరి పోయినదట! అందువలన కుటుంబ జీవనము స్వాహా అయిపోవుచున్నదట! అందుచేతను కష్టపడి పార్లమెంటు ప్రాశస్త్యమును నిర్మించుటకు బాధ్యమైనదట. ఈ విషయమున మే మెకమాట చెప్పుట అవశ్యక మని తలంచుచున్నాము. మరేమీలేదు. చావునకు భయపడి వ్యభిచారము కొంతవరకు, తగ్గుదగాని ఒకవేళ తగ్గినప్పుటికిని అది సాసనమునకు వెంటి. సమూలముగ నిర్మూలించబడదు. భార్యకా భాస ప్రచారము సామాజికపుఁ గట్టుబాట్లకు మాత్రమే వ్యభిచారమును తుదకుట్టించుట కుత్తమోపాయములు. అందులకు హృదయపరివర్తనము కావలయును. కాని ప్రకృతపుదేశకాలపాత్రముల ననుసరించి చూడఁగా అది సంభవించునూడన లేమియు నగపడవు. కాలప్రవాహ మంతకంతకు లోఁ తగుచున్నది. ఏమహామాయలమారి మేయమ్మగారూ! మాదేశమునుగూర్చి తమ యిచ్చనువచ్చిననువచ్చిన అనూయ ప్రకటించితిరే. ఇప్పుడు మీ దేశమునుగుఱించి యేమిచేయునున్నారండోయి, నోరు మూసికొన్నారేమమ్మా! పాపము శాంతించునుగాక.

పురాణం సూర్యనారాయణ తీర్థులు,

అనువాదకులు.

బెంగుళూరుచందాదారుల కొక విజ్ఞప్తి

ఇదివరలో బెంగుళూరునందు మా పత్రికకు ఏజెంటుగా నుండిన మ. రా. రా. శ్రీ ఎల్. శివనంజప్పగారు 1-12-29 నుండి మాతరపున పనిచేయుటలేదు. కావున బెంగుళూరుచందాదారు లందరికి నేటినుండి తపాలద్వారా పత్రిక లందజేయబడును. దయయుంచి చందాదారు లందరును చందాలను మాకే పంప బ్రార్థితులు. ఇకమునుపు పై ఏజెంటుగారికి చెల్లించిన, నదరు మొత్తమునకు మే మంతమాత్రము బాధ్యులము కాజాలము. వ్యవస్థాపకుడు.

బంగోలుచందాదారుల కొక విజ్ఞప్తి

బంగోలుకు శ్రీయుత లంకా శీతారామయ్యగారిని మాతరపున ఏజెంటుగా 1-12-29 తేదీనుండి నియమించితిమి. గాన చందాదారు లందరికి పత్రికలు వారిద్వారా లందజేయబడును. వ్యవస్థాపకుడు.

యం. యస్ యం. . రైల్వేఉద్యోగి

జి. డబ్ల్యూ. హెండర్సన్ గారికి

వీడ్కోలువిందు

ఫీఫ్ ట్రాన్స్ పోర్ట్ మెన్ సూపరింటెండెంటు

ఆఫీసు ఉద్యోగులు విందు నొసగుట

మద్రాసు, డిశంబరు 2:- యం. యస్. యం.

రైల్వేయందు ఏ. టి. యస్. ఉద్యోగిగనండి రిటైరు అయిన జి. డబ్ల్యూ. హెండర్సన్ గారి గౌరవార్థము ఫీఫ్ ట్రాన్స్ పోర్ట్ మెన్ సూపరింటెండెంటు ఆఫీసు ఉద్యోగులు గత శనివారము నుద్భావము 1 గంటకు యం. యస్. యం. రైల్వే జనరలు ఆఫీసునందు వీడ్కోలు విందొసంగిరి. ఈ సందర్భమున హెచ్. డి.సింగ్లెడుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. ఏ. డబ్ల్యూ. పార్సన్ను, పిబిల్ గూర్తు సభ నలంకరించిరి. హెండర్సన్ గారికింద పని చేసిన ఉద్యోగులందరి తరపున వీడ్కోలు పత్రము చదువబడెను. వీడ్కోలు పత్రము చదివిన పిదప సభాసదులందరు విం దారగించిరి.

జి. డబ్ల్యూ. హెండర్సన్ గారు యం. యస్. యం.

రైల్వే ఉద్యోగమున 1902 నెం॥ ట్రాన్స్ పోర్ట్ మెన్ గు ఇన్ స్పెక్టరుగా చేరిరి. కొద్దికాలములోనే వీరు ట్రాఫిక్ ఇన్ స్పెక్టరు పదవి బడసిరి. వీరు తమఉద్యోగకార్యములందు న్యాయభావముతో మెలగుచుండిరి. క్రమేణ వీరు బాధ్యతాఉద్యోగముల బడసిరి. తుదకు అసిస్టెంటు ట్రాఫిక్ సూపరింటెంటు పదవిబడసి, ఆ ఉద్యోగమునుండి రిటైరుఅయిరి. వీరి అనుభవముబట్టిచూడ, వీరికి యీ ఏ. టి. యస్. పదవి యింతకుపూర్వమే లభించియుండవలసియుండెడిది. వీరు న్యాయవర్తన గల వారును, దయాదర్శి హృదయులును అయి తనక్రింది ఉద్యోగులను సామగ్రిగాతికలిగి ఆదరించుచుండిరి.

వీరి గౌరవార్థము యూపీడ్కోలువిందు ఏర్పాటుచేసిన, బాల్యవృత్తి, క్రాఫ్టుగారు అభినందనీయులు.

అధ్యక్షులు సభ ముగియజేయుచు హెండర్సన్ గారికి ఆయురారోగ్యవిశ్వర్యములు భగవంతుడు ప్రసాదించుగాక యని కోరిరి. పిదప సభ ముగిసెను.

(ఒక విలేఖరి)

లండనులోనివార్తాపత్రికల

ప్రచారము

దినపత్రికలు	చందాదారులసంఖ్య
డెయిలీ మెయిలు	1920800
డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు	1501000
డెయిలీ స్టాండ్	1048289
డెయిలీ మిరర్	1000000
ఈవినింగ్ న్యూస్	1030000
డెయిలీ క్రానికల్	999000
డెయిలీ న్యూస్	901000
ది స్టార్	700000
ఈవినింగ్ స్టాండర్డు	500000
టైముస్	185000
ది టెలిగ్రాఫ్	120000
మార్నింగ్ పోస్టు	120000
ఆదివారము ప్రచురించు వారపత్రికలు	
న్యూస్ ఆఫ్ ది వరల్డ్	8000000
పీపుల్	2000000
సన్ డే ప్రింట్	2000000
సన్ డే గ్రాఫిక్	1652017
ఎంపైర్ న్యూస్	1801845
సన్ డే డెస్పాచ్	1203156
సన్ డే క్రానికల్	1031000
సన్ డే న్యూస్	1000000
సన్ డే ఎక్స్ ప్రెస్సు	943997
ఈనాట్స్	400000
ఆవ్ జర్నల్	190000

మన దేశమున ఏపత్రికకు 50 పేజు మించిచందాదారులు లేరు. అందు ఆంధ్రమున ప్రచురింపబడునే పత్రికకు 5 పేజు మించి చందాదారులు లేరు. డబ్ల్యు. లేక చదువుకొనే వారైతే సంఖ్యలంతమంది వుంటారో వుండో.

బాలసంఘ (రిజిస్టర్డ్)

మద్రాసు, వరంగల్, బెజవాడ, మొదలగు పట్టణముల యందులి ధర్మచైతన్యశాలలయందు సుమారు 10 వేలమంది చంటి బిడ్డలకు వాడబడి అమృతములైన సుఖముల నిచ్చియున్నది. చంటిబిడ్డలకు దివ్యాత్మతము. నీసా 1 కి రు 1-0-0. 185 డాక్టర్ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ.

ఆర్థికసాయనశాల

ముక్త్యాల (కృష్ణా)

ప్రశస్త మైనది. శాస్త్రీయమైనది. ఆయుర్వేద వాదములను దోరమనాటు. మీ కేమందు కావలసినదామాత్రే వ్రాయుదు. కేటలాగు ఉచితము.

మా చెన్నపురి ఏజంటు-

కే. వి. శేషయ్య

8/15 నల్ల తంబిపిడి. తిరునాళ్ళేటి, మద్రాసు.

మదన కామేశ్వరి లేవ్యము 2

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కాక, నిస్సర్జన, కుక్కనష్టము, అతిమాత్రము మొదలగువాటిని హరించి మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తి, సంతానమును గలిగించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులముల డబ్బీ రు 1-4-0.

పాలసంగంధి లేవ్యము—రక్తమిశ్రిత శ్రేష్ఠమయినది సవామేహము, మేహపాదము, మచ్చలు, యితరచర్మరోగములు, కీర్ణకోషులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును.

20 తుల డబ్బీ రు. 1-4-0. వి. పి. శిష్యులు పేరు. పి.సి. ఏ. ఆంధ్రకామేశ్వరస్వామి, పెరిడే-నెల్లూరుజిల్లా.

వ్యాధి వీడితులకు వరప్రసాదమును కిమందులు

క్షౌరక ముంచుకొనుదు

ప్రాక్స్ ఆంటి మలేరియల్

వెండి జ్వరహస్త్రలు జ్వరములకు నొప్పుల కుపయోగించును. పెద్దదయిన జ్వరగడ్డలకు తగ్గించును. 40 మార్తల నీసా 1-కి రు 1-0-0

ప్రాక్స్ క్షయదగ్గు నివారిణి

వెంటనే నివారింప గలదు. నీసా 1-కి రు 1-0-0

ప్రాక్స్ కక్కు-వా దగ్గు నివారిణి

తనీ పిల్లలకు మిక్కిలి ఉపయోగము. నీసా 1-కి రు 1-0-0

G. S. STEERS,

21, Errabalu Chetty St., G. T. Madras

ఆంధ్రదేశమున కలిపరిచితులగు వైద్యరాజు ద్వితీయం వంశీ కృష్ణగారిచే ప్రత్యేక శ్రద్ధతో శాస్త్రీయముగ సిద్ధపరచబడిన

ఆయుర్వేదవిద్యాభ్యాసములు

రిజిస్టరబడి. గుణవంత్రమైనవి. ఆంధ్రదేశమునందలంపున కళ్యాణముగ విజయముగాంచుచున్నవి కేటలాగునకు వ్రాయుదు.

ఆయుర్వేదనిలయము

నింతలాగు, ఆలమారుపాపు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా. 194

అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నవి

"మామిడి అంట్లు జహంగీరు మొదలగు ప్రసిద్ధిగల 200 రకములమ్మా యితర ఫల, పుష్ప, పత్రజాతుల అమృతములకు సిద్ధముగా నున్నవి." క్యాటలాగు ఉచితము.

రావు చిన్నారావు & నన్ను,

రాయ్ పర్వరీ, కడియం, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

ఆంధ్రదిన పత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పాఠకురీతి	చెన్నై పట్టుముచారికి
సంవత్సరమునకు	24 0 0	20 0 0
అర్రమానములకు	12 0 0	10 0 0
మాసమునకు	6 4 0	5 4 0
మాసమునకు	2 2 0	1 12 0

వార్త పత్రిక

వార్త పత్రికకు సంవత్సర చందా రూ. 4 0 0
వార్త పత్రిక చందాపురమునకు తక్కువ చందాకు పంపబడదు.

లాహోరు కు త్రు కేసు

లాహోరు నవంబరు, 29:— నేటిదినము లాహోరు కుట్రకేసులో కుందనలాలుగారిని నిందితులలో నొకరినిగ చేర్చు కొనవలయునని ప్రాసిక్యూటరు న్యాయవాది తెలిపినను పెటే ను, కుందనలాలుగారికి, ప్రతాప్, మహావీర ప్రసాదు మొదటి నెంబరు ఆఫ్ వీరికి మాడుమారు చేరు లున్నవి. ఇతడు మోచాం గు భవనమునకు చెప్పుచుండెననియు డిల్లీయందు జరిగిన విప్లవ పక్షమువారిసమావేశమునకు వీరు వచ్చియుండిరనియు ఆ ప్రావరు జయగోపాలుగారు తన సాక్ష్యమునుండి తెల్పియుండిరి. కుందన లాలుగారు విప్లవపక్షపు కార్యసంఘమునభగ్యులుగ నుండిరి. వీరు జాన్సీయందుండువారు, వీరు 14 వ తేదీ పట్టుబడిరి. కుందన లాలు కోర్టులోనికి తీసికొనిరాబడిరి. నిందితులతో కలిసి నిలుచు కొనుమని మాజిప్రేమి చెప్పెను. "విప్లవము చిరస్థాయిగ నుండు గాక" "లాలాజీ, జతీందాసుగార్లు దీర్ఘాయుస్సు గలవారై యుండుగాక" అను కేకలతో కుందనలాలుగారు నిందితుల డాకు ప్రవేశించిరి.

భగత్ సింగుగారు— నిందితుల సంఖ్య నానాటికి అధికమగుచున్నది కాని మాతో కూడ ఈజోను పెద్దది యగుట లేదు.

పల్లికృష్ణాసిక్యూటరు— మీకు తగినట్లు బోనును పెద్ద చేయుట మాపని. తన ఏర్పాటులు త్వరలో చేయబడును.

హన్సరాజు సాక్ష్యము

పిమ్మట ఆ ప్రావరు హన్సరాజుగారి విచారణ జరిగెను. ధి పెన్సు ప కీ లు అ మ రు దా సు గారి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు హన్సరాజుగారు ఇట్లు చెప్పిరి. "నేను దుర్గాదాసు ఖానాను ఈ పక్షమునందు చెప్పి

తిని. ఈ వాఙ్మూలముల భారతీయులు తమ బాధ్యతలను గురై రుగ్గరిగిరిని మాఅభిప్రాయము. తెంగాలు విభజనము రద్దుఅగుట మింటో-మార్లా సంస్కరణములు భారతదేశమున కివ్వబడుట ఈ విప్లవపక్షమువారి కృషికి ఫలిత మని చెప్పవచ్చును. సంప్ర దాయసమ్మతమున పద్ధతులను వదలి కార్మికులలో సమైక్యము వ్యాపింపజేసియు, ప్రభుత్వోద్యోగులను చంపియు మరి ఇత రవిధముల ప్రభుత్వమువారిని భయ పెట్టుచు ప్రస్తుత ప్రభుత్వమును అంతమొందించుటయే ఈ పక్షమువారి ఉద్దేశము.

అంతటితో సాక్షివిచారణ నేటిదినమునకు ముగింప బడెను.

కారాగృహమునకు నచ్చు మిత్రులతోను, న్యాయవాదు లతోను కలిసి సంభాషించుట కారాగృహాధికారులు తనసొక ర్యముల నిచ్చుటలేదన, ఇంత వరకు నిందితులకు ఇవ్వబడుచున్న వార్తాపత్రికలను నిన్నటిదినమునండి కారాగృహాధికారులు నిలిపి వేసిననియు భగత్ సింగుగారు మాజిప్రేమికు చెప్పిరి. ఈవిషయ మై జెయిలు నూపరింపెండెంబుకు నిందితులు దరఖాస్తు పెట్టు కొనవలయునని మాజిప్రేమి చెప్పెను. మీరటు స్పెషలు మాజి ప్రేమి మిల్టరువైట్ గారివలెనే వీరుకూడ తమ అధికారమును పూర్తిగ చూయించవలయునని నిందితుడు విజయరాం స్నిహా గారు మాజిప్రేమికు నూచించిరి.

విచారణ సోమవారమునకు వాయిదా వేయబడెను.

(ఆ. ప్రె.)

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

ధర్మన్యాయమైన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రూ 1-0-0. ప్రైవేటి ప్రశ్నలకు రూ 0-4-0. 1 సంవత్సరం నెలవారిగ ఫలము వ్రాయుటకు రూ 5-0-0. జననకాల వివరము లేక ప్రశ్నవ్రాయుకాలము తెలుపవలెను. వి.పి. 0-4-0 అవును. గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి.

ఈ నబ్బును వాడకున్నచో నహజసౌందర్యమునల స్త్రీగూడ యితరుల నాకర్షింపజాలనిదే యగును. దీనినే నిత్యమును వాడుచున్నచో సామాన్య సౌందర్యముగల యువతియైనను ప్రజల ప్రశంస నధికముగా బడయుగలుగును స్త్రీల సౌందర్యమునకు ముద్దు లొలుకు వెనుగమే ముఖ్యులక్షణము.

Let
**ERASMIC
HERB SOAP**

మైన ఈ సబ్బునే యెల్లుప్పుడు వాడుదు. ఇది చర్మరంధ్రములను శుభ్రపరుచుటయేగాక చర్మములోని తిమ్మలను పుష్టినీగూడ కలిగించును. సహజమున యవ్వనసౌకుమార్యముబోకుండనిది కాపాడును. చర్మమునకు మృదుత్వమును కలిగించును. దీనిని వాడుటచలన చర్మము యెల్లుప్పుడు మృదువుగను మృదురముగను యుండును.

Made in England by the
Manufacturers of the
famous
Erasmic Toilet Specialities

రాజప్రతినిధికి సత్కారము

అక్టోబరు పురపాలకసంఘములో చర్చ

స్వరాజ్యవాదుల ప్రతిఘటన

అక్టో, నవం ౧౦:-రాజప్రతినిధిగా రిచ్చటికి ఫిబ్రవరిలో వచ్చినపుడు పురపాలక సంఘమువారు స్వాగతపత్ర మొసగ

జనవిరి నెలలో నాయకుల ప్రకటనలనుకు ఫలితముగా రాజకీయ ఖైదీలు విడుదలచేయి, లేవో తెలియునుగాన, అ

పెన్సన్దార్లు

పెన్సన్దార్లు తీర్మానము నెదుర్చుచు, స్వాగతపత్రం రచమునకాగ్రహించుచు, రాజకీయముల పాల్గొనువారిలో న

రచవిహారీతి వారీగా తీర్మానమును హృదయపూర్వకముగా నామోదించిరి. బ్రిజ్ మోహన్లాలు గారు అనుకూల

అధిక సంఖ్యాకులచే తీర్మాన మామోదించబడెను.

500 రూపాయల ఖర్చు

మనోహరలాల్ తివారీగారు స్వాగతపత్రసమర్పణము నకై 500 రూపాయలు ఖర్చుపెట్టవలయునని ప్రతిపాదించిరి.

500 రూపాయల ఖర్చు అధికసంఖ్యాకులచే యంగీకరింపబడెను. (అ. ప్రెస్)

భారత కార్మికమహాసభ

కమ్యూనిస్టు సంస్థతో సంఘము

ముఖ్యనాయకులు వెడలివచ్చుట

నాగపూరు, డిశంబరు 1:-భారత కార్మిక మహాసభ యందు తీవ్రమగు భేదాభిప్రాయములు వచ్చినందున ఎ.కె. ఎం.

రాజప్రతినిధి ప్రకటనము

వెలువడకుండ జేయు ప్రయత్నములు బయల్పడుట

లండన్, డిశంబరు 1:-రీడింగ్ ప్రభువు ఇండియా

మంత్రి కిట్లె వ్రాసెను: అత్యంతప్రేమ మగు ఇండియామంత్రి గారు నేను ఇండియానుండి తిరిగివచ్చినది మొదలు ఇండియా

ఒకవంక నైమనుకమిషను తమ నివేదికను గూర్చి ఆలోచించుచుండ ఏ రీప్రకటనమును గావించిన, ప్రభుత్వవిధానము

ఇట్టి శిలులు వారినిబాధించుచుండ 1917, 1919 నిబంధనలు నియమములు ఎంతమాత్రము మార్పుజేంద లేదనియు

5

ప్రాణతుల్యమైన

ఉదయపు గంటలు

రోజులో ముప్పాతిక మామనంతుల పని మధ్యాహ్నము కాకమునుపే భయభయమున్నది. అందువలననే ప్రాంతకాల

సహజముగా ఆరోగ్యకరమైన భోజనమునకు కారణమైన పదార్థములు 6 కేక్సరు ఓట్సునందు చేరియున్నవి.

నిత్యము ప్రాంతకాలభోజనముగా దీని నుపయోగించుకొన్నాడు. ఈ రుచికరమైన ఆహారము

అల్లప్పుడు కేక్సరు ఓట్సునే కోరుకు. కేక్సరు ఓట్సు చేరుంచునట్లును, పరినిత మైన కేక్సరు బొమ్మను గమనింపుడు.

Quaker Oats

ఆంధ్రగ్రంథమాల

నెం. 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథములను విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు పాఠనములై వివిధవిషయములకు సహజంబుగా గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువలెను బ్రయోగపడును.

తెలుపడిన గ్రంథములు

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషభిష, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, బంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తిశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు వది యిందు గలవు. ఒక్కొక్కశతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౮-౦
- 2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచించబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగు పీఠిక గలదు ౨-౮-౦
- 3 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అభ్యుదయవ్యాసము ౦-౮-౦
- 4 కమలాక్షి (చిన్న విచిత్రకథ): శ్రీ రాయనం వేంకటకృష్ణుడుగారు, యమ్.ఎ., యల్.టి. ౦-౮-౦
- 5 నీతినిధి: ఇది యొక యుత్కృష్టమైనగ్రంథము. ఇది తొలుదొడ్డి రెండువేలెండ్లకు ముందొక ధారణయ పండితునిచే తిలకభాషయందు రచియింపబడి పదవది యనేకభాషల బరివర్తితమై వ్యాప్తిని గన్నది. అనువాదకులు: శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు ౧-౮-౦
- 6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభద్రాగారియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజగారి చరిత్ర మిందు సరిసముగ వర్ణింపబడినది. నంద్యాలసారముగ త్యాగరాజగారు రచియించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦
- 7 భక్తువదము (పదనము): పాద్యమల ధర్మపాదకగ్రంథ మగు 'త్రిపిఠకము' నందలివి. పాద్యమల మతధర్మతత్వము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు: శ్రీ కిలాంబి రంగారావు చాచ్యులుగారు, యమ్. ఎ., యల్. టి. ౦-౧౦-౦
- 8 భీష్ముడు (అయిదవంతుల నాటకము): నార్యేదేశపు కవిభిషామణి యగు ఇబ్ సేదు గారి వ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ పొన్నా విచ్చిరెడ్డిగారు. బి. యె. (అనన్య) ౧-౦-౦
- 9 జీర్ణవిజయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి శుశ్వరదత్తుగారు, బి. యె. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీపీఠ మగు విద్యానగరము (హంపికిలిముల) యొక్క వ్రాచినచరిత్రము, ప్రకృత జీర్ణనీతియు నిందు వర్ణితము లైనవి. ౧-౮-౦
- 10 'అత్తకథ' ప్రథమసంపుటము: శ్రీ గాంధీమహాత్ములవారి స్వీయచరిత్రము. ఇందు వారి సత్యాగ్రహవాద-సత్యప్రయోగముల కథ వివరింపబడినది. ఆ దర్శనమును ప్రదర్శించునది. మూలమునుండి శ్రీ శతావధాని వేటూరి శివరామశాస్త్రిగారిచే ననువదించబడినది. 400 కు పైగ పుటలు గలవు. చక్కనియచ్చు, రేపరు. ౧-౦-౦

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, కృష్ణానగరము.

విజ్ఞానాభ్యుదయము - ఒకటి గాలిశయకరమైన అండ్ కో., 555, కెపిడెస్ట్రీబాదు, హైదరాబాదు, డి.కె.

శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషభిష, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, బంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాళహస్తిశ్వర దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు వది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు పెక్కు మాతృకలతో నరిచూచి చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతకకర్తల చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును వివరించిన విపులమగు పీఠికయును గలవు. ముచ్చటలు సూక్ష్మపట్టు వేలి క్యాలికోబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు. ౧ ౮ ౦ మాత్రమే.

శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్రగ్రంథమాల తంబుకెట్టి నెం. 212 య, చెన్నపురి.

విజ్ఞానాభ్యుదయము:-

నామల్లి గాలిశయకరమైన అండ్ కో.,

555, కెపిడెస్ట్రీబాదు, హైదరాబాదు, డి.కె.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ తామరగారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:- మొక్కజొలి కామమూర్తి గారు)

ప్రతిష్ఠాత్మకము ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు. పండుక్యాలికోబైండు ఫెడర్ పైటు కాగితములు. పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

AMRUTANJANI
THE BEST
INDIAN PAIN BALM
AMRUTANJANI DEPOT

అమృతాంజనము డిపో వారి

సుప్రసిద్ధాపధముల జాబితా	రు.ఆ
1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అజీర్ణమునకు	1-4
2. వజ్రనీకలు ధాతువులకి	1-0
3. జ్వరహరి- జ్వరములకు సీసా 1-3	0-12
4. అమృతాంజనము సీసా 1-3	0-10
5. మాలకంకకు తైలము డబ్బి 1-3	0-12
6. తామరతైలము, తామర, తీటకు	0-6
7. కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదము	0-6
8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-3	0-8
9. దంతశాలహరి, పండ్లపోటుకు	0-8
10. కర్ణశాలహరి, చెవిపోటుకు	0-6
11. గజ్జిక తైలము, గజ్జిచీమకు డబ్బి 1-3	0-4
12. పసుళ్లకు తైలము, శిశుపసుళ్లకు	0-6
13. కేలకు మందు సీసా 1-3	0-6
14. చందన అత్తరు 1 బొమ్మ	2-4
15. కుష్మకు తైలము, డబ్బి 1-3	0-8
16. దంతమార్గము, పండ్లపోటుకు	0-8
17. సుఖభోగిమాత్రలు	1-0
18. సుఖభోగి తైలము, పండ్లకు	1-0
19. రోమహరి, పెండ్లుకులు పురుకుకు	0-8
20. మోహినితైలము, పెండ్లుకులు పెరుకుకు	0-12
21. చుండుకు మోహిని సీసా 1-3	0-6
22. గ్రహాగ్నిమాత్రలు డబ్బి 1-3	0-8
23. జాలాలి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	0-8
24. కుశుమారిమాత్రలు, కుశుమవ్యాధులకు	1-0
25. పెగు వ్రాచకము సీసా 1-3	1-0
26. కఫహరి, శిశుకట్టు దగ్గులకు	1-0
27. కఫహరిచూర్ణము, దగ్గు ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-3	0-8
28. సుందరితైలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-3	0-8
29. శిరోవేదక మాత్రలు, రుగ్మోక్షులకు	0-12
30. శ్రీరాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
31. ఉబ్బసమునకు మందు	2-0
32. కుంకుమపువ్వు రు 1-3	8-0
33. పచ్చకర్పూరం రు 1-3	8-0
34. కర్పూరి	36-0
35. జమ్బు రు 1-3	8-0

బోర్డుకర్షులు ప్రత్యేకము.

అమృతాంజనం డిపో

బొంబాయి — మదరాసు